

ROMÂNIA
JUDEȚUL HUNEDOARA
COMUNA GURASADA

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ
A COMUNEI GURASADA
PENTRU PERIOADA 2021 – 2027

CUPRINS

CUVÂNT ÎNAINTE	7
LISTA ACRONIMELOR UTILIZATE	9
ÎN CADRUL STRATEGIEI DE DEZVOLTARE DURABILĂ	9
INTRODUCERE.....	11
PARTEA I.....	14
CADRUL STRATEGIC DE DEZVOLTARE DURABILĂ	14
1. Direcții de dezvoltare durabilă la nivel european	14
1.1. Politica de coeziune 2021-2027	14
Prioritățile naționale de investiții pentru finanțarea din Fondurile Europene post-2020:	16
2. Direcții de dezvoltare durabilă la nivel național	20
2.1. Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030	20
3. Direcții de dezvoltare durabilă la nivel regional și județean	32
3.1. Planul de Dezvoltare Regională – REGIUNEA VEST.....	32
3.2. Strategia de dezvoltare durabilă a județului Hunedoara	45
4. Programe de finanțare disponibile	53
4.1. Programe operaționale.....	53
4.2. Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR).....	56
4.3. Programul Național de Dezvoltare Locală	57
4.4. Compania Națională de Investiții.....	59
4.5. Fonduri Norvegiene și Granturile SEE	62
4.6. Fondul Român de Dezvoltare Socială.....	62
4.7. Administrația Fondului pentru Mediu.....	62
4.8. Fonduri guvernamentale prin A.N.R. (Agenția Națională pentru Romi)	62

4.9. Programe și finanțări prin Consiliul Județean.....	62
4.10. Alte programe și finanțări din fonduri private.....	62
 PARTEA A II-A.....	63
ANALIZA SOCIO-ECONOMICĂ A COMUNEI GURASADA	63
1. Prezentare generală.....	63
1.1. Analiza situației	65
1.1.3. Transport.....	66
1.1.4. Infrastructură	66
1.2. Factori umani și resursele umane	67
1.2.2. Structura societății.....	68
1.2.3. Starea de sănătate a populației și situația sanitară	68
1.2.4. Întreținerea socială	68
1.2.5. Educație, formare, cultură	68
1.2.6. Societatea civilă	70
1.3. Caracteristicile economiei.....	70
1.3.2. Relațiile intercomunitare.....	71
2. Suprafața comunei Gurasada.....	71
2.1. Cadrul natural	73
3. Populația și forța de muncă	83
3.1 Populația comunei Gurasada	83
3.2. Forța de muncă.....	88
4. Infrastructura serviciilor de educație și sociale	90
4.1. Educație.....	90
4.2. Sănătate și servicii sociale	92
5. Activitatea economică	96
5.1. Agricultură.....	98
5.2. Operatorii economici de pe raza comunei	100
6. Protecția mediului înconjurător	103

6.1. Factorii de mediu	103
6.2. Aree protejate.....	109
6.3. Factorii de risc	110
6.4. Spațiile verzi și zonele de agrement	113
7. Cultura	113
7.1. Infrastructura culturală.....	113
7.2. Agenda culturală a comunei Gurasada	115
8. Sport	116
9. Administrația publică locală	117
9.1. Structura administrației publice locale	117
9.2. Cooperare intercomunitară.....	118
9.3. Investiții locale	120
 PARTEA A III-A	125
ANALIZA SWOT	125
1. Delimitare conceptuală	125
2. Analiza SWOT pe domenii	125
 PARTEA A IV-A.....	141
STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ	141
1. Misiunea	141
2. Viziunea.....	141
3. Principii	141
4. Valori	143
5. Obiectiv general.....	144
6. Obiective specifice, priorități și măsuri	144
7. Planul local de acțiune.....	154
PLANUL LOCAL DE ACȚIUNE	155
2021-2027.....	155
8. Portofoliul de proiecte prioritare	191

PORTOFOLIUL DE PROIECTE PRIORITARE	192
2021-2027	192
 PARTEA A V-A.....	287
IMPLEMENTAREA, MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA.....	287
A STRATEGIEI DE DEZVOLTARE DURABILĂ.....	287

CUVÂNT ÎNAINTE

Silviu NAN

**Primarul comunei
Gurasada**

Anul 2021 a impus elaborarea noii Strategii de Dezvoltare a Comunei Gurasada pentru următoarea perioadă programatică 2021-2027 . Programarea dezvoltării locale a fost deosebit de complexă și a presupus consultări cu toți actorii din unitatea teritorial-administrativă a comunei . Planificarea strategică a fost un proces realizat în mai multe etape prin care Comuna Gurasada și-a creat imaginea viitorului pornind de la condițiile prezente de potențial al resurselor și oportunităților , trasând căi de realizare al acelui viitor prin elaborarea Strategiei de Dezvoltare Locală .

Politica actuală a Uniunii Europene este concentrată pe dezvoltarea durabilă a societății din toate punctele de vedere , asigurând statelor membre diverse instrumente financiare pentru rezolvarea problemelor economice și sociale . Pentru a atrage aceste fonduri în vederea finanțării proiectelor de dezvoltare locală este absolut necesară elaborarea strategiei de dezvoltare a fiecărei comunități din România

Identificarea problemelor și a nevoilor la nivelul comunității , stabilirea planului de acțiune locală pentru dezvoltare durabilă , stabilirea domeniilor prioritare care au nevoie de finanțare și pregătirea portofoliului local de proiecte au în vedere direcțiile perioadei 2021-2027 de programare financiară a fondurilor Uniunii Europene. Cred că fiecare generație își are propriile provocări , iar de-a lungul istoriei acestea s-au confruntat cu responsabilități diferite . Responsabilitatea generației actuale este de a crea o societate durabilă . Trebuie să asigurăm generațiilor care ne vor urma posibilitatea de a se bucura de un minim de cerințe pentru o viață sănătoasă . Strategia de Dezvoltare a Comunei Gurasada 2021-2027 oferă o imagine cât mai clară a obiectivelor pe care administrația locală și le-a fixat în următorii 7 ani . Acest document reprezintă rezumatul muncii depuse de echipa de consultanți și de comitetul de dezvoltare constituit în vederea elaborării strategiei.

Implementând împreună Strategia de Dezvoltare a Comunei Gurasada vom da cetățenilor posibilitatea de a-și aduce contribuția la creșterea gradului de bunăstare , de a lua atitudine și de a avea un cuvânt de spus , acționând împreună în toate sectoarele

comunității pentru a crea un viitor cât mai durabil. Vom reveni asupra acestei strategii regulat pentru a-i aduce îmbunătățiri astfel încât ajustarea să corespundă schimbării continue. Acest document este un răspuns al comunității și oferă oportunitatea reală de a identifica și adopta practici ale dezvoltării durabile locale.

Mulțumesc pe această cale întregii comunități , cetățeni , instituții , firme , ONG-uri pentru solidaritatea, puterea și energia alocată finalizării acestui document.

Silviu NAN

Primarul comunei GURASADA

LISTA ACRONIMELOR UTILIZATE

ÎN CADRUL STRATEGIEI DE DEZVOLTARE DURABILĂ

Acronim	Denumire completă
AAPL	Autoritate administrație publică locală
UAT	Unitate administrativ-teritorială
CJ	Consiliul județean
CL	Consiliul local
AM	Autoritatea de management
MFE	Ministerul Fondurilor Europene
UE	Uniunea Europeană
L	Lege
HG	Hotărâre de Guvern
OUG	Ordonanță de urgență a Guvernului
OG	Ordonanța Guvernului
IMM	Întreprinderi mici și mijlocii
ONG	Organizații neguvernamentale
OPA	Organizații private acreditate
ADI	Asociație de dezvoltare intercomunitară
GAL	Grup de acțiune local
PODD	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă
POT	Programul Operațional Transport
POCID	Programul Operațional Creștere Inteligentă și Digitalizare
POS	Programul Operațional Sănătate
POCU	Programul Operațional Capital Uman
POCS	Programul Operațional Combaterea Sărăciei
POR	Programul Operațional Regional
POAT	Programul Operațional Asistență Tehnică
POTE	Programul Operațional Tranziție Echitabilă
PNDR	Programul Național de Dezvoltare Rurală

PNDL	Programul Național de Dezvoltare Locală
FEADR	Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală
BVC	Buget de venituri și cheltuieli
BS	Bugetul de stat
BL	Bugetul local

INTRODUCERE

Strategia de dezvoltare durabilă este o proiecție în viitor a comunității. Rolul acesteia este de a clarifica pe termen mediu și lung direcțiile și domeniile în care trebuie să se intervină pentru o dezvoltare durabilă.

În acest proces, comunitatea identifică răspunsurile la întrebările „*Cine suntem?*” și „*Ce dorim să fim în viitor?*”. Definirea identității și a spiritului locului la momentul prezent determină valorificarea în cadrul următoarei etape de evoluție a atuurilor sale geografice, peisagistice, cultural- istorice, dar și economice și sociale.

În altă ordine de idei, este evidentă creșterea pretențiilor cetățenilor față de calitatea serviciilor și prestația aleșilor locali. Menirea aleșilor comunității teritoriale este acum alta. Primarul și consiliul local se regăsesc tot mai des în situațiile specifice întreprinzătorului privat, în contextul în care sunt supuși și unor constrângeri de natură politică sau socio-culturale. Ca orice întreprindere privată, pentru a asigura succesul misiunilor sale, trebuie să pună accent pe calitatea și diversificarea serviciilor publice furnizate.

La nivelul unei comunități teritoriale, acțiunile umane se înscriu în două portofolii - activități comerciale și activități de servicii. Forța economică a comunității este dată de portofoliul activităților comerciale, industriale, agricole etc., care formează fundamentul fiscal al veniturilor locale, fiind în același timp suportul forței și dinamismul celui de-al doilea portofoliu, cel al serviciilor puse în slujba cetățenilor.

În condițiile existenței unei strategii de dezvoltare locală, liderii comunității și comunitatea în ansamblul ei se vor concentra asupra obiectivelor stabilite și a acțiunilor ce trebuie întreprinse pentru atingerea acestor obiective, prin coordonarea și orientarea eficientă a resurselor de care dispun.

Prin implementarea programelor elaborate, strategia de dezvoltare urmărește schimbarea în plan social, o mai bună valorificare a potențialului

comunității, precum și orientarea activităților de dezvoltare în concordanță cu procesele înregistrate pe plan local.

Pentru implementarea cu succes a proiectelor de dezvoltare comunitară este absolut necesar parteneriatul între actorii de pe plan local: administrația publică locală, comunitatea locală, firme private, reprezentanții societății civile.

Având în vedere toate aceste considerente, prezenta strategie de dezvoltare își propune să răspundă nevoii comunei Gurasada de a avea la dispoziție un instrument de lucru la nivel local, prin care se stabilesc viziunea de dezvoltare, obiectivul general și obiectivele specifice de atins la finalul perioadei de programare, propunând domenii de intervenție, direcții de acțiune prioritare și măsuri necesare pentru îndeplinirea obiectivelor. Documentul încearcă să prezinte o imagine cât mai obiectivă a situației actuale, identificând acele arii sau domenii care pot oferi comunității un avantaj competitiv real în următorii 7 ani.

Prezenta strategie de dezvoltare este structurată pe 5 părți:

- **Partea I** – Cadrul strategic de dezvoltare durabilă, care cuprinde prezentarea succintă a principalelor strategii la nivel european, național, regional și județean, deoarece orice strategie elaborată trebuie integrată în alte documente programatice existente la nivele superioare;
- **Partea a II-a** – Analiza socio-economică a unității administrativ-teritoriale, care constă în analiza principalilor indicatori statistici din comuna Gurasada, județul Hunedoara;
- **Partea a III-a** – Analiza SWOT, care prezintă concomitent caracteristicile interne și influențele mediului extern, ținând cont atât de factorii pozitivi, cât și de cei negativi;
- **Partea a IV-a** – Strategia de dezvoltare durabilă, care stabilește: misiunea, viziunea de dezvoltare, principiile și valorile, obiectivul general și obiectivele specifice, domeniile de intervenție, prioritățile, măsurile de întreprins, planul local de acțiune și portofoliul de proiecte prioritare în perioada 2021-2027;

- **Partea a V-a** – Implementarea, monitorizarea și evaluarea strategiei de dezvoltare durabilă, care prezintă modul de monitorizare și evaluare a gradului de implementare a strategiei de dezvoltare durabilă

PARTEA I

CADRUL STRATEGIC DE DEZVOLTARE DURABILĂ

Conceptul de dezvoltare durabilă (sustenabilă) s-a cristalizat în timp, pe parcursul mai multor decenii, în cadrul unor dezbateri științifice aprofundate pe plan internațional și a căpătat valențe politice precise în contextul globalizării.

Dezvoltarea durabilă reprezintă, în contextul românesc, dorința realizării unui echilibru, o sinteză între aspirațiile cetățeanului născut liber, societatea de care depinde și prin care se definește și contextul care permite realizarea de sine. Acest echilibru pornește de la om, actor central care caută un echilibru individual și condiții favorabile pentru a se realiza. Condițiile favorabile sunt influențate de societatea care trebuie să îl susțină și să îl motiveze și de mediul prin care se regăsește și își poate găsi echilibrul. Rolul statului în contextul dezvoltării durabile este să ajute la realizarea acestui echilibru, nu doar pentru cetățenii de acum, dar și pentru generațiile viitoare.

1. Direcții de dezvoltare durabilă la nivel european

1.1. Politica de coeziune 2021-2027

În cadrul următorului buget pe termen lung al UE pentru 2021-2027, Comisia Europeană propune modernizarea politicii de coeziune, principala politică de investiții a UE și una dintre cele mai tangibile expresii ale solidarității.

Cele 5 priorități investiționale mijlocite optim de UE sunt următoarele:

- **Europă mai inteligentă**, prin inovare, digitalizare, transformare economică și sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii
- **Europă mai verde**, fără emisii de carbon, punerea în aplicare a Acordului de la Paris și investiții în tranziția energetică, energia din surse regenerabile și combaterea schimbărilor climatice;
- **Europă conectată**, cu rețele strategice de transport și digitale;

- **Europă mai socială**, pentru realizarea pilonului european al drepturilor sociale și sprijinirea calității locurilor de muncă, a învățământului, a competențelor, a incluziunii sociale și a accesului egal la sistemul de sănătate;
- **Europă mai apropiată** de cetățenii săi, prin sprijinirea strategiilor de dezvoltare conduse la nivel local și a dezvoltării urbane durabile în UE;
-

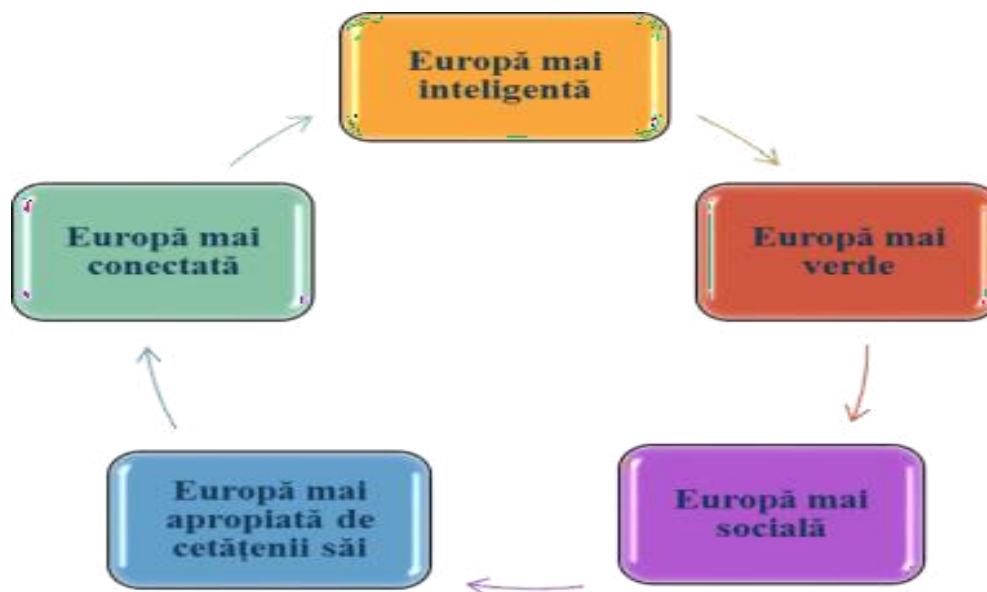

Figura nr. 1 – Priorități de investiții 2021-2027

Politica de coeziune continuă investițiile în toate regiunile, pe baza a 3 categorii (mai puțin dezvoltate, în tranziție, mai dezvoltate). Metoda de alocare a fondurilor se bazează încă, în mare măsură, pe PIB-ul pe cap de locuitor. Se introduc noi criterii (șomajul în rândul tinerilor, nivel scăzut de educație, schimbări climatice și primirea și integrarea migranților), pentru a reflecta mai bine realitatea de pe teren. Regiunile ultraperiferice vor beneficia în continuare de sprijin special de la UE. Politica de coeziune continuă să sprijine strategiile de dezvoltare conduse la nivel local și să autonomizeze gestionarea fondurilor de către autoritățile locale. Crește și dimensiunea urbană a politicii de coeziune, prin alocarea a 6 % din FEDR dezvoltării urbane durabile și printr-un nou program de colaborare în rețea și de consolidare a capacităților dedicat autorităților urbane, sub denumirea Inițiativa urbană europeană.

Prioritățile naționale de investiții pentru finanțarea din Fondurile Europene post-2020:

OP 1 - O Europă mai inteligentă

Cercetare și inovare

Obiectiv specific:

- Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate.

Digitalizare

Obiectiv specific:

- Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor

Competitivitate

Obiectiv specific:

- Impulsionarea creșterii și competitivității IMM-urilor

Specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat

Obiectiv specific:

- Dezvoltarea competențelor pentru specializarea inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat.

OP 2 - O Europă mai verde

Energie

Obiective specifice:

- Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.
- Promovarea energiei din surse regenerabile.
- Dezvoltarea de sisteme inteligente de energie, rețele și stocare în afara TEN-E

Schimbări climatice, riscuri, apă

Obiective specifice:

- Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor și a rezilienței în urma dezastrelor
- Promovarea gestionării sustenabile a apei

Economia circulară

Obiectiv specific:

- Promovarea tranziției către o economie circulară
- Biodiversitatea
- Obiectiv specific :
- Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării

Aer

Obiectiv specific:

- Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării.

Situri contaminate

Obiectiv specific :

- Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării

Mobilitate urbană

Obiectiv specific :

- Mobilitate națională, regională și locală sustenabilă, rezilientă în fața schimbărilor climatice, inteligentă și intermodală, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere.

OP 3 - O Europă mai conectată

Conectivitate

Obiective specifice :

- Dezvoltarea unei rețele TEN-T durabilă, rezilientă în fața schimbărilor climatice, inteligentă, sigură și intermodală.
- Dezvoltarea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN- T și a mobilității transfrontaliere.

Broadband

Obiectiv specific :

- Îmbunătățirea conectivității digitale

OP 4 - O Europă mai socială

Ocupare

Obiective specifice:

- Îmbunătățirea accesului pe piața muncii pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, șomeri de lungă durată și grupurile dezavantajate pe piața muncii, persoane inactive, prin promovarea angajării pe cont propriu și a economiei sociale
- Modernizarea instituțiilor și a serviciilor pieței muncii pentru a evalua și anticipa necesarul de competențe și a asigura asistența personalizată și în timp real, urmărind asigurarea medierii/plăsării (matching), tranziției și a mobilității forței de muncă
- Promovarea participării echilibrate după gen pe piața muncii și a asigurării echilibrului dintre viața profesională și cea privată
- Promovarea adaptării la schimbare a lucrătorilor, întreprinderilor și antreprenorilor, a îmbătrânirii active și în condiții bune de sănătate, precum și a unui mediu de lucru sănătos și adaptat care să readucă riscurile la adresa sănătății.

Educație

Obiective specifice:

- Îmbunătățirea calității, eficacității și a relevanței sistemului de educație și formare pentru piața muncii, pentru a sprijini dobândirea de competențe cheie, inclusiv a competențelor digitale
- Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, completarea studiilor și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar
- Promovarea învățării pe tot parcursul vieții, în special a unor oportunități flexibile de perfecționare și reconversie profesională pentru toți, luând în considerare competențele digitale

Incluziune socială

Obiective specifice:

- Promovarea integrării socio-economice a resortisanților țărilor terțe și a comunităților marginalizate, cum ar fi romii.
- Îmbunătățirea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, durabile și accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecția socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de asistență medicală și a serviciilor de îngrijire de lungă durată
- Promovarea integrării sociale a persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială, inclusiv a persoanelor cele mai defavorizate și a copiilor
- Reducerea deprivării materiale prin furnizarea de alimente și/sau asistență materială de bază persoanelor celor mai defavorizate, inclusiv prin măsuri de acompaniere

Sănătate

Obiective specifice:

- Îmbunătățirea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, durabile și accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecția socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de asistență medicală și a serviciilor de îngrijire de lungă durată

OP 5 - O Europă mai aproape de cetățenii săi

Turism, patrimoniu, cultură, securitate urbană

Obiectiv specific:

- Promovarea dezvoltării integrate în domeniul social, economic și al mediului, a patrimoniului cultural și a securității în zonele urbane

Dezvoltare teritorială integrată

Obiectiv specific:

- Promovarea dezvoltării integrate în domeniul social, economic și al mediului la nivel local, a patrimoniului cultural și a securității, inclusiv în zonele urbane și de coastă și inclusiv prin dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității

2. Direcții de dezvoltare durabilă la nivel național

2.1. Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030

România, în calitate de stat membru al Organizației Națiunilor Unite (ONU) și Uniunii Europene (UE), și-a exprimat adeziunea la cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD) ale Agendei 2030, adoptată prin Rezoluția Adunării Generale a ONU A/RES/70/1, în cadrul Summit-ului ONU pentru Dezvoltare Durabilă din septembrie 2015. Concluziile Consiliului UE, adoptate în data de 20 iunie 2017, „Un viitor durabil al Europei: răspunsul UE la Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă” reprezintă documentul politic asumat de statele membre ale UE privind implementarea Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 877/2018 a fost adoptată Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030.

Prin această strategie, România își stabilește cadrul național pentru susținerea Agendei 2030 și implementarea setului de 17 ODD. Strategia susține dezvoltarea României pe trei piloni principali, respectiv economic, social și de mediu. Strategia este orientată către cetățean și se concentrează pe inovație, optimism, reziliență și încrederea că statul servește nevoile fiecărui cetățean, într-un mod echitabil, eficient și într-un mediu curat, în mod echilibrat și integrat.

Figura nr. 2 – Obiectivele de dezvoltare durabilă 2030

Strategia reprezintă modalitatea de conectare practică, de articulare a României la parteneriatele naționale, regionale, europene și globale specifice. Totodată, ca efect al participării voluntare a României la raportările periodice cu privire la stadiul implementării Agendei 2030, Strategia contribuie la creșterea credibilității, eficacității și impactului politicilor implementate

Obiectivul 1: Fără sărăcie

Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context

Ținte 2030

- Eradicarea sărăciei extreme pentru toți cetățenii
- Reducerea cu cel puțin jumătate a numărului de cetățeni care trăiesc în sărăcie relativă
- Consolidarea sistemului național unitar al serviciilor de intervenție de urgență, reabilitare ulterioară și compensare a pierderilor în caz de calamități naturale, accidente industriale sau evenimente climatice extreme

Obiectivul 2: Foamete zero

Eradicarea foamei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi sustenabile

Ținte 2030

- Eradicarea malnutriției și menținerea ratei obezității sub 10%, similar cu nivelul înregistrat în anul 2014
- Finalizarea cadastrului agricol
- Dublarea ponderii agriculturii în PIB-ul României, față de anul 2018
- Menținerea și extinderea diversității genetice a semințelor, a plantelor cultivate și a animalelor de fermă și domestice și a speciilor sălbatice înrudite
- Creșterea gradului de valorificare a producției agricole autohtone
- Creșterea ponderii agriculturii ecologice în totalul producției agricole
- Menținerea și rentabilizarea unor ocupații și metode tradiționale de valorificare a plantelor medicinale și fructelor de pădure în zona montană
- Menținerea tradițiilor locale prin creșterea

Obiectivul 3: Sănătate și bunăstare

Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor, la orice vârstă

Ținte 2030

- Asigurarea accesului universal la servicii de informare, educare și consiliere pentru promovarea prevenției și adoptarea unui stil de viață fără riscuri
- Digitalizarea completă a sistemului de sănătate și, implicit eliminarea documentelor și registrelor tipărite pe suport de hârtie, pentru a eficientiza și a facilita intervențiile medicale, pentru a asigura populației accesul rapid la servicii medicale de calitate, la tratamente și medicamente și pentru monitorizarea eficientă a nevoilor
- Reducerea prevalenței mortalității materne și infantile, a incidenței cancerului la sân sau de col uterin și a sarcinilor la adolescente, având ca obiectiv prioritar grupurile vulnerabile și defavorizate
- Reducerea mortalității materne și mortalității neonatale, astfel încât să se situeze sub media UE
- Creșterea acoperirii vaccinale până la nivelul minim recomandat de OMS pentru fiecare vaccin, prin dezvoltarea unei platforme comune de colaborare între autorități, medici, pacienți, organizații internaționale cu experiență în acest domeniu, reprezentanți ai companiilor în domeniu, precum și alți factori interesați
- Promovarea conștientizării bolilor psihice, reducerea stigmatului și crearea unui mediu în care cetățenii afectați se simt acceptați și unde pot cere ajutor
- Stoparea îmbolnăvirii de tuberculoză și combaterea hepatitei și a altor boli transmisibile
- Reducerea cu o treime a mortalității premature cauzate de bolile netransmisibile prin prevenire și tratament și prin promovarea sănătății și bunăstării mintale
- Reducerea mortalității cauzate de boli cronice
- Reducerea consumului de substanțe nocive

Obiectivul 4: Educație de calitate

Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți

Ținte 2030

Reducerea ratei de părăsire timpurie a sistemului educațional

- Învățământ axat pe competențe și centrat pe nevoile elevului, căruia să îi fie oferită o mai mare libertate în definirea priorităților de studiu, prin măsuri precum creșterea ponderii de materii opționale
- Asigurarea faptului că toți elevii dobândesc cunoștințele și competențele necesare pentru promovarea dezvoltării durabile, inclusiv prin educația pentru dezvoltare durabilă și stiluri de viață durabile, drepturile omului, egalitatea de gen, promovarea unei culturi a păcii și non- violenței, aprecierea diversității culturale și a contribuției culturii la dezvoltarea durabilă
- Accentuarea rolului, în procesul educațional, al educației civice, a principiilor și noțiunilor despre o societate durabilă pașnică și incluzivă, egalitate de gen, despre valorile democrației și pluralismului, despre valorile multiculturalismului, prevenția discriminării și înțelegerea percepției „celuilalt”, despre importanța eradicării violenței cu accent pe fenomenul de violență în școli
- Modernizarea sistemului de învățământ prin adaptarea metodologiilor de predare-învățare la folosirea tehnologiilor informaționale și creșterea calității actului educațional
- Organizarea învățământului profesional și tehnic în campusuri special amenajate și dotate; pregătirea personalului didactic bine calificat; elaborarea de curriculum potrivit cerințelor de pe piața muncii prin dezvoltarea de parteneriate, inclusiv cu mediul de afaceri
- Extinderea generalizată a facilităților pentru formarea și perfecționarea continuă pe tot parcursul vieții, sporirea considerabilă a participării la sistemele formale și nonformale de cunoaștere în vederea apropierii României de media performanțelor din statele membre ale UE
- Extinderea rețelei de centre comunitare de învățare permanentă de către autoritățile locale; continuarea cointeresării companiilor în sprijinirea înrolării angajaților în asemenea programe
- Creșterea substanțială a numărului de tineri și adulți care dețin competențe relevante, inclusiv competențe profesionale, care să faciliteze angajarea, crearea de locuri de muncă decente și antreprenoriatul
- Creșterea nivelului de educație financiară a cetățenilor

- Extinderea în educația formală universitară a dezvoltării durabile ca principii și specializare și accentuarea rolului cercetării interdisciplinare în dezvoltarea unei societăți durabile

Obiectivul 5: Egalitate de gen

Realizarea egalității de gen și întărirea rolului femeilor și al fetelor în societate

Ținte 2030

- Continuarea reducerii disparității salariale dintre sexe
- Eliminarea tuturor formelor de violență împotriva femeilor și fetelor, în sferele publice și private, inclusiv a traficului, exploatarei sexuale și a altor tipuri de exploatare
- Asigurarea participării depline și eficiente a femeilor și a egalității de șanse la ocuparea posturilor de conducere la toate nivelurile de luare a deciziilor în viața politică, economică și publică.

Obiectivul 6: Apă curată și sanitație

Asigurarea disponibilității și gestionării durabile a apei și sanitație pentru toți

Ținte 2030

- Creșterea substanțială a eficienței folosirii apei în activitățile industriale, comerciale și agricole; extinderea reutilizării raționale a apelor tratate și reciclate în perspectiva atingerii obiectivelor economiei circulare
- Creșterea substanțială a eficienței de utilizare a apei în toate sectoarele și asigurarea unui proces durabil de captare și furnizare a apei potabile, pentru a face față deficitului de apă
- Conectarea gospodăriilor populației din orașe, comune și sate compacte la rețeaua de apă potabilă și canalizare în proporție de cel puțin 90%
- Creșterea accesului la apă potabilă pentru grupurile vulnerabile și marginalizate
- Îmbunătățirea calității apei prin reducerea poluării, eliminarea depozitării deșeurilor și reducerea la minimum a produselor chimice și materialelor periculoase, reducând proporția apelor uzate netratate și sporind substanțial reciclarea și reutilizarea sigură
- Realizarea accesului la condiții sanitare și de igienă adecvate și echitabile pentru toți, acordând o atenție specială celor în situații vulnerabile

Obiectivul 7: Energie curată și la prețuri accesibile

Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern

Ținte 2030

- Extinderea rețelelor de transport și distribuție pentru energie electrică și gaze naturale în vederea asigurării accesului consumatorilor casnici, industriali și comerciali la surse sigure de energie la prețuri acceptabile
- Asigurarea securității cibernetice a platformelor de monitorizare a rețelelor de producție, transport și distribuție a energiei electrice și gazelor naturale
- Decuplarea creșterii economice de procesul de epuizare a resurselor și de degradare a mediului prin sporirea considerabilă a eficienței energetice (cu minimum 27% comparativ cu scenariul de status-quo) și folosirea extinsă a schemei EU ETS în condiții de piață previzibile și stabile
- Creșterea ponderii surselor de energie regenerabilă și a combustibililor cu conținut scăzut de carbon în sectorul transporturilor (autovehicule electrice), inclusiv combustibili alternativi
- Asigurarea unui cadru de reglementare stabil și transparent în domeniul eficienței energetice în vederea atragerii investițiilor
- Susținerea strategică a ponderii energiei electrice în totalul consumului casnic, industrial și în transporturi prin stabilirea unor norme de performanță pentru instalații și aparatură

Obiectivul 8: Muncă decentă și creștere economică

Promovarea unei creșteri economice susținute, deschisă tuturor și durabilă, a ocupării depline și productive a forței de muncă și asigurarea de locuri de muncă decente pentru toți

Ținte 2030

- Păstrarea în continuare a unui ritm al creșterii PIB superior față de media UE pentru a susține efortul de reducere a decalajelor în comparație cu țările europene avansate, paralel cu aplicarea principiilor dezvoltării durabile și îmbunătățirea constantă a nivelului de trai al populației
- Promovarea unor politici orientate spre dezvoltare care susțin activitățile productive, crearea locurilor de muncă decente, antreprenoriatul prin start-

up, creativitatea și inovația, și care încurajează formalizarea și creșterea întreprinderilor micro, mici și mijlocii, inclusiv prin acces la servicii financiare

- Atingerea unor niveluri mai ridicate ale productivității prin diversificare, modernizarea tehnologică și inovație, inclusiv prin accent pe sectoarele cu valoare adăugată sporită și utilizarea intensivă a forței de muncă
- Realizarea unui turism competitiv pe termen lung, dezvoltarea agroturismului, ecoturismului, turismului urban, balnear și cultural și îmbunătățirea imaginii României ca destinație turistică.
- Consolidarea capacității instituțiilor financiare interne pentru a încuraja și a extinde accesul la servicii bancare, de asigurări și servicii financiare pentru toți.

Obiectivul 9: Industrie, inovație și infrastructură

Construirea unor infrastructuri reziliente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației

Ținte 2030

- Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii calitative, fiabile, durabile și puternice, inclusiv infrastructura regională și transfrontalieră, pentru a sprijini dezvoltarea economică și bunăstarea oamenilor, cu accent pe accesul larg și echitabil pentru toți
- Îmbunătățirea siguranței rutiere
- Reabilitarea industriilor pentru a deveni durabile, cu eficiență sporită în utilizarea resurselor și adoptare sporită a tehnologiilor și proceselor industriale curate și ecologice, toate țările luând măsuri în conformitate cu capacitățile respective ale acestora
- Stimularea cu precădere a economiei digitale și investițiilor industriale care se situează în zona mai profitabilă a lanțului valoric, care fructifică și rezultatele eforturilor naționale de cercetare- dezvoltare-inovare și care se adresează unor piețe stabile și în creștere
- Întărirea cercetării științifice, modernizarea capacităților tehnologice ale sectoarelor industriale; încurajarea inovațiilor și creșterea semnificativă a numărului de angajați în cercetare și dezvoltare și sporirea cheltuielilor publice și private pentru cercetare și dezvoltare

- Promovarea industrializării incluzive și durabile și sporirea ratei de ocupare
- Creșterea accesului întreprinderilor mici industriale și de altă natură la servicii financiare, inclusiv la credite accesibile și integrarea acestora în lanțuri valorice și piețe externe

Obiectivul 10: Inegalități reduse

Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și între țări

Ținte 2030

- Adoptarea politicilor, în special fiscale, salariale și de protecție socială, în scopul reducerii progresive a inegalităților, respectiv a proporției grupurilor dezavantajate
- Aproprierea României de nivelul mediei UE, corespunzător anului 2030, din punctul de vedere al indicatorilor dezvoltării durabile
- Reducerea discriminării prin acordarea de sprijin organizațiilor neguvernamentale care activează în domeniul drepturilor omului.

Obiectivul 11: Orașe și comunități durabile

Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile

Ținte 2030

- Asigurarea accesului la condiții de locuire adecvate pentru toți cetățenii
- Reducerea semnificativă a pierderilor economice provocate de inundații și alunecările de teren, îmbunătățirea răspunsului colectiv și întărirea capacității de adaptare și revenire la nivel funcțional în cel mai scurt timp după producerea evenimentului, reducerea impactului inundațiilor sau a poluărilor generate de inundații și ale alunecărilor de teren asupra ecosistemelor, inclusiv prin îmbunătățirea constantă a cadrului legislativ
- Asigurarea accesului la sisteme de transport sigure, la prețuri echitabile, accesibile și durabile pentru toți, în special prin extinderea rețelelor de transport public, acordând o atenție deosebită nevoilor celor aflați în situații vulnerabile, femei, copii, persoane cu dizabilități și în etate
- Elaborarea și punerea în aplicare a unui program general de planificare spațială și amenajare a teritoriului în corelare cu strategiile sectoriale la

nivel național prin aplicarea conceptului de dezvoltare spațială policentrică și echilibrată, care să susțină coeziunea teritorială

- Educarea și responsabilizarea populației pentru situații de risc seismic
- Reducerea efectelor pe care poluarea atmosferică le are asupra sănătății umane și a mediului prin acordarea unei atenții deosebite calității aerului
- Reducerea substanțială a numărului deceselor și bolilor provocate de produsele chimice periculoase de poluare și de contaminarea aerului, apei și a solului
- Consolidarea eforturilor de protecție și salvagardare a patrimoniului cultural și natural, a elementelor de peisaj din mediul rural și urban
- Implementarea prevederilor legale referitoare la producția, transportul, depozitarea, utilizarea și eliminarea produselor chimice, inclusiv a celor farmaceutice, care pot prezenta pericole pentru sănătatea oamenilor și animalelor și pentru integritatea mediului

Obiectivul 12: Consum și producție responsabile

Asigurarea unor modele de consum și producție durabile

Ținte 2030

- Trecerea etapizată la un nou model de dezvoltare bazat pe utilizarea rațională și responsabilă a resurselor cu introducerea unor elemente ale economiei circulare, elaborarea unei foi de parcurs
- Înjumătățirea pe cap de locuitor a risipei de alimente la nivel de vânzare cu amănuntul și de consum și reducerea pierderilor de alimente de-a lungul lanțurilor de producție și de aprovizionare, inclusiv a pierderilor post-recoltare
- Reciclarea în proporție de 55% a deșeurilor municipale până în 2025 și 60% până în 2030
- Reciclarea în proporție de 65% a deșeurilor de ambalaje până în 2025 (materiale plastice 50%; lemn 25%; metale feroase 70%, aluminiu 50%, sticlă 70%, hârtie și carton 75%) și 70% până în 2030 (materiale plastice 55%; lemn 30%; metale feroase 80%, aluminiu 60%, sticlă 75%, hârtie și carton 85%)
- Colectarea separată a deșeurilor menajere periculoase până în 2022, a deșeurilor biologice până în 2023 și a materialelor textile până în 2025

- Stabilirea de scheme obligatorii de răspundere extinsă a producătorilor pentru toate ambalajele până în 2024
- Implementarea practicilor durabile de achiziții publice verzi, în conformitate cu prioritățile naționale și politicile europene

Obiectivul 13: Acțiune în domeniul schimbărilor climatice

Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor

Ținte 2030

- Consolidarea rezilienței și capacității de adaptare a României la riscurile legate de climă și dezastre naturale
- Îmbunătățirea capacității de reacție rapidă la fenomene meteorologice extreme intempestive de mare intensitate
- Îmbunătățirea educației, sensibilizării și capacității umane și instituționale privind atenuarea schimbărilor climatice, adaptarea, reducerea impactului și alerta timpurie
- Intensificarea eforturilor României pentru a realiza tranziția la o economie „verde”, cu emisii reduse de dioxid de carbon, rezilientă la schimbările climatice și pentru integrarea măsurilor de adaptare la schimbările climatice în sectoarele vulnerabile economice, sociale și de mediu, în conformitate cu politicile UE

Obiectivul 14: Viață acvatică

Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă

Ținte 2030

- Prevenirea și reducerea semnificativă a poluării marine de toate tipurile, în special de la activitățile terestre, inclusiv poluarea cu deșeuri marine și poluarea cu nutrienți
- Minimizarea și gestionarea impactului acidificării mediului apelor marine, inclusiv prin cooperare științifică sporită la toate nivelurile
- Dezvoltarea responsabilă și sustenabilă a activităților de pescuit la speciile sălbatice și de acvacultură cu respectarea cotelor și metodelor stabilite prin

lege și menținerea, în limite rezonabile, a viabilității îndeletnicirilor tradiționale în acest domeniu, inclusiv a pescuitului sportiv și de agrement

- Atragerea celorlalte state riverane Mării Negre în actul de management durabil a resurselor acvatice vii

Obiectivul 15: Viața terestră

Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate

Ținte 2030

- Dezvoltarea infrastructurii verzi și folosirea serviciilor oferite de ecosistemele naturale (în special în luncile Dunării, afluenților acesteia și în Deltă) prin gestionarea integrată a bazinelor hidrografice și zonelor umede
- Conservarea și protejarea zonelor umede, între care se află și Rezervația Biosferei Delta Dunării, zonă umedă unicat în Europa, ca parte a patrimoniului natural european și mondial
- Asigurarea conservării ecosistemelor montane, inclusiv a biodiversității acestora, în scopul de a spori capacitatea acestora de a oferi beneficii esențiale pentru dezvoltare durabilă
- Susținerea instituțiilor și infrastructurilor de cercetare-dezvoltare de interes național și european pentru studierea, gestionarea, protejarea și conservarea diversității patrimoniului natural
- Gestionarea durabilă a pădurilor, eliminarea tăierilor ilegale de arbori, dezvoltarea sistemului informatic integrat pentru monitorizarea exploatarei și transportului masei lemnoase, inclusiv la punctele de frontieră, asigurarea împăduririi și reîmpăduririi terenurilor din fondul forestier și a celor degradate sau supuse deșertificării, desfășurarea plantării programate a perdelelor forestiere pentru protecția culturilor agricole și a elementelor de infrastructură în scopul limitării impactului schimbărilor climatice
- Tranziția către o economie circulară prin abordări complementare ce implică metode tradiționale și tehnologii de ultimă generație pentru restabilirea/refacerea capitalului natural și reducerea dependenței de fertilizatorii sintetici și de pesticide, pentru combaterea degradării solului

- Combaterea deșertificării, restaurarea terenurilor și solurilor degradate, inclusiv a terenurilor afectate de deșertificare, secetă și inundații

Obiectivul 16: Pace, justiție și instituții eficiente

Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile

Ținte 2030

- Administrarea justiției în condiții de imparțialitate și celeritate, în conformitate cu legile și procedurile stabilite, cu respectarea principiului prezumției de nevinovăție
- Asigurarea și susținerea dialogului cu minoritățile naționale în vederea îmbunătățirii actului decizional, prin acces egal pentru toți cetățenii de a-și respecta și valorifica cultura, tradițiile, limba maternă și de a participa la viața economică, socială și politică și pentru combaterea preconcepțiilor, a prejudecăților și a discriminărilor în toate formele sale și promovarea dialogului interetnic, valorilor comune, diversității culturale și lingvistice
- Reducerea semnificativă a tuturor formelor de violență și ratelor de deces conexe
- Stoparea abuzului, exploatarei, traficului și a tuturor formelor de violență și torturii copiilor
- Reducerea semnificativă a fluxurilor ilicite financiare și de armament, consolidarea recuperării și returnării bunurilor furate și combaterea tuturor formelor de crimă organizată
- Asigurarea procesului decizional receptiv, incluziv, participativ și reprezentativ la toate nivelurile
- Dezvoltarea instituțiilor eficiente, responsabile și transparente la toate nivelurile
- Profesionalizarea și perfecționarea activității tuturor instituțiilor administrației publice centrale și locale, mai ales a compartimentelor care intră în contact direct cu cetățenii, pentru prestarea unor servicii prompte și civilizate; extinderea și generalizarea serviciilor pe internet (on-line).

Obiectivul 17: Parteneriate pentru realizarea obiectivelor

Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă

Ținte 2030

- Majorarea progresivă a cuantumului asistenței oficiale de dezvoltare acordate de România în cadrul programelor ODA, în funcție de capacitatea de susținere a economiei naționale, având ca obiectiv-țintă atingerea cifrei de 0,33% din venitul național brut la nivelul anului 2030
- Sporirea și diversificarea ajutorului oficial pentru dezvoltare pe măsura creșterii potențialului economic al României și încurajarea agenților economici români să investească, pe baze competitive, în economia țărilor mai puțin dezvoltate
- Aderarea României la Zona Euro, la spațiul Schengen și la Organizația pentru Dezvoltare și Cooperare Economică
- Susținerea angajamentelor internaționale și implicarea proactivă pe plan european și internațional

3. Direcții de dezvoltare durabilă la nivel regional și județean

3.1. Planul de Dezvoltare Regională – REGIUNEA VEST

Având în vedere că la data elaborării Strategiei de Dezvoltare Durabilă a comunei Gurasada pentru perioada 2021-2027, nu a fost publicat Planul de Dezvoltare Regională 2021-2027 al Regiunii Vest, se prezintă și ce corelează direcțiile conform draftului 2021-2027, publicat pe website-ul ADR VEST (<http://www.Vest.ro/>), deoarece acestea vor fi continuate pentru perioada la care se face referire în prezenta strategie.

Figura 3 – Harta Regiunilor

Figura 4 – Harta Regiunii Vest

Regiunea Vest este formată din Județele: Arad, Caraș-Severin, Hunedoara și Timiș, având capitala la Timișoara.

Conform website-ului Ministerului Fondurilor Europene (www.mfe.gov.ro), POR HD 2021–2027 și-a stabilit drept obiectiv general stimularea creșterii economice inteligente, durabile și echilibrate a Regiunii Vest, care să conducă la îmbunătățirea calității vieții comunităților locale prin sprijinirea capacității de inovare și digitalizare a administrației publice locale și economiei regionale, dezvoltarea sustenabilă a infrastructurii și a serviciilor și valorificarea potențialului cultural și turistic al regiunii.

Stimularea unui proces de creștere economică durabilă și echilibrată a Regiunii Vest, bazată pe inovare și favorabilă incluziunii sociale, care să conducă la creșterea prosperității și calității vieții locuitorilor săi.

Acest obiectiv este corelat cu abordarea europeană privind creșterea competitivității regiunilor și promovarea echității prin prevenirea marginalizării zonelor cu probleme de dezvoltare economică și socială.

Astfel, obiectivul implică asigurarea unui standard de viață ridicat, prin creștere și dezvoltare economică, socială și teritorială echilibrată, bazată pe inovare, utilizarea eficientă a resurselor și favorabilă incluziunii sociale.

Scopul strategic reflectă abordarea concentrată, integrată și flexibilă pentru:

- îmbunătățirea competitivității și capacității inovatoare a economiei regiunii în vederea creșterii economice;
- reducerea disparităților economice și sociale existente în interiorul regiunii și creșterea gradului de includere a comunităților dezavantajate în viața economică a acestora;
- protejarea și îmbunătățirea condițiilor de mediu și a biodiversității □ folosirea rațională a resurselor naturale

OBIECTIVELE STRATEGICE SPECIFICE

Atingerea obiectivului strategic general se va face printr-un set de obiective strategice specifice, care reflectă combinația aspirațiilor sociale, economice și de mediu ale regiunii.

Prin obiectivele specifice, Planul urmărește eliminarea factorilor care blochează dezvoltarea pe ansamblu a regiunii, exploatând totodată avantajele care furnizează oportunități de dezvoltare.

Împreună, cele șapte obiective specifice vor contribui la obținerea prosperității regiunii, asigurând totodată o dezvoltare pe termen lung a comunităților acesteia.

Obiectivele strategice specifice care vor ghida implementarea Planului și care printr-o abordare cuprinzătoare și integrată urmăresc revitalizarea economică și socială a regiunii, sunt:

- Creșterea atractivității și accesibilității Regiunii Vest prin dezvoltarea mobilității și conectivității populației, bunurilor și serviciilor conexe în vederea promovării dezvoltării durabile;
- Dezvoltarea policentrică și echilibrată a rețelei de localități urbane;
- Creșterea economiei regionale prin stimularea competitivității IMM-urilor autohtone și consolidarea cercetării – dezvoltării – inovării;
- Protejarea și utilizarea eficientă a resurselor naturale și a patrimoniului natural;
- Dezvoltarea capitalului uman din Regiunea Vest prin creșterea accesului și a participării la educație și instruire pe tot parcursul vieții și stimularea ocupării forței de muncă;
- Îmbunătățirea accesului la asistență medicală și servicii sociale de calitate și promovarea
- incluziunii sociale;
- Creșterea rolului așezărilor urbane și a contribuției agriculturii la economia Regiunii Vest

În procesul de dezvoltare al Planului de Dezvoltare Regională 2014 - 2020, parteneriatul regional a recunoscut importanța fundamentală privind includerea în structura acestuia a trei obiective orizontale sau transversale, care vor fi aplicate tuturor priorităților și măsurilor individuale și care vor contribui la creșterea competitivității Regiunii Vest.

Cele trei obiective orizontale sunt:

- ☐ Sustenabilitatea Mediului
- ☐ Oportunități Egale
- ☐ Inovare și Societatea informațională

Aceste obiective orizontale sunt inter-dependente, aspect reflectat și în abordarea integrată adoptată de strategia de dezvoltare.

Obiectivele orizontale vor fi luate în considerare în toate fazele de implementare ale planului, legătura dintre ele și priorități/măsuri variind de-a lungul acestuia.

SUSTENABILITATEA MEDIULUI

Sustenabilitatea mediului reprezintă o politică prioritară în definirea și implementarea priorităților/măsurilor sprijinite de fondurile europene. În contextul în care îmbunătățirea performanței mediului este considerată un factor cheie al dezvoltării economice și sociale, scopul urmărit este acela de a asigura că planul susține intervențiile care urmăresc îmbunătățirea, protecția sau ameliorarea mediului prin aplicarea criteriului bunelor practici în toate domeniile de activitate care privesc mediul.

Acest obiectiv orizontal va susține activitățile planului care simultan asigură creșterea economică, progresul social și protecția mediului, urmărindu-se obținerea unui impact care va contribui la dezvoltarea durabilă prin:

- Reducerea deșeurilor, poluării și a impactului negativ al acestora asupra mediului;
- Protejarea și îmbunătățirea mediului natural și a moștenirii culturale;
- Limitarea consumului de energie și utilizarea surselor noi de energie;
- Promovarea investițiilor, inovării, cercetării și dezvoltării în tehnologii noi și curate;
- Promovarea de noi afaceri care urmăresc dezvoltarea de servicii și tehnologii de mediu durabile;
- Îmbunătățirea eficienței combustibililor în transportul public și privat;
- Conștientizarea că mediul prin calitatea sa constituie un factor economic cheie.

OPORTUNITĂȚI EGALE

În contextul existenței la nivelul regiunii a disparităților de natură socială și economică, parteneriatul a recunoscut că eliminarea inegalităților concomitent cu promovarea și sprijinirea continuă a oportunităților egale, va contribui la eficientizarea economică a regiunii.

Oportunitățile egale pentru femei și bărbați, reprezintă un principiu democratic de bază care trebuie să fie respectat de toate politicile și inclus în toate documentele programatice. În acest sens, Planul va sprijini acele activități care vor promova principiul oportunităților egale. Acest obiectiv va susține un domeniu larg de activități care pot fi caracterizate ca acțiuni pozitive adresate eliminării unor probleme și bariere particulare.

Pentru a aplica acest principiu, prioritățile/măsurile vor trebui să ia în considerare următoarele idei:

- Egalitatea sexelor

- Egalitatea în angajare
- Incluziunea socială

INOVARE ȘI SOCIETATEA INFORMAȚIONALĂ

Ieșirea treptată din criza financiară și nevoia de a răspunde provocărilor globale au făcut ca inovarea să devină mai importantă ca niciodată. Problemele legate de schimbările climatice, securitatea alimentară și energetică, sănătate și îmbătrânirea populației pot fi soluționate prin intermediul inovării. Inovarea descătușează astfel noi forțe de creștere, găsind noi modalități de soluționare a problemelor regiunii. În același timp, societatea informațională și în particular Tehnologiile Informației și Comunicării (TIC) au un rol strategic în procesul dezvoltării regionale, fiind un important conducător al schimbării economice și sociale.

În contextul viziunii strategiei de dezvoltare și totodată, pentru atingerea prosperității economice și sociale și îmbunătățirea calității vieții populației regiunii, este esențială trecerea către o societate informațională bazată pe cunoaștere.

Creșterea competitivității regiunii printr-o abordare strategică a utilizării TIC, constituie un potențial considerabil pentru întărirea coeziunii economice și sociale.

Aplicarea TIC în cadrul Planului trebuie să fie înțeleasă în sensul ei larg, urmărind sprijinirea în egală măsură atât a tehnologiilor cât și a activităților dependente de acestea și care urmăresc obținerea beneficiului economic și social.

Planul urmărește să promoveze adoptarea în cadrul regiunii a TIC printr-o serie de inițiative în domeniul învățământului, comerțului, afacerilor și la nivelul comunităților, cu scopul de a reduce și elimina unde este posibil efectul generat de nivelul scăzut al acesteia.

Adoptarea inovării și informatizării, ca o temă orizontală în cadrul Planului de Dezvoltare Regională 2021 - 2027 și nu ca o prioritate distinctă, constituie o garanție a impactului acesteia asupra tuturor domeniilor societății

Obiectivele urmărite a fi obținute sunt:

- ☐ Dezvoltarea în cadrul regiunii a unui mediu și a unei culturi care să favorizeze susținerea și creșterea investițiilor în domeniul TIC;
- ☐ Utilizarea pe scară largă de către cetățeni, școli, afaceri, administrații publice, etc., a oportunităților oferite de Tehnologia Informației și Comunicării;
- ☐ O populație cultivată, cu un spirit antreprenorial și inovator ridicat și care să fie capabilă să dezvolte idei noi de afaceri.

Strategia se concentrează pe șapte priorități cheie, care individual sau în combinație, contribuie la implementarea acestora, asigurând prin structură și conținut corelarea între acțiuni și obiectivele strategice.

Strategia va fi deci implementată pe baza următoarelor priorități cheie, ce sunt orientate spre nevoile specifice de dezvoltare ale regiunii și sunt conforme și cu Strategia Națională de Dezvoltare Regională 2021 – 2027, elaborată de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice.

- Prioritatea 1 - Dezvoltarea durabilă a infrastructurii locale și regionale
- Prioritatea 2 - Dezvoltare urbană durabilă
- Prioritatea 3 – Creșterea competitivității economiei regionale pe termen lung
- Prioritatea 4 – Protecția mediului și creșterea eficienței energetice
- Prioritatea 5 – Susținerea educației și ocupării forței de muncă
- Prioritatea 6 – Susținerea sănătății și asistenței sociale
- Prioritatea 7 – Dezvoltarea urbană și agricultura

Obiective strategice sectoriale

Pornind de la specificul regional, de la lecțiile învățate în perioada 2014–2020 și documentele programatice regionale (PDR și RIS3), investițiile pentru dezvoltarea regională sustenabilă vor fi realizate prin urmărirea unui număr de șapte obiective strategice, fiecare dintre ele răspunzând unei provocări de dezvoltare.

Obiectivul strategic 1 - Stimularea dezvoltării inteligente și durabile a regiunii, bazată pe inovare, digitalizare și dezvoltarea ecosistemului antreprenorial.

Regiunea Vest are o capacitate în creștere de cercetare și inovare a economiei regionale.

Regiunea Vest se încadrează în categoria regiunilor cu performanțe în creștere de inovare. În acest sens, deși este a doua regiune la nivel național, care contribuie la nivelul cheltuielilor de CD, performanțele înregistrate sunt sub așteptări, cu un indice regional al inovării la nivel european de doar 12,9 și ocupând ultimele locuri în clasamentul regiunilor inovatoare din Europa.

Sprijinul regional pentru CD este sub media națională (0,4% din PIB în 2018, cu o polarizare mare în județul Timiș ce generează 67% din cheltuielile de CD). În ceea ce privește infrastructura de cercetare regională, aceasta prezintă o creștere constantă a nr de unități, fiind localizată în principal în sectorul public (universități și institute de cercetare)

și deținând o pondere de 3% din totalul infrastructurii la nivel național și o pondere de 4% în totalul ponderii de echipamente la nivel național, ceea ce plasează regiunea pe locul 2 la nivel național (SNCISI 2021-2027).

În regiune, numărul entităților de transfer tehnologic acreditate a fost constant în perioada 2014- 2018, iar gama de servicii furnizate de acestea este buna. Cu toate acestea se estimează o creștere a numărului acestora dat fiind că în perioada 2014–2020, POR axa 1 a sprijinit dezvoltarea acestor entități și a serviciilor furnizate de acestea. La nivel de regiune s-a înregistrat în perioada 2012-2016 o scădere cu 75% a firmelor inovatoare.

Analiza economică realizată în cadrul RIS3 a validat opt sectoare relevante pentru Regiunea Vest: Energie, Mediu, Tehnologia Informației și Comunicațiilor TIC, Fizica, Materiale și Știința Materialelor, Nanotehnologii, tehnologii avansate și fizica moleculară, Mașini și echipamente și Sănătate umană.

Motor de creștere economică, digitalizarea rămâne o provocare importantă și la nivelul regiunii, ținând cont de faptul că, în ceea ce privește integrarea tehnologiei digitale de către întreprinderi, România se situează pe locul 27 în rândul țărilor UE, cu mult sub media UE. Deși s-a înregistrat o ușoară îmbunătățire a IMM-urilor ce fac vânzări online, de la 8% în 2018 la 11% în 2019, România rămâne cu mult sub media UE de 18%. În plus, nivelul competențelor digitale este scăzut în regiune, doar 49% din populație utilizând internetul zilnic.

Competitivitatea regiunii este influențată de puternicele disparități intrajudețene cu privire la concentrarea teritorială a întreprinderilor și gradul diferit de diversificare al activității economice. În 2018, în Regiunea Vest, existau 53.549 de întreprinderi active, poziționând regiunea pe locul 2 după București la nivel național. Structura economiei regionale este formată în mare măsură (89%) din microîntreprinderi și mai toate tipurile de firme întâmpină probleme legate de supraviețuirea pe piață în primii 5 ani de la înființare. Structurile de sprijinire a antreprenoriatului sunt bine dezvoltate, pe teritoriul regiunii existând un singur incubator de afaceri, ce oferă o gamă diversificată de servicii. În schimb în regiune există cel mai mare număr de parcuri industriale, un avantaj care trebuie fructificat în acest context. În regiune activează 9 clustere, ce sunt active în automotive, industria agroalimentară, mobilă, textile, electronică și ITC. De-a lungul lanțului valoric, firmele din clustere se concentrează pe veriga de producție și servicii, cu intensități mici pe zona de CD și proiectare.

Pentru soluționarea strategică a acestor provocări, axa prioritară 1 își va concentra intervențiile în sprijinirea transferului tehnologic în beneficiul IMM-urilor și dezvoltarea

capacității de inovare a economiei regionale prin proiecte de inovare, investiții în infrastructură, dezvoltarea capacității și competențelor de cercetare și inovare, în domeniile de specializare inteligentă validate la nivel regional, inclusiv participarea în structuri și rețele de inovare.

Acțiunile din cadrul axei 1 se vor îndrepta și către investiții pentru susținerea adoptării tehnologiilor și instrumentelor digitale de către IMM-uri. În plus, prin sprijinul acordat dezvoltării Hub-urilor de Inovare Digitală în regiune, se va putea dezvolta corespunzător și gama de servicii necesare adoptării digitalizării de către firmele din regiune.

Investițiile din cadrul acestei axe vor viza și impulsionarea creșterii IMM-urilor; se vor concentra pe investiții în active corporale și necorporale pentru microîntreprinderi și IMM-uri, inclusiv pentru economie circulară și internaționalizare, dat fiind că bioeconomia și tranziția către o economie circulară reprezintă unul din sectoarele de specializare inteligentă a Regiunii Vest. În plus, vor sprijini dezvoltarea structurilor de sprijinire a afacerilor și a gamei de servicii furnizate, precum și dezvoltarea clusterelor și a rețelilor de afaceri. Totodată se va acorda atenție și sprijinirii dezvoltării competențelor actorilor implicați în procesul de descoperire antreprenorială.

Se vor finanța cu prioritate proiectele identificate în atelierele de descoperire antreprenorială și avizate de Consorțiul Regional de Inovare, prin apeluri competitive.

Obiectivul strategic 2 - Creșterea eficienței administrației publice ca urmare a digitalizării serviciilor publice

Regiunea Vest înregistrează progrese semnificative în adoptarea digitalizării de către administrația publică.

Raportul de Țară al Comisiei Europene privind Indicele Economiei și Societății Digitale 2019 evidențiază faptul că în ceea ce privește gradul de competitivitate digitală, România se situează pe locul 27 din cele 28 de state membre UE. În ceea ce privește serviciile publice digitale, situația s-a înrăutățit, România ajungând pe ultimul loc în clasamentul UE. Cu toate acestea, în ceea ce privește anumiți indicatori, țara performează satisfăcător. Există un nivel ridicat de interacțiune online între autoritățile publice și cetățeni, întrucât România se situează pe locul șapte în ceea ce privește utilizatorii de e-guvernare, care reprezintă 82% dintre utilizatorii de internet, față de media UE de 64 %. Necesitatea implementării unor platforme de interacțiune online între autorități și cetățeni a

fost accentuată și de criza COVID 19, iar autoritățile trebuie să construiască pe progresul înregistrat deja în această perioadă.

În Regiunea Vest, nivelul de dezvoltare al serviciilor publice digitale oferite de orașe este unul bun, deși din cele 35 orașe, 75% sunt înrolate în platforma ghișeul.ro și permit plata anumitor taxe și impozite locale. În afară de acest serviciu, doar reședințele de județ și câteva orașe oferă o varietate mai mare de servicii publice digitale. Interacțiunea online cu cetățenii este posibilă atât pe site-urile primăriilor de orașe, dar și a unui număr de 31 de comune prin intermediul aplicației Regista.ro, însă trebuie menționat că procesele de lucru din cadrul administrației publice locale sunt parțial sau deloc digitalizate.

Prin intermediul axei prioritare 2, operațiunile se vor concentra pe intervenții de tip smart-city (siguranță publică, servicii și utilități publice, monitorizare energie, mediu, rețele de trafic și transport public, îmbunătățirea siguranței și securității pentru transportul public, iluminat public, sisteme GIS, etc.) aplicabile în zone funcționale urbane. În acest fel, se răspunde și recomandării de țară formulate în documentul Recomandarea Consiliului privind Programul Național de Reformă al României pentru 2020, anume direcționarea investițiilor către infrastructura de servicii digitale.

Obiectivul strategic 3 – Stimularea tranziției regiunii către o economie cu emisii zero prin creșterea eficienței energetice, îmbunătățirea protecției mediului și creșterea mobilității urbane

Regiunea Vest se confruntă cu creșterea poluării zonelor urbane din cauza consumurilor de energie mari în clădiri, a sistemelor de transport poluante ce determină o mobilitate limitată, precum și numărul mare de areale urbane degradate.

În contextul expansiunii urbane, fondul locativ la nivel regional era la sfârșitul anului 2018 în creștere cu 1,78%, față de sfârșitul anului 2011. Peste 95% dintre locuințele din mediul urban sunt amplasate în condominii construite în perioada 1960-1990. Multe dintre aceste clădiri au fațadele nereabilitate și sunt construite din materiale ineficiente energetic. Este necesară deci realizarea de investiții în aceste clădiri, în vederea îmbunătățirii eficienței energetice, inclusiv activități de consolidare în funcție de riscurile identificate și măsuri pentru utilizarea unor surse

alternative de energie.

Totodată, consumul de energie pentru spațiile ocupate de administrația publică, clădirile educaționale și cele comerciale reprezintă aproximativ 75% din consumul nerezidențial de energie. Pentru 2021 – 2027 sunt vizate măsuri de creștere a eficienței

energetice în clădirile rezidențiale și clădirile publice, de consolidare în funcție de riscurile identificate și utilizarea surselor alternative de energie.

Foarte multe orașe din regiune se confruntă cu o serie de probleme, cu privire la existența unor spații urbane degradate, terenuri/suprafețe degradate, vacante sau neutilizate, care afectează mediul urban și implicit, calitatea vieții populației. O problemă importantă la nivelul regiunii o reprezintă și suprafața redusă a spațiilor verzi amenajate pe cap de locuitor în mediul urban (19,61mp/loc), suprafață ce este mult sub nivelul standardelor impuse de UE (26mp/loc) și a normei Organizației Mondiale a Sănătății (50mp/loc).

În acest sens, măsurile de regenerare urbană din cadrul acestei axe se referă la promovarea investițiilor în infrastructura verde în zonele urbane, reabilitarea spațiilor urbane degradate, reconversia funcțională a terenurilor virane/neutilizate/degradate și extinderea și modernizarea spațiilor verzi.

Analiza Planurilor de Mobilitate Urbană Durabilă și a PDR ilustrează faptul că mobilitatea și conectivitatea urbană este limitată, iar sistemele de transport public sunt încă generatoare de emisii de gaze cu efect de seră. Astfel, problemele comune evidențiate de majoritatea orașelor din regiune sunt lipsa benzilor dedicate, a semaforizării cu prioritate și amenajarea deficitară a stațiilor de autobuz, o infrastructură foarte slab dezvoltată pentru mijloacele de transport ecologic, o conectivitate scăzută sau chiar inexistentă. Transportul public din regiune se bucura de creșterea flotei destinate transportului de persoane și cu un număr în creștere de mijloace de transport public ecologic (rețele de tramvaie și troleibuze funcționează în orașele Timișoara, Arad).

În acest context, este nevoie de investiții pentru promovarea mobilității, dotarea cu mijloace de transport ecologice și stimularea intermodalității diverselor sisteme de transport public, transportul durabil fiind unul dintre domeniile către care României îi este sugerat să direcționeze investițiile, conform recomandărilor din documentul Recomandarea Consiliului privind Programul Național de Reformă al României pentru 2020.

Obiectiv strategic 4 – Creșterea gradului de accesibilitate a zonelor urbane și urbane la rețeaua TEN-T prin investiții în infrastructura rutieră de drumuri județene.

Regiunea are o conectivitate rutieră bună la rețeaua TEN-T.

Raportul de Țară 2020 evidențiază faptul că infrastructura de transport rutier a României este încă slab dezvoltată și subdimensionată, rețeaua TEN-T nefiind finalizată și

lipsind conexiunea transcarpatică și nereușind să facă față cerințelor unei economii în plină dezvoltare.

La nivel regional, analiza socio-economică a PDR 2021–2027 arată faptul că starea tehnică a rețelei de drumuri publice este în general satisfăcătoare, 51% de km din totalul rețelei de drumuri fiind modernizați. De asemenea, din totalul lungimii de drumuri județene și orașenești, 45% sunt modernizate și 40% sunt acoperite cu îmbrăcămînți ușoare. În ceea ce privește densitatea drumurilor ca indicator de măsurare a accesibilității zonelor, județele din sudul regiunii au o accesibilitate mai redusă, acest fapt contribuind la disparitățile de dezvoltare interregionale.

În ceea ce privește siguranța rutieră, în 2017 pe drumurile regiunii s-a înregistrat un număr mare de decese din cauza accidentelor rutiere care clasează regiunea pe locul 2 la nivel național, lipsa infrastructurii adecvate fiind una dintre cauzele principale ale acestui fenomen îngrijorător. Analiza socio-economică a PDR 2021–2027 a identificat existența unor zone compacte din interiorul regiunii care nu au conectivitate directă sau indirectă cu rețeaua TEN-T.

În perioadele anterioare de programare autoritățile județene au făcut investiții pentru reabilitarea sau modernizarea drumurilor județene din fonduri proprii, fonduri naționale prin programe guvernamentale (PNDL 1 și PNDL 2), respectiv fonduri europene (POR 2007–2013, prin care s-au reabilitat 327 de km respectiv prin POR 2014-2020, prin care se vor moderniza peste 462 de km).

Investițiile propuse vor viza dezvoltarea conectivității la rețeaua de bază CORE TEN-T prin investiții în infrastructura rutieră de transport județean și soluții pentru creșterea siguranței, decongestionarea și fluidizarea traficului, care vor crea avantaje pentru creșterea economică, a gradului de mobilitate a mărfurilor și persoanelor și vor ajuta la reducerea disparităților intraregionale.

Obiectiv strategic 5 – Creșterea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii educaționale.

Chiar și pe fondul unei scăderi demografice, infrastructura educațională din regiune este subdimensionată și degradată, afectând accesul la educație și incluziune socială.

În România, accesul la educație se menține inegal, Rapoartele CE relevând faptul că investițiile în educație sunt de 2,8 % din PIB, față de media UE de 4,6%, situând țara pe ultimul loc la acest capitol.

În Regiunea Vest, în perioada 2011–2018, numărul unităților școlare a scăzut cu 40, ceea ce a impus relocarea elevilor. Un număr mare de școli din mediul urban al județelor mai puțin dezvoltate ale regiunii (sudul regiunii) necesită lucrări de reabilitare și dotare cu echipamente didactice, IT și materiale specifice pentru documentare, mai ales în contextul închiderii școlilor din cauza crizei provocate de COVID 19. Sistemul educațional regional se confruntă cu fenomenul de supraaglomerare (în proporție de peste 50 -60% în județele Timiș și Arad) și între 20-30% în Hunedoara și Caraș-Severin.

În 2018, rata abandonului școlar în regiune, pe forme de învățământ, a fost: 1,6% - învățământ primar, 1,7% - învățământ gimnazial, 2,3% - liceal, profesional și de ucenici și 5,8% postliceal și de maiștri. Cele mai afectate de acest fenomen sunt localitățile din mediul urban.

În ceea ce privește educația timpurie, în 2018, doar 16% din copii cu vârsta sub 3 ani, erau înscriși la creșă, aproximativ jumătate din media UE. Rata de participare în rândul copiilor cu vârste cuprinse între 4 ani și vârsta de școlarizare obligatorie a fost de 89,2 % în 2018, sub media UE (95,4%).

IPT se confruntă cu provocări diverse. Numărul elevilor înscriși în IPT a crescut constant din 2012, însă ratele de abandon sunt în continuare ridicate. În 2018, în județul Hunedoara s-a înregistrat o rată de abandon cu valori situate între 2,5% și 4,9%, în scădere în mediul rural și în creștere în mediul urban, conform ultimelor date INS analizate de Edupedu.ro

Cu privire la accesibilizarea clădirilor pentru elevii cu dizabilități, la nivel național, aproximativ 30% dintre clădirile școlare sunt prevăzute cu rampă de acces și doar 15% au grupuri sanitare pentru persoane cu dizabilități. În regiune, cea mai gravă situație se regăsește în județul Caraș-Severin unde aproape 40% din unitățile de învățământ nu au rampă de acces.

Ponderea absolvenților de studii superioare este de 15,4 %, situând regiunea în 2017 pe Locul 3 la nivel național, cu mult sub media națională (26,3%) și media UE (40,7%).

Populația cu educație superioară este concentrată în județele din centrul regiunii – Timiș și Arad unde activează majoritatea universităților din Regiunea Vest.

În perioadele anterioare, prin POR au fost reabilitate 185 unități școlare, din care 20 de creșe și grădinițe, 124 de școli primare și gimnaziale, 34 de licee și 2 universități, de care beneficiază un număr de peste 75.000 de elevi și studenți.

Obiectiv strategic 6 – Creșterea atractivității regiunii prin investiții în infrastructura de turism și patrimoniu cultural

Potențialul turistic diversificat și patrimoniul cultural valoros al regiunii este insuficient valorificat.

Conform Strategiei Naționale a României pentru Dezvoltarea Turismului 2019-2030, regiunea deține avantaje competitive pe următoarele tipuri de turism și destinații: Sporturi de iarnă și schi, Sanătate și wellness (balnear), Cultură și istorie.

Turismul de sporturi de iarnă și schi se practică în zona montană a regiunii (Stațiunea turistică Straja, stațiunea Parâng), unele dintre cele mai cunoscute și vizitate destinație de turism montan și de weekend din România datorită unicitatii si specificului local.

Turismul balnear se practică în județele Hunedoara (stațiunea Geoagiu Băi). Acest tip de turism nu beneficiază de mari investiții în infrastructură și de o cerere foarte mare pe piața turistică. Master Planul Național de Turism Balnear evidențiază faptul ca infrastructura urbană din numeroase stațiuni balneare este într- o stare de degradare avansată. Există încă anumite zone ce dețin izvoare termale și minerale din regiune ce rămân neexploatate insuficient valorificate. Este evidentă deci necesitatea realizării de investiții semnificative pentru a se face tranziția acestui tip de turism la turismul de tip wellness și spa, generator de venituri importante la nivel internațional.

În ceea ce privește patrimoniul cultural, conform Strategiei Naționale pentru Cultură și Patrimoniu 2016-2022, acesta este amenințat de efectele combinate ale schimbărilor climatice, ale altor schimbări de mediu, ale intervenției umane, precum și de riscuri legate de securitate. Pe teritoriul regiunii există numeroase obiective construite, parte a patrimoniului național, lăcașuri de cult și muzee și colecții publice. Potrivit Studiului de Impact asupra Situației Monumentelor Istorice, în regiune există un număr de 400 monumente istorice de tip A, din care 311 monumente istorice sunt situate în mediul urban și 89 în urban. Cu toate acestea, în ultimii ani, un număr mic de obiective de patrimoniu din regiune au beneficiat de investiții semnificative pentru restaurarea și valorificarea în scop turistic.

Regiunea mai dispune și de un patrimoniu semnificativ de centre de agrement și baze turistice (tabere școlare) a căror capacitate a scăzut mult în ultimii ani, în principal din cauza investițiilor scăzute în infrastructură și a degradării. Astfel, în regiune există un număr de 14 tabere pentru elevi și preșcolari, care sunt localizate atât în mediul urban, cât și în mediul urban al regiunii. În contextul actual, chiar dacă la nivel județean nu există

strategii dedicate dezvoltării turismului, se intenționează finanțarea proiectelor care implică punerea în valoare a patrimoniului cultural valoros și a potențialului turistic. Un exemplu de proiect cu impact mare este dezvoltarea infrastructurii de turism în zona Samizegetusa Regia , Complexul turistic de la Straja, inițiativă complementară dezvoltării turistice din județul Hunedoara.

În perioada 2007–2013 au fost reabilite 9 infrastructuri turistice, ce au fost vizitate de peste 120 000 de turiști, iar în 2014–2020 au fost depuse 12 proiecte. Totodată, în perioada 2007– 2013 au fost reabilite 13 obiective de patrimoniu, iar în perioada 2014–2020 au fost depuse 50 de proiecte.

Obiectiv strategic 7 – Dezvoltarea capacității administrative a AMPOR

Capacitatea administrativă relativ scăzută a ADR HD, în contextul în care va deveni autoritate de management.

Personalul ADR/ AM POR HD are o experiență bogată, mulți dintre angajați lucrând în domeniul fondurilor europene din perioada de dinaintea aderării României la UE. Mediul privat poate deveni mai atractiv pentru aceste persoane, dacă se oferă o salarizare mai competitivă și condiții de lucru mai bune. Și sectorul public poate atrage resursa umană a ADR, urmare a modificărilor apărute în domeniul salarizării funcționarilor publici. Astfel, dacă nu sunt alocate suficiente fonduri pentru buna desfășurare și gestionarea programului, există riscul pierderii personalului cu experiență și al imposibilității de atragere de personal suplimentar înalt calificat.

Asistența tehnică va finanța cheltuielile de funcționare ale ADR, dar și cheltuieli legate de profesionalizarea personalului, procedurizarea activității, îmbunătățirea relației cu beneficiarii etc

3.2. Strategia de dezvoltare durabilă a județului Hunedoara

Strategia de Dezvoltare Durabilă a județului Hunedoara este finalizată pentru perioada 2021– 2027, la data întocmirii prezentei strategii, dar se va prezenta în această secțiune propunerea din draftul strategiei județului, publicată pe pagina web a Consiliului Județean spre consultare publică, la data de 30.12.2020.

Strategia de dezvoltare durabilă a județului Hunedoara pentru perioada 2021 – 2027 își propune următoarele obiective generale, specifice și măsuri:

Obiectiv general 1 Dezvoltarea capitalului uman al județului Hunedoara și a ratei de ocupare a acestuia, pentru integrarea într-o economie inovativă și performantă

Obiectiv specific 1.1 Creșterea nivelului de educație și formare profesională al populației județului odată cu creșterea ratei de participare la toate nivelele de învățământ și îmbunătățirea ofertei de formare

Măsuri:

- 1.1.1. Reducerea procentului unităților de învățământ care funcționează fără avize sau autorizații (indicele privind caracterul adecvat al utilităților) -condiții de siguranță și funcționare a spațiilor de învățare
- 1.1.2. Creșterea calității, eficacității și relevanței ofertei și procesului educațional și a spațiilor de învățare din învățământul primar, gimnazial, liceal și cel profesional din județ; educație și formare profesională modernă, atractivă, adecvată erei digitale și tranziției verzi
- 1.1.3. Creșterea capacității de școlarizare în învățământul antepreșcolar și profesional, cu precădere dual
- 1.1.4. Creșterea ratei de participare – scăderea absenteismului / abandonului școlar al copiilor din zonele / mediile defavorizate
- 1.1.5. Creșterea ratei de participare – a absolvenților de învățământ liceal la studii superioare cu precădere la Universitățile din Timișoara, Arad, Hunedoara
- 1.1.6. Dezvoltarea abilităților de viață cheie ale populației
- 1.1.7. Digitizarea managementului și operațiunilor instituțiilor de educație

Obiectiv specific 1.2 Creșterea echilibrată a numărului de locuri de muncă și îmbunătățirea ofertei de ocupare pe teritoriul județului

Măsuri:

- 1.2.1. Sprijinirea creării de locuri de muncă sustenabile pe tot teritoriul județului, inclusiv în zonele rurale / formalizarea locurilor de muncă din sectoare aflate în declin (ex. agricultura de semi- subzistență și în agricultură și industria alimentară – sau în deficit de forță de muncă, turism, etc.)

- 1.2.2 Promovarea ocupării locale prin achiziții publice social responsabile în implementarea proiectelor de investiții publice cu creare de locuri de muncă pe plan local
- 1.2.3. Asigurarea forței de muncă necesare în zonele care înregistrează deficite, ex. industria prelucrătoare prin sprijinirea integrării sustenabile pe piața muncii pentru lucrătorii defavorizați, în special pentru tineri, șomeri de lungă durată, grupurile dezavantajate pe piața muncii, foști deținuți, persoane inactive
- 1.2.4 Ajustarea dezechilibrelor dintre localități și a deficitelor de pe piață prin măsuri
- structural

Obiectiv specific 1.3 Consolidarea activităților de cercetare – dezvoltare – inovare adaptate la provocările economice actuale, prin cooperarea dintre mediul universitar, centre de cercetare și companii

Măsuri:

- 1.3.1 Îmbunătățirea capacității de cercetare - inovare
- 1.3.2. Digitalizare pentru o viață mai bună

Obiectiv general 2 Creștere economică durabilă, prin dezvoltarea antreprenoriatului și a competitivității sectoriale

Obiectiv specific 2.1 Creșterea competitivității IMM-urilor din județ cu accent pe zonele urbane aflate în declin

Măsuri:

- 2.1.1. Sprijinirea creării de noi companii și creșterea ratei de supraviețuire a acestora în județ
- 2.1.2. Creșterea competitivității economice în județ
- 2.1.3. Creșterea competitivității IMM-urilor din județ prin stimularea internaționalizării / creșterii capacității de export a acestora, inclusiv / cu precădere / cu accent pe zonele urbane aflate în declin

Obiectiv specific 2.2 Dezvoltarea antreprenoriatului și economiei sociale într-un climat general favorabil întreprinderilor – instituții prietenoase cu mediul de afaceri și facilități

Măsuri:

- 2.2.1. Stimularea atragerii de investiții în județul Hunedoara
- 2.2.2. Stimularea antreprenoriatului și economiei sociale

Obiectiv specific 2.3 Adaptarea industriei locale la progresul tehnologic și la cerințele de mediu

Măsuri:

- 2.3.1. Adaptarea industriei locale la progresul tehnologic
- 2.3.2. Adaptarea industriei la cerințele de mediu

Obiectiv specific 2.4 Hrană suficientă și sănătoasă prin sprijinirea dezvoltării agriculturii

Măsuri:

- 2.4.1. Consolidarea sectorului agricol în economia județului
- 2.4.2. Combaterea schimbărilor climatice, protecția mediului și conservarea peisajelor și biodiversității

Obiectiv specific 2.5 Consolidarea și modernizarea turismului hunedorean – factor de progres economico-social al județului

Măsuri:

- Promovarea turismului hunedorean prin acțiuni generale și prin acțiuni specifice fiecărui tip de turism
- Susținerea dezvoltării turismului durabil
- Îmbunătățirea pregătirii resursei umane ce activează în domeniul turismului

Obiectiv specific 2.6 Îmbunătățirea calității serviciilor pentru creșterea nivelului de trai al populației

Măsuri:

- Stimularea dezvoltării infrastructurii comerciale și extinderea acesteia în zonele rurale
- Diversificarea canalelor de distribuție și comercializare a produselor / serviciilor
- comerciale
- Îmbunătățirea calităților profesionale ale personalului implicat în activitatea de comerț și în unitățile de alimentație publică

Obiectiv general 3 Creșterea contribuției echitabile a județului Hunedoara la realizarea țintei de decarbonizare a României și îmbunătățirea calității mediului

Obiectiv specific 3.1 Creșterea gradului de atenuare și adaptare la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor

Măsuri:

- 3.1.1. Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în instituțiile publice din județ
- 3.1.2. Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră aferente iluminatului public
- 3.1.3. Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în clădirile rezidențiale
- 3.1.4. Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în economie
- 3.1.5. Creșterea gradului de prevenire a producerii riscurilor naturale și reducerea efectelor și a pagubelor cauzate de acestea, în principal de inundații, secetă
- 3.1.6. Creșterea gradului de informare și conștientizare a cetățenilor cu privire la atenuarea și adaptarea la schimbările climatice

Obiectiv specific 3.2 Îmbunătățirea calității factorilor de mediu

Măsuri:

- 3.2.1. Promovarea managementului durabil al apei
- 3.2.2 Promovarea tranziției către o economie circulară.
- 3.2.3. Creșterea calității aerului
- 3.2.4. Creșterea calității solurilor

Obiectiv specific 3.3 Îmbunătățirea protecției naturii și biodiversității

Măsuri:

- 3.3.1. Protejarea, restaurarea și utilizarea sustenabilă a siturilor Natura 2000.
- 3.3.2. Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării
- 3.3.3. Consolidarea capacității administrative a autorităților și entităților cu rol în managementul rețelei Natura 2000 și a altor arii naturale protejate
- 3.3.4. Creșterea gradului de informare și conștientizare a populației cu privire la conservarea și protejarea naturii

Obiectiv specific 3.4 Promovarea tranziției juste către o economie neutră din punct de vedere climatic

Măsuri:

- 3.4.1. Creșterea gradului de inovare și utilizare de noi tehnologii

Obiectiv general 4 Îmbunătățirea semnificativă a calității vieții cetățenilor din județul Hunedoara într-un climat de incluziune socială

Obiectiv specific 4.1 Creșterea gradului de bunăstare generală inclusiv pentru grupurile sociale vulnerabile printr-o rețea de servicii sociale bazate pe comunitate și pe parteneriate cu furnizorii de servicii sociale privați, organizații neguvernamentale

Măsuri:

- 4.1.1. Derularea / finalizarea cu succes a procesului de dezinstituționalizare – atât în domeniul protecției copilului cât și pentru persoanele cu dizabilități
- 4.1.2. Dezvoltarea rețelei de servicii sociale a județului – în parteneriat cu ONG-uri furnizoare de servicii sociale, servicii sociale comunitare organizate de autoritățile locale cu prioritate pentru grupurile defavorizate principale – familii nevoiașe cu copii, vârstnici și persoane cu dizabilități

Obiectiv specific 4.2 Îmbunătățirea condițiilor de locuire pentru toți, inclusiv grupuri și comunități defavorizate, asigurarea infrastructurii, dotărilor edilitare necesare

Măsuri:

- Dezvoltarea sistemelor de apă și apă uzată
- Reabilitarea termică a clădirilor / eficiența / incluziune energetică

Obiectiv specific 4.3 Îmbunătățirea stării de sănătate a populației prin servicii de sănătate accesibile și performante, capabile să facă față mai bine provocărilor actuale

Măsuri:

- 4.3.1. Îmbunătățirea stării de sănătate a populației prin asigurarea accesului la asistență medicală de specialitate și în spital
- 4.3.2. Creșterea eficienței politicilor locale și județene de protecție a sănătății publice și prevenție, Consolidarea asistenței medicale primare

Obiectiv specific 4.4 Dezvoltarea ofertei de servicii culturale

Măsuri:

- Creșterea și diversificarea categoriilor de public / consumator cultural, cu accent pe categorii vulnerabile
- Promovarea vizibilității și cunoașterii expresiilor culturale ale grupurilor etnice și categoriilor vulnerabile
- Promovarea mijloacelor de producție și distribuție creative, inovatoare și durabile
- Promovarea utilizării noilor tehnologii și noilor medii de comunicare în producția și consumul cultural
- Dezvoltarea și conservarea infrastructurii culturale

Obiectiv specific 4.5 Dezvoltarea infrastructurii și serviciilor destinate sportului și petrecerii timpului liber

Măsuri:

- Dezvoltarea infrastructurii și serviciilor locale pentru desfășurarea activităților sportive (săli de sport, piscine, stadioane etc.)
- Dezvoltarea infrastructurii și serviciilor locale pentru petrecerea timpului liber (cinematografe, teatre, săli de concerte, biblioteci, muzee etc.)
- Creșterea suprafețelor verzi din spațiul urban și rural

Obiectiv general 5 Creșterea gradului de conectivitate și mobilitate la nivelul județului Hunedoara

Obiectiv specific 5.1 Îmbunătățirea conectivității digitale și a digitalizării serviciilor publice

Măsuri:

- 5.1.1. Creșterea gradului de digitalizare a serviciilor publice pentru societatea românească
- 5.2.2. Accelerarea transformării digitale a companiilor

Obiectiv specific 5.2 Consolidarea și modernizarea serviciilor de comunicații

Măsuri:

- Încurajarea accesului la infrastructura de telecomunicații existentă
- Accelerarea extinderii / implementării infrastructurii de bandă largă, inclusiv în zonele rurale

Obiectiv specific 5.3 Creșterea mobilității, inter-conectivității și accesibilității locurilor de muncă, serviciilor și educației prin sisteme și servicii publice de transport performante și durabile

Măsuri:

- Îmbunătățirea serviciilor de transport pe șosele și pe calea ferată
- Îmbunătățirea siguranței și securității pentru toate modurile de transport
- Investiții în dezvoltarea de terminale intermodale

Obiectiv specific 5.4 Dezvoltarea infrastructurii digitale și de transport

Măsuri:

- Dezvoltarea infrastructurii digitale
- Investiții în infrastructură

Obiectiv general 6 Dezvoltarea de comunități durabile și solidare în județul Hunedoara care valorifică eficient oportunitățile de dezvoltare prin colaborare și parteneriat

Obiectiv specific 6.1 Consolidarea măsurilor de bună guvernare la nivelul tuturor instituțiilor publice din județ

Măsuri:

- Creșterea legitimității administrației publice locale prin raportare la încrederea conferită de cetățeni
- Îmbunătățirea managementului strategic / operațional la nivel de autorități și instituții
- Dezvoltarea sistemului de e-guvernare la nivelul autorităților și instituțiilor publice

Obiectiv specific 6.2 Dezvoltarea parteneriatelor interne și internaționale

Măsuri:

- Valorificarea de inițiative în vederea încheierii de parteneriate-cheie cu sectorul public, privat și cu sectorul neguvernamental
- Dezvoltarea parteneriatului urban – rural la nivelul județului

Obiectiv specific 6.3 Îmbunătățirea planificării teritoriale la nivelul județului și a unităților administrativ-teritoriale pentru a facilita valorificarea optimă a oportunităților

de dezvoltare în contextul poziției strategice a județului și coordonarea necesară între actorii relevanți

Măsuri:

- 6.3.1. Planificarea teritorială modernă și pregătirea eficientă a proiectelor de investiții pentru a se asigura condiții de locuit și calitatea vieții locuitorilor județului și un cadru previzibil tuturor factorilor interesați din domeniul locuirii.

4. Programe de finanțare disponibile

4.1. Programe operaționale

Ministerul Fondurilor Europene enumeră 8 programe de fonduri europene, cu alocările de bani aferente, prin care se vor finanța proiecte de investiții, inclusiv pentru antreprenori, în România, în perioada de programare 2021-2027.

7 programe vor fi gestionate de MFE ca autoritate de management:

- Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare 2021- 2027: 2,143 miliarde euro;
- Programul Operațional Dezvoltare Durabilă 2021-2027: 4,615 miliarde euro;
- Programul Operațional Educație și Ocupare 2021-2027: 7,722 miliarde euro;
- Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială 2021-2027: 2,594 miliarde euro;
- Programul Operațional Sănătate 2021-2027: 4,73 miliarde euro; Programul Operațional Asistență Tehnică 2021-2027: 597 milioane euro;
- Programul Operațional Tranziție Justă 2021-2027: 1,76 miliarde euro.

Programul Operațional Regional Vest 2021-2027

Obiectivul general al POR 2021-2027 este reprezentat de creșterea competitivității economice și îmbunătățirea condițiilor de viață ale comunităților locale și regionale, prin sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri, a condițiilor infrastructurale și a serviciilor, care să asigure o dezvoltare sustenabilă a regiunii.

Obiective strategice regionale:

- **OSR1:** Susținerea inovării, prin stimularea dezvoltării mediului antreprenorial, a sectorului CDI și a colaborării dintre acestea, în vederea utilizării de produse și procese inovative, în contextul specializării inteligente
- **OSR2:** Susținerea adoptării de soluții de tip SMART CITY la nivelul regiunii
- **OSR3:** O regiune mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon prin promovarea tranziției către o energie nepoluantă și echitabilă, a investițiilor verzi și a adaptării la schimbările climatice
- **OSR4:** Îmbunătățirea accesibilității, mobilității și conectivității în regiune, prin investiții în infrastructura rutieră de transport regional ca factor determinant al dezvoltării economice, reziliente în fața schimbărilor climatice, sigură și operațională, capabilă să asigure legături rapide și eficiente la rețelele de transport internațional, interregional și intraregional, precum și fluidizarea circulației bunurilor și persoanelor, asigurând un standard european al infrastructurii, valorificând astfel și poziția geo-strategică a regiunii
- **OSR5:** Îmbunătățirea calității învățământului și creșterea accesului populației la educație prin dezvoltarea infrastructurii aferente
- **OSR6:** Creșterea atractivității Regiunii Vest prin valorificarea potențialului turistic și al patrimoniului cultural și natural
- **OSR7:** Întărirea capacității administrative la nivelul AMPOR și beneficiari pentru o bună implementare a POR

Priorități:

Prioritatea 1 – O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice

Obiective specifice:

- OS a (i): Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate
- OS a (ii): Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor
- OS a (iii): Impulsionarea creșterii și competitivității IMM-urilor

Prioritatea 2 – O regiune cu orașe Smart

Obiective specifice:

- OS a (ii): Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor

Prioritatea 3 – O regiune cu orașe partenere cu mediul

Obiective specifice:

- OS b (vi): Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră
- OS b (vii): Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării
- OS b (viii): Promovarea mobilității urbane multimodale

Prioritatea 4 – O regiune accesibilă

Obiective specifice:

- OS c (iii): Dezvoltarea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere

Prioritatea 5 – O regiune educată

Obiective specifice:

- OS d (ii): Îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii

Prioritatea 6 – O regiune atractivă

Obiective specifice:

- OS e (i): Favorizarea dezvoltării integrate sociale, economice și de mediu la nivel local și a patrimoniului cultural, turismului și securității în zonele urbane
- OS e (ii): Favorizarea dezvoltării integrate sociale, economice și de mediu la nivel local și a patrimoniului cultural, turismului și securității în afara zonelor urbane

Prioritatea 7 – Asistența tehnică

Programul Operațional Regional va fi împărțit în 8 POR-uri mai mici, fiecare gestionat de Agențiile de Dezvoltare Regională, ca autorități de management, de la nivel regional.

Alocările de mai sus cuprind și cofinanțarea națională, pe lângă banii europeni.

Acești bani fac parte din Fondurile structurale și de coeziune, care totalizează 31 de miliarde de euro de la Bruxelles pentru România, în perioada de programare 2021-2027.

Alocarea celor 31 de miliarde de euro din viitoarea perioadă de programare este împărțită astfel:

- 19 miliarde de euro (55% din buget) provin din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), fiind dedicate în special digitalizării, dezvoltării durabile, incluziunii sociale ori sănătății;
- 6,07 miliarde (26%) reprezintă Fondul Social European (FSE+), prin care vor fi sprijinite incluziunea socială, sănătatea, educația și ocuparea forței de muncă.
- 4,49 miliarde de euro (14% din buget) provin din Fondul de Coeziune și sunt alocați pentru a dezvolta domeniul transportului și va sprijini dezvoltarea durabilă;
- 1,76 miliarde euro (5%) vor fi alocați pentru Fondul European Tranziție Justă pentru a sprijini diversificarea economică a celor mai afectate regiuni.
- În total, României îi vor reveni circa 80 de miliarde de euro, sprijin financiar european, în perioada 2021-2027, conform negocierilor din Consiliul European din luna iulie 2020.

Restul până la această sumă sunt fondurile din Mecanismul de redresare și reziliență (circa 30 miliarde euro) și Politica Agricolă Comună a UE (circa 20 de miliarde de euro).

4.2. Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR)

Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) este program finanțat din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, prin care se acordă fonduri nerambursabile de la Uniunea Europeană și Guvernul României pentru dezvoltarea economico-socială a spațiului rural din România.

Obiective strategice:

- restructurarea și creșterea viabilității exploatațiilor agricole
- gestionarea durabilă a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice
- diversificarea activităților economice, crearea de locuri de muncă, îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor pentru îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale
- Priorități de dezvoltare rurală:
- Modernizarea și creșterea viabilității exploatațiilor agricole prin consolidarea acestora, deschiderea către piață și procesare a produselor agricole
- Încurajarea întineririi generațiilor de agricultori prin sprijinirea instalării tinerilor fermieri
- Dezvoltarea infrastructurii urbane de bază ca precondiție pentru atragerea investițiilor în zonele rurale și crearea de noi locuri de muncă și implicit la dezvoltarea spațiului rural
- Încurajarea diversificării economiei urbane prin promovarea creării și dezvoltării IMM-urilor în sectoarele nonagricole din mediul rural
- Promovarea sectorului pomicol, ca sector cu nevoi specifice, prin intermediul unui subprogram dedicat
- Încurajarea dezvoltării locale plasate în responsabilitatea comunității prin intermediul abordării LEADER. Competența transversală a LEADER îmbunătățește competitivitatea, calitatea vieții și diversificarea economiei rurale, precum și combaterea sărăciei și excluderii sociale

4.3. Programul Național de Dezvoltare Locală

Programul Național de Dezvoltare Locală, coordonat de Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației, stabilește cadrul legal pentru implementarea unor proiecte de importanță națională, care susțin dezvoltarea regională prin realizarea unor lucrări de infrastructură rutieră, tehnico-edilitară și socio-educativă.

Obiective de investiții

Obiectivele de investiții care pot fi finanțate în cadrul programului trebuie să vizeze lucrări de **realizare** / **extindere** / **reabilitare** / **modernizare**, respectiv dotare, pentru unul dintre următoarele domenii specifice:

- sisteme de alimentare cu apă și stații de tratare a apei;
- sisteme de canalizare și stații de epurare a apelor uzate;

- unități de învățământ preuniversitar, respectiv: grădinițe, școli generale primare și gimnaziale, licee, grupuri școlare, colegii naționale, școli profesionale, școli postliceale, unități de învățământ special de stat;
- unități sanitare;
- drumuri publice clasificate și încadrate, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, poduri, podețe sau punți pietonale;
- obiective culturale de interes local, respectiv biblioteci, muzee, centre culturale
- multifuncționale, teatre;
- platforme de gunoi;
- piețe publice, comerciale, târguri, oboare;
- modernizarea bazelor sportive;
- sediile instituțiilor publice ale autorităților administrației publice locale, precum și a instituțiilor publice din subordinea acestora;
- infrastructura turistică dezvoltată de autoritățile publice locale ca instrument de punere în valoare a potențialului turistic local, pentru obiectivele de investiții aflate în proprietatea publică sau privată a unităților administrativ-teritoriale sau în administrarea acestor

Subprograme și beneficiari eligibili

Subprogramul „Modernizarea satului românesc”:

➤ beneficiarii eligibili sunt unitățile administrativ-teritoriale reprezentate de autoritățile administrației publice locale ale comunelor, precum și unitățile administrativ-teritoriale membre ale asociațiilor de dezvoltare intercomunitară, constituite în condițiile legii, pentru investițiile realizate prin asociațiile de dezvoltare intercomunitară, reprezentate de autoritățile administrației publice locale ale localităților;

Subprogramul „Regenerarea urbană a municipiilor și orașelor”:

➤ beneficiarii eligibili sunt unitățile administrativ-teritoriale reprezentate de autoritățile administrației publice locale ale municipiilor și orașelor, inclusiv pentru localitățile componente ale acestora, precum și unitățile administrativ-teritoriale membre ale asociațiilor de dezvoltare intercomunitară, constituite în condițiile legii, pentru investițiile realizate prin asociațiile de dezvoltare intercomunitară, reprezentate de

autoritățile administrației publice locale ale municipiilor, inclusiv ale subdiviziunilor administrativ-teritoriale ale acestora, ale orașelor, inclusiv pentru localitățile componente ale acestora;

Subprogramul „Infrastructură la nivel județean”:

➤ beneficiarii eligibili sunt unitățile administrativ-teritoriale reprezentate de autoritățile administrației publice locale județene, precum și unitățile administrativ-teritoriale membre ale asociațiilor de dezvoltare intercomunitară, constituite în condițiile legii, pentru investițiile realizate prin asociațiile de dezvoltare intercomunitară, reprezentate de autoritățile administrației publice locale județene.

Finanțare

Programul se finanțează din transferuri de la bugetul de stat, în limita fondurilor aprobate anual în bugetul Ministerului Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației, din fonduri aprobate anual cu această destinație în bugetele locale ale unităților administrativ-teritoriale beneficiare și din alte surse legal constituite.

În limita fondurilor aprobate anual prin legea bugetului de stat, în baza analizei interne de specialitate a propunerilor de finanțare ale autorităților locale, se aprobă prin ordin al ministrului lucrărilor publice, dezvoltării și administrației lista finală cu obiectivele de investiții care se finanțează, listă care se publică pe site-ul Ministerului Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației.

4.4. Compania Națională de Investiții

Compania Națională de Investiții S.A. (CNI) derulează Programul Național de Construcții de Interes Public sau Social (PNCIPS) prin care se pot realiza obiective de investiții în conformitate cu prevederile Anexei 3 din OG 25/2001 cu modificările și completările ulterioare așa cum sunt acestea definite în cadrul art. 1, alin (2), lit. a) – n), din Anexa 3 a actului normativ menționat anterior.

Subprogramele din cadrul PNCIPS sunt următoarele:

1. SUBPROGRAMUL ”SĂLI DE SPORT”

Conform art. 3, alin. 1 din Anexa 3 la OG 25/2001 cu modificările și completările ulterioare se pot finanța următoarele categorii de servicii și lucrări: expertizare tehnică /

expertizare energetică / proiectare / construcții noi / reabilitare / consolidare / extindere / modernizare / finalizare structuri începute cu aceeași destinație / dotare

2. SUBPROGRAMUL ”BAZINE DE ÎNOT”

Conform art. 3, alin. 1 din Anexa 3 la OG 25/2001 cu modificările și completările ulterioare se pot finanța următoarele categorii de servicii și lucrări: expertizare tehnică / expertizare energetică / proiectare / construcții noi / reabilitare / consolidare / extindere / modernizare / finalizare structuri începute cu aceeași destinație / dotare

3. SUBPROGRAMUL ”COMPLEXURI SPORTIVE”

Conform art. 3, alin. 1 din Anexa 3 la OG 25/2001 cu modificările și completările ulterioare se pot finanța următoarele categorii de servicii și lucrări: expertizare tehnică / expertizare energetică / proiectare / construcții noi / reabilitare / consolidare / extindere / modernizare / finalizare structuri începute cu aceeași destinație / dotare

4. SUBPROGRAMUL ”AȘEZĂMINTE CULTURALE”

Conform art. 3, alin. 1 din Anexa 3 la OG 25/2001 cu modificările și completările ulterioare se pot finanța următoarele categorii de servicii și lucrări: expertizare tehnică / expertizare energetică / proiectare / construcții noi / reabilitare / consolidare / extindere / modernizare / finalizare structuri începute cu aceeași destinație / dotare

5. SUBPROGRAMUL ”UNITĂȚI ȘI INSTITUȚII DE ÎNVĂȚĂMÂNT DE STAT”

Conform art. 3, alin. 1 din Anexa 3 la OG 25/2001 cu modificările și completările ulterioare se pot finanța următoarele categorii de servicii și lucrări: expertizare tehnică / expertizare energetică / proiectare / construcții noi / reabilitare / consolidare / extindere / modernizare / finalizare structuri începute cu aceeași destinație / dotare

6. SUBPROGRAMUL ”PATINOARE ARTIFICIALE”

Conform art. 3, alin. 1 din Anexa 3 la OG 25/2001 cu modificările și completările ulterioare se pot finanța următoarele categorii de servicii și lucrări: expertizare tehnică / expertizare energetică / proiectare / construcții noi / reabilitare / consolidare / extindere / modernizare / finalizare structuri începute cu aceeași destinație / dotare

7. SUBPROGRAMUL ”UNITĂȚI SANITARE”

Conform art. 3, alin. 1 din Anexa 3 la OG 25/2001 cu modificările și completările ulterioare se pot finanța următoarele categorii de servicii și lucrări: expertizare tehnică / expertizare energetică / proiectare / construcții noi / reabilitare / consolidare / extindere / modernizare / finalizare structuri începute cu aceeași destinație / dotare

8. SUBPROGRAMUL "SĂLI DE CINEMA"

Conform art. 3, alin. 1 din Anexa 3 la OG 25/2001 cu modificările și completările ulterioare se pot finanța următoarele categorii de servicii și lucrări: expertizare tehnică / expertizare energetică / proiectare / construcții noi / reabilitare / consolidare / extindere / modernizare / finalizare structuri începute cu aceeași destinație / dotare

9. SUBPROGRAMUL "LUCRĂRI ÎN PRIMĂ URGENȚĂ"

Conform art. 3, alin. 2 din Anexa 3 la OG 25/2001 cu modificările și completările ulterioare, în scopul prevenirii și atenuării efectelor riscurilor naturale cauzate de cutremure de pământ, inundații, alunecări de teren, tasări și/sau prăbușiri de teren se pot finanța următoarele categorii de servicii și lucrări: expertizare tehnică, proiectare, execuție de construcții noi, reconstrucția imobilelor afectate de cutremure de pământ, inundații, alunecări de teren, tasări și/sau prăbușiri de teren sau expertizare tehnică, proiectare și execuția lucrărilor care constau în consolidarea / repararea elementelor structurale și, după caz, a elementelor nestructurale ale construcției și/sau introducerea unor elemente structural suplimentare, demolări parțiale, lucrări de îmbunătățire a terenului de fundare, reabilitări la construcții și instalațiile aferente, reparații capitale

10. SUBPROGRAMUL "REABILITARE BLOCURI DE LOCUINȚE SITUATE ÎN LOCALITĂȚI DIN ZONE DEFAVORIZATE"

Se finanțează exclusiv obiectivele de investiții preluate din Programul de reabilitare a unor blocuri de locuințe situate în localități din zone defavorizate, pentru anul 2014, aprobat prin HG 343/2014, până la finalizarea acestora

11. SUBPROGRAMUL "DRUMURI DE INTERES LOCAL ȘI DRUMURI DE INTERES JUDEȚEAN"

Conform art. 3, alin. 1 din Anexa 3 la OG 25/2001 cu modificările și completările ulterioare se pot finanța următoarele categorii de servicii și lucrări: expertizare tehnică /

Conform art. 3, alin. 1 din Anexa 3 la OG 25/2001 cu modificările și completările ulterioare se pot finanța următoarele categorii de servicii și lucrări: expertizare tehnică / expertizare energetică / proiectare / construcții noi / reabilitare / consolidare / extindere / modernizare / finalizare structuri începute cu aceeași destinație / dotare

4.10. Alte programe și finanțări din fonduri private

62

PARTEA A II-A

ANALIZA SOCIO-ECONOMICĂ A COMUNEI GURASADA

1. Prezentare generală

DESCRIERE GENERALĂ

Comuna Gurasada se află în partea de nord-vest a județului Hunedoara, la poalele munților Apuseni în apropiere de depresiunea Zamului. **Principalele drumuri care traversează teritoriul administrativ al comunei de la est la vest sunt autostrada A1 și DN7.**

Comuna se învecinează la nord și nord-est cu comuna Vorța, la est cu comuna Ilia, la sud cu comuna Dobra, la vest cu comuna Burjuc iar la Nord cu comuna Zam. Vatră străveche de civilizație, localitatea Gurasada a fost atestată documentar în anul 1292 când se apare sub denumirea de Zad.

Satele aparținătoare comunei sunt: Gurasada, Boiu de Jos - Boiu de Sus - Cărmăzănești - Câmpuri de Sus - Câmpuri-Surduc - Dănulești - Gothatea - Runcșor - Ulieș - Vica.

Localitatea Gurasada este reședința comunei cu același nume fiind situată la circa 30 de km de municipiul Deva. Satele componente sunt amplasate la distanțe diferite față de centrul de comună, unele pe drumuri ușor accesibile, fiind situate pe DN7 (Gurasada, Câmpuri Surduc, Gothatea si Ulieș), restul satelor pe drumuri comunale modernizate. Localitatea dispune de două halte de cca 1 km pe cale ferată, una în satul Gurasada , iar alta în satul Câmpuri-Surduc. Transportul se face pe calea ferată pâna la Gurasada sau Câmpuri-Surduc, iar de aici în satele aparținătoare ale comunei, cu mijloace proprii sau chiar pe jos. Față de reședința de comună, satele sunt amplasate după cum urmează:

- Boiu de Sus - pe DC 156 la 7 km
- Carmazanești - pe DC 155 la 7 km
- Câmpuri de Sus - pe DC 159 la 4,5 km
- Câmpuri - Surduc - pe DN 7 la 2 km
- Dănulești - pe DC 155 la 9 km
- Gothatea - pe DN 7 la 0,5 km

- Runcșor - pe DC 159 la 3 km
- Ulieș - pe DC 154 la 4,5 km
- Vica - pe DC 157 la 4,5 km

Comuna Gurasada are un teritoriu de 9295 ha. Din suprafața de 9292 ha a terenurilor agricole din comună, 3340 ha sunt teren arabil, 5952 ha teren neagricol.

Figura 6 - Localizarea comunei Gurasada pe harta județului Hunedoara

1.1. Analiza situației

1.1.1. Economia mediului

1.1.2 Starea mediului

Aer

În momentul de față nu sunt efectuate studii privind gradul de poluare a aerului, dar datorită traficului deosebit de intens tragem concluzia că mai ales localitățile Gurasada, Gothatea și Câmpuri-Surduc au un aer destul de poluat, fiind situate pe DN7. Restul localităților se află la cel puțin 2 km de arterele intens circulate, deci nu se aduce atingere majoră calității aerului.

Poluarea fonică

Poluarea fonică este deosebit de intensă pe drumul național DN7, singura modalitate de atenuare pentru comună fiind realizarea drumului de ocolire, investiție necesară și din punct de vedere al siguranței circulației, traficul greu creând mari probleme din cauza deselor accidente provocate pe raza comunei de camioanele de mare tonaj.

Apele de suprafață

Comuna Gurasada aparține în totalitate unității de relief a văii Mureșului. Singura apă curgătoare importantă de pe teritoriul comunei este râul Mureș care reprezintă și granița de nord al acesteia. Din fericire acesta nu prezintă un pericol major în caz de inundații, dar pentru prevenirea unor surprize în viitor ar fi necesară o curățare periodică a cursurilor de apă.

Gestionarea deșeurilor

Gestiunea deșeurilor se face conform normelor europene în vigoare. Comuna Gurasada respectă prevederile în ceea ce privește gestiunea deșeurilor. Deșeurile menajere sunt colectate de SC BRAI CATA SRL și sunt transportate la groapa de gunoi de la Bârcea Mare.

Resurse naturale

Din punct de vedere geomorfologic, teritoriul comunei este amplasat în **lunca Mureșului**.

Stratigrafia solurilor este reprezentată de depozitele de nisip, loess, pietriș, având în general 160—180 cm grosime, peste care, datorită vegetației, s-au format soluri podzolice, creându-se astfel condiții prielnice pentru culturile agricole (cereale, zarzavaturi, pomi fructiferi).

Comuna Gurasada beneficiază de o climă temperat continentală moderată. Media anuală a temperaturii este de 9,6°, având la bază următoarele valori termice:

- primăvara: 10,2°,
- vara: 19,6°,
- toamna: 10,8°,
- iarna: 1,7°.

Umiditatea atmosferică este destul de ridicată. Regimul vânturilor se caracterizează prin predominanța curenților din sectorul Vestic, care aduc precipitații primăvara și vara.

Flora aferentă zonei și comunei Gurasada este cea caracteristică zonei de luncă și silvostepii, cu arbori de esență moale: răchită, plop indigeni, precum și pâlcuri de arțari, aluni jugastru etc.

1.1.3. Transport

Transportul – rețeaua de transport este reprezentată mai ales de transportul rutier, există și 2 stații (halte) CFR în comună.

Datorită apropierii comunei de oraș, în satele Gurasada, Gothatea, Ulieș și Câmpuri Surduc transportul public de persoane este asigurat de autocare, microbuze private.

1.1.4. Infrastructură

Infrastructura de drumuri

Infrastructura de drumuri este de destul de dezvoltată în comună, străzile principale, **drumul județean DJ707G** și cei 8 km de drum european DE68 sunt în stare bună. Este necesară asfaltarea drumurilor secundare din comună, a drumurilor vicinale, mai ales în

localitățile așezate la o distanță mai mare de drumul județean. Pentru siguranța pietonilor este necesară reabilitarea trotuarelor.

Drum pentru bicicliști nu există încă în comună.

Primăria dispune de un website propriu, actualizat: www.comunagurasada.ro.

1.2. Factori umani și resursele umane

1.2.1. Caracteristici demografice

La momentul realizării ultimului recensământ (2011) populația comunei a fost de **1492 locuitori**, în scădere față de 2002 când erau **1783 locuitori**.

Din totalul populației stabile din Comuna Gurasada, luând în considerare grupele de vârste cea mai mare pondere o au persoanele care au vârsta 65+(30%) , urmată de grupa 60-64(9%) și 55-59(7%). Grupele de vârstă care cuprind cele mai puține persoane sunt : Sub 5 ani, 5-9 ani și 10-14(3%).

Migrația nu este un fenomen caracteristic comunei, totuși, munca sezonieră (în Ungaria, Germania, Spania) îi mobilizează pe aproape 10% din locuitori. În viziunea noastră, acest fapt înseamnă o dezvoltare economică în comună.

Vârsta medie a locuitorilor este de aproximativ 45 ani. Numărul mare al femeilor peste 65 de ani (214) justifică dezvoltarea unui serviciu de asistență socială pentru sprijinirea vârstnicilor.

Deși conform indicatorilor demografici în comună crește numărul populației, nu avem motive pentru prea mult optimism, creșterea fiind cauzată în primul rând de imigranții interni. Din date însă putem afla că creșterea numărului populației nu atrage după sine creșterea natalității.

Analizând procesele demografice, se poate stabili că populația comunei Gurasada a crescut din cauza diferenței de migrare pozitivă. Se poate presupune că apropierea de municipiul Deva va duce în viitorul apropiat la creșterea în continuare a populației. Însă creșterea numărului populației pe cale de îmbătrânire preconizează întărirea problemelor sociale și de angajare în cazul în care nu vor lua naștere dezvoltări care să aibă ca scop menținerea în zonă a populației.

1.2.2. Structura societății

Populația are studii medii în general. Aproximativ 70% din populația activă din comună lucrează ca angajați la diferite societăți comerciale și prestatoare de servicii, predominante fiind firmele de construcții. Majoritatea angajaților sunt transportați de angajatori, dar există și o parte de muncitori care fac naveta la Deva și în orașele apropiate de comună.

Despre stratificarea socială se poate spune că majoritatea locuitorilor care lucrează ca angajați au un nivel de trai mediu, că și cei ocupați în agricultură și în creșterea animalelor duc un trai decent, dar nu la nivelul volumului de muncă depus.

1.2.3. Starea de sănătate a populației și situația sanitară

Starea de sănătate a populației este bună datorită profesionalismului și pregătirii bune a cadrelor medicale din comună. În ceea ce privește infrastructura instituțiilor de sănătate, clădirea dispensarului medical din Gurasada a fost recent reînnoită.

1.2.4. Întreținerea socială

Întreținerea socială se bazează mai ales pe ajutoarele sociale oferite de stat, însă și Consiliul Local sprijină familiile nevoiașe în anumite situații excepționale. Primăria se ocupă cu întreținerea socială și mai ales cu repartizarea ajutoarelor sociale în comună.

Servicii sociale încă nu există în comună.

1.2.5. Educație, formare, cultură

Educație

În comună funcționează două școli, una cu **clasele I-VIII** în localitatea Gurasada și una cu **clasele I-IV** în localitatea Câmpuri-Surduc. În grădinița din Gurasada copiii sunt educați într-o grupă mixtă care cuprinde toate grupele, iar în localitatea Câmpuri-Surduc, datorită numărului mic de copii înscriși, există o grupă mixtă cu o singură educatoare.

Numărul copiilor din unitatea școlară este de 100 de elevi repartizați în felul următor :

- 33 de copii preșcolari

- 67 în învățământul primar, din care:
- 20 de elevi în unitatea subordonată din satul Câmpuri Surduc (clasa pregătitoare , clasa I , II și III funcționând ca și clase simultane);

Procentul elevilor care trec la nivelul liceal sau în școli profesionale de învățământ este de 100 %, dar la studii postliceale sau universitare ajung să frecventeze doar 2,3 %.

Școala din Gurasada dispune de 8 săli de clasă în două corpuri de clădire, una dintre ele fiind destinată activităților de after school, un laborator de informatică cu 8 calculatoare conectate la internet; un CDI, cu proiector, trei calculatoare; o bibliotecă, un secretariat, o direcțiune și grupuri sanitare, toate renovate recent, prin proiect european.

Dotarea școlii cu resurse educaționale este bună: are 8 calculatoare în laborator, o varietate de materiale didactice în CDI, de care cadrele didactice pot dispune ori de câte ori au nevoie (jucării, planșe didactice, cărți metodice, videoproiector, aparat de infoliat, xerox, imprimantă, resurse potrivite pentru fiecare disciplină).

În fiecare instituție lucrează cadre didactice cu diplomă, în momentul de față sunt și profesori suplinitori.

Cadrele didactice din comună participă la cursuri de perfecționare, organizate de ISJ, CCD, precum și la continuarea studiilor la Universitatea din Timișoara. Primăria se implică în asigurarea condițiilor de desfășurare a cursurilor prin asigurarea igienizării la timp a sălilor de clasă și prin asigurarea combustibilului necesar pe timpul iernii.

Infrastructura învățământului comunei poate fi evaluată ca fiind acceptabilă, luând în considerare faptul că educația din grădinițe și școlile primare sunt accesibile pentru fiecare localitate și se oferă posibilitatea accesului la învățământul de 8 clase.

În anul 2014 a avut loc o reabilitare totală a școlii, finanțată din proiect european și parțial de primăria comunei. Recepția s-a desfășurat la sfârșitul lunii mai 2014, dar activitatea s-a reînceput doar din septembrie.

În școala din Gurasada este amenajat WC interior, școala dispune de o bibliotecă cu 3000 de volume, sală și teren de sport în curs de amenajare. Școala este compusă din două corpuri de clădire, dintre care unul este construit cu sprijin PHARE. Clădirea în care funcționează grădinița este în aceeași clădire cu școala și are o sală de grupă, un dispensar școlar și WC interior amenajat. Școala din Câmpuri Surduc funcționează într-o clădire în care se află o sală de clasă și o grupă de grădiniță și un grup sanitar interior

Formare

Cursurile de formare necesare sunt cele legate de agricultură, dar organizații care să se ocupe cu acestea nu sunt. Nu sunt suficienți traineri care să se ocupe cu acest fel de educație. Este necesară înființarea unei organizații civile care să se ocupe de aceasta ramură.

Numărul agricultorilor este deosebit de mare, astfel că gospodăriile familiale și private au nevoie de asistență continuă pentru a eficientiza procesele. Totodată, ar fi în folosul comunității ca în cadrul unor schimburi de experiență agricultorii din comună să poată experimenta metodele folosite în agricultură în țările vestice.

Cultură

Căminele culturale din localitățile Comunei Gurasada au fost renovate de mai mult de 10 ani, **cu excepția celui din satul Gothatea, renovat în anul 2021**, în localitatea Gurasada fiind nevoie de un nou cămin cultural mai modern.

În aceste instituții se organizează anual doar câteva spectacole, majoritatea evenimentelor fiind nunți și banchete.

Biblioteca comunei Gurasada dispune de 11027 de volume. Numărul persoanelor care vizitează în mod regulat biblioteca este în creștere, circa 100 de persoane.

Bibliotecile sunt potrivite **pentru asigurarea unui nou serviciu, accesul la Internet**, biblioteca din Gurasada asigurând deja acest serviciu prin Biblionet.

Clădirea conacului Klobosischi din Gurasada nu este în proprietatea Primăriei comunei Gurasada.

1.2.6. Societatea civilă

În Comuna Gurasada nu există organizații civile. În momentul de față nu este nici o organizație care să se ocupe de consultanță economică și socială.

1.3. Caracteristicile economiei

Potențialul economic este deosebit de mare, comuna fiind situată foarte aproape de municipiul Deva. Deși există firme prospere care își desfășoară activitatea pe raza comunei, nu toată populația activă are un loc de muncă, deși în prezent salariile sunt în creștere.

1.3.1. Specificări pe domenii

Marea majoritate din populația rurală are tangență cu agricultura, majoritatea oamenilor dețin terenuri pe care le lucrează după programul de muncă. Sunt puține societăți care au ca principal domeniu de activitate agricultura, dar sunt asociații familiale care paralel cu creșterea animalelor practică agricultura, dar nu la un nivel comercial, ci mai ales pentru nevoile personale.

Cele mai importante ramuri industriale sunt: agricultura (apicultură și zootehnie) servicii, comerț și turism. Industria construcțiilor este mai puțin dezvoltată, dar se preconizează o dezvoltare accentuată în viitor.

În ceea ce privește folosirea noilor tehnologii, unitățile care desfășoară activitate în domeniul agrar și industrial, și care au recunoscut importanța noilor tehnologii, le-au achiziționat deja și le folosesc. Industria este în curs de dezvoltare și se așteaptă investitori, mai ales că în planul de amenajare a teritoriului s-a inclus și o zonă industrială.

Serviciile sunt bine puse la punct. Majoritatea localităților au rețele de alimentație publică, deficiențe se înregistrează în existența unor ateliere specializate cum ar fi: cofatură, reparații pantofi, etc. Activitățile de meșteșugărie nu sunt caracteristice comunei.

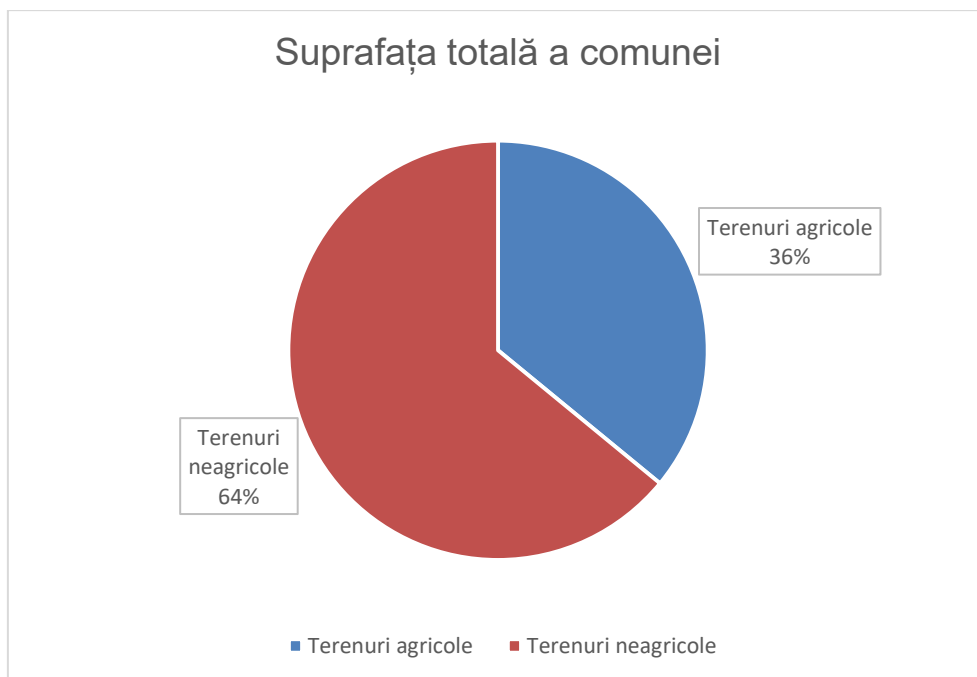
1.3.2. Relațiile intercomunitare

Relațiile comunei se rezumă deocamdată la o bună conlucrare cu celelalte comune din jur, schimb de informații. O Asociație de Dezvoltare Intercomunitară ar fi recomandată să fie înființată între localitățile comunei Gurasada. În prezent există o Asociație de Dezvoltare Intercomunitară din care mai fac parte comuna Burjuc, comuna Zam și comuna Petriș din județul Arad, înființată pentru Înființarea Rețelelor Inteligente de distribuție a gazelor naturale în comunele Gurasada, Burjuc și Zam, din județul Hunedoara și comuna Petriș din județul Arad.

2. Suprafața comunei Gurasada

Suprafața teritoriului administrativ al comunei este de **9292 ha**, din care:

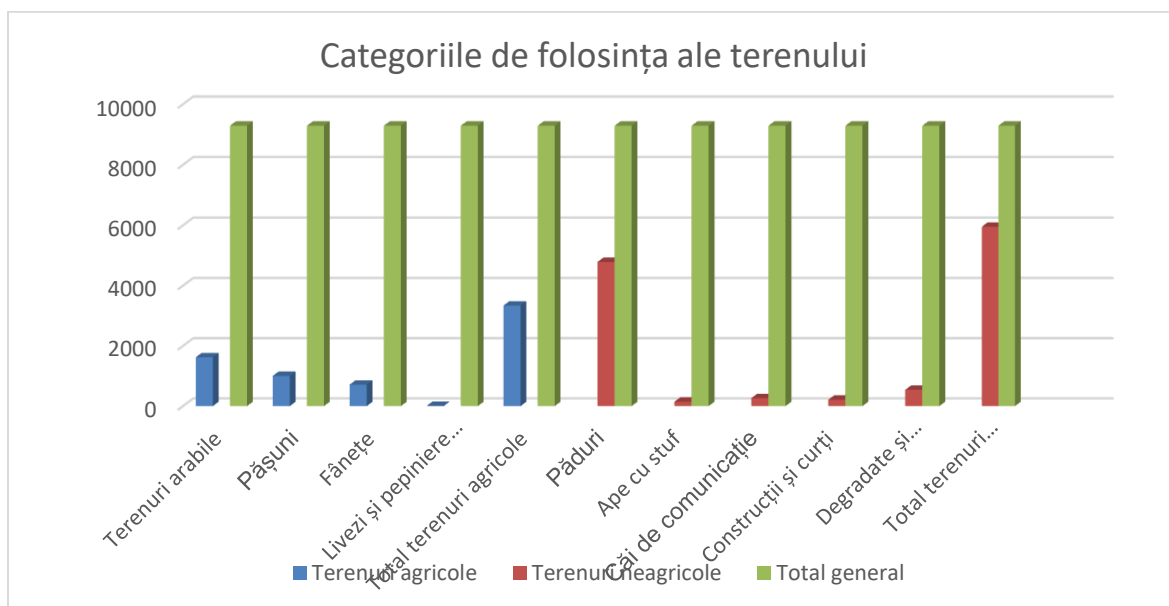
3340 ha teren agricol și 5952 ha teren neagricol .

Grafic nr. 1 – Suprafața totală a comunei

	Suprafață Ha/Km
Terenuri arabile	1621 ha
Pășuni	1002 ha
Fânețe	712 ha
Vii si pepiniere viticole	0 ha
Livezi si pepiniere pomicole	5 ha
Total terenuri agricole	3340 ha
Păduri și alte terenuri forestiere	4788 ha
Terenuri cu ape și ape cu stuf	146 ha
Căi de comunicație și căi ferate	265 km
Terenuri ocupate cu construcții și curți	212 ha
Terenuri degradate și neproductive	541 ha
Total terenuri neagricole	5952 ha
Total general	9292 ha

Tabel nr. 1 – Categoriile de folosință ale terenului

Grafic nr. 2 - Categoriile de folosință ale terenului

2.1. Cadrul natural

2.1.1. Relieful

Caracteristicile reliefaale ale acestei zone îmbină câmpia și dealurile puțin înalte.

Din punct de vedere geografic localitatea este **situată la nord de valea râului Mureș**, pe drumul național DN7, la 30 km de municipiul Deva. Comuna se învecinează la nord cu localitatea Vorța, la sud cu comuna Dobra, la est cu Ilia, la vest cu comuna Burjuc.

Relieful comunei prezintă o mare variație de altitudini, de la 170 m în lunca Mureșului la înălțimi de 660 m varful Gorgan, care se găsește în partea Vestică a satului Boiu de Sus, constituind și limita naturală pe o distanță de mai mulți km cu comuna Zam.

Relieful este destul de accidentat, cu dealuri bine împădurite și văi înguste ce poartă numele satelor ce sunt amplasate pe ele.

Studiile geotehnice efectuate pe teritoriul comunei Gurasada au pus în evidență următoarea stratificație a terenului:

Sol vegetal cafeniu pe grosimi cuprinse între 0,30-0,70 cm

Nisip prafos cu bolovanisi nerulat, tare, cu grosimi cuprinse între 0,25-1,00 m

Nisip mic - mare, slab prafos cu pietris mic - mare si bolovanis nerulat, de rau, indosat pe grosimi cuprinse între 0.80-0.90 m, fara a se da limita inferioara

Densitatea materialului din care sunt alcătuite aceste straturi, gradul redus de rulare al fracțiunilor macrogranulare, precum și dispoziția încrucișată a depozitelor demonstrează origine torentială.

Teritoriul administrativ al comunei este situat pe o suprafață unde se întrepătrund mai multe forme de relief, respectiv: zona de câmpie în sud, în totalitate aparținând de valea Mureșului și partea de nord, zona de deal de la poalele Munților Apuseni.

Lunca Mureșului, pe care se află parțial comuna Gurasada, este o câmpie aluvială recentă în care râul cu același nume a depus masiv, procesul de aluvionare fiind stimulat de mișcările neotectonice de afundare a vechiului Bazin Pannonic. Lunca pe care este situat parțial teritoriul comunei este o luncă de divagare pe suprafața căreia vechiul Mureș, ca râu principal, și-a despletit albiile, răspândindu-și aluviunile, urmele albiilor fiind evidente.

Singura apă curgătoare importantă de pe teritoriul comunei este râul Mureș.

În ultimul secol s-a produs o antropizare a peisajului datorată activității economice. Puține locuri mai amintesc de înfățișarea de odinioară a peisajului, locuri care ar trebui conservate și protejate. Ca urmare a vastelor lucrări de hidroameliorații au dispărut considerabile terenuri înmlăștinate cu vegetația lor caracteristică, s-a redus excesul de umiditate din sol și s-au limitat suprafețele inundabile.

2.1.2. Solurile

Rețeaua de monitorizare a solului și a vegetației relevă faptul că solurile sunt zonale dintre care cele mai răspândite sunt solurile brune argiloaluviale și andosolurile cu varietățile de soluri brune acide, luvisoluri albice, pseudogleice și pseudogleizate, cernoziomurile levigate, iar dintre cele intrazonale, solurile hidromorfe de lăcoviște, gleice și pseudogleice.

Analiza probelor de sol arată că la un pH aproape de neutralitate la cernoziom apare valoarea maximă pentru numărul total de bacterii și conținutul de humus. Dintre solurile brune, pe cel luvic se observă o activitate respiratorie, dehidrogenazică, catalazică, și fosfatazică crescută datorită aprovizionării mai bune cu substanțe nutritive. Activitatea microbiologică cea mai slabă o prezintă soloneturile și terenurile forestiere datorită atât conținutului scăzut de elemente nutritive cât și pH-ului cu tendință acidă.

Coeficienții de corelare obținuți indică o legătură clară între similitudinea modului de variație a indicatorilor microbiologici și fizico-chimici.

Prin analiza rezultatelor obținute în diferite tipuri de sol se poate constata că activitatea florei pedobionte prezintă un echilibru, neconstatându-se mari variații între

tipurile de sol. În consecință, modificarea bruscă a acestui echilibru stabil poate fi cauzată de acțiunea unor agenți poluanți.

2.1.3. *Clima*

Clima generală a comunei se încadrează în climat temperat continental, cu nuanțe oceanice.

Comuna Gurasada beneficiază de o climă temperat continentală moderată. Media anuală a temperaturii este de 9,6°, având la bază următoarele valori termice: primăvara: 10,2°, vara: 19,6°, toamna: 10,8°, iarna: 1,7°. Umiditatea atmosferică este destul de ridicată. Regimul vânturilor se caracterizează prin predominanța curenților din sectorul Vestic, care aduc precipitații primăvara și vara.

Zona comunei Gurasada se încadrează în sectorul cu climă continentală moderată ce are ca specific un regim termic moderat, umezeală relativ mare și precipitații atmosferice bogate. Perioadele de iarnă, datorită așezării nordice, sunt mai lungi și mai reci la Deva, valoarea termică medie a anotimpului rece fiind mai scăzută decât valorile înregistrate în celelalte orașe din vest (Arad, Timișoara).

Regiunea depresionară joasă a Țării Zarandului are în linii generale un climat blând aproape mediteranean, iernile sunt blande cu temperaturi nu prea scăzute, iar verile cu temperaturi nu prea ridicate. Motivul acestei clime blande este cadrul de munți care ecranizează curenții de aer.

Temperatura medie anuală se menține în jurul a + 10 grade C

Regimul termic

Temperaturile medii lunare în comună, după stația meteorologică din Deva sunt următoarele:

ianuarie	-4 grade C, -3 grade C
februarie	-2 grade C, - 1 grade C
martie	+2 grade C, +5 grade C
aprilie	+6grade C, +8 grade C
mai	+12 grade C, +14 grade C
iunie	+16 grade C, +18 grade C
iulie	+16 grade C, +18 grade C
august	+20 grade C, +21 grade C
septembrie	+14 grade C, +15 grade C

octombrie +8 grade C, +16 grade C

noiembrie +3 grade C, +9 grade C

decembrie -1 grade C, 0 grade C

Regimul termic este:

Luna	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
t°C	4,-3	2,-1	,5	,8	2,14	6,18	6,18	0,21	4,15	,16	,9	1,0

Media anuală a temperaturii este de 9,6°C, având la bază următoarele valori termice:

- primăvara 10,2°C
- vara 19,6°C
- toamna 10,8°C
- iarna -1,7°C

Alimentată în permanență de către masele de aer oceanic încărcate cu vapori de apă, umiditatea atmosferică este destul de ridicată tot timpul anului (vara 64%, iarna 83%, iar media anuală de 71%), asigurând în general o activitate vegetativă normală pentru toate plantele cultivate și spontane.

Nebulozitatea relativ redusă (5,5) condiționează un număr însemnat de zile însorite (70- 75), însumând cca. 2000 ore pe an.

Cantitatea anuală a precipitațiilor variază în jur de 600 mm, din care aproape jumătate cade la sfârșitul primăverii și vara. Precipitațiile pot oscila între 400 mm în anii secetoși și peste 1000 mm în cei cu precipiții abundente. Cantitatea anuală maximă de precipitații înregistrate a fost de 1045 mm, iar cea minimă de 378,2 mm.

Regimul vânturilor se caracterizează prin predominanța curenților din sectorul vestic și sud- vestic, care aduc precipitații primăvara și toamna.

Circulația maselor de aer dinspre vest și nord constituie o caracteristică pentru această zonă. Circulația aerului din vest are o frecvență de cca. 20%, iar a celei din nord de 11%. Vitezele medii anuale se mențin la valori între 3 și 3,8 m/s.

2.1.4. Rețeaua hidrografică

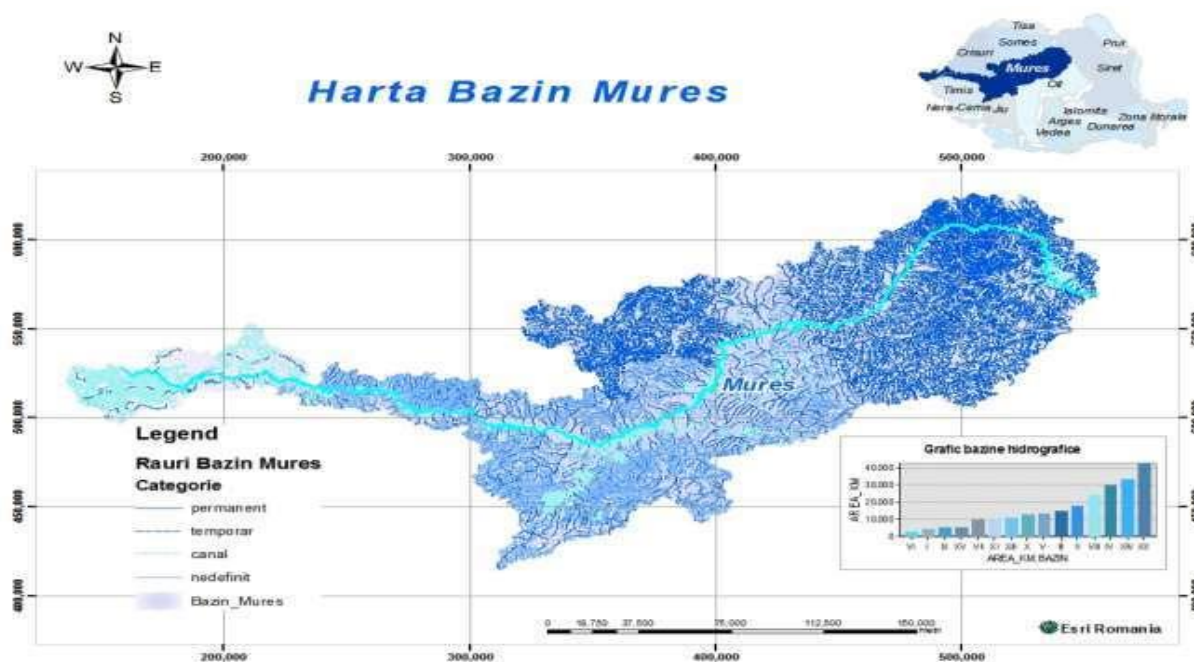

Figura 7 – Rețeaua hidrografică a râului Mureș

Principalele cursuri de apă de pe teritoriul comunei Gurasada sunt: pâraul Cărmăzănești și pâraul Gurasada, care captează toate pâraurile ce străbat teritoriul acestei comune.

Pâraul Gurasada este la rândul lui afluent al râului Mureș. Sensul de curgere este de la nord la sud și vărsarea se face în râul Mureș în amonte de satul Gurasada, între localitățile Gurasada și Gothatea.

Albia acestei văi în general este bine definită.

În perioada de toamnă și mai ales de primăvară, după topirea zăpezilor pâraul Gurasada produce inundații.

De asemenea râul Mureș produce inundații pe mari suprafețe de teren agricol.

Constituirea și evoluția zonei a fost strâns legată de râul Mureș, care, în afară de condițiile prielnice de așezare a unei comunități umane în preajma lui, a oferit, începând cu evul mediu timpuriu, posibilitatea unor intense legături comerciale cu regiunile riverane ale acestei ape, a favorizat practicarea morăritului, pescuitului, etc.

Datorită pantelor cu înclinație redusă ale reliefului din zonă, Mureșul a creat numeroase brațe și meandre, (înainte de 1777, în perimetru existau 25 de meandre în aval și 14 în amonte. După lucrările de regularizare efectuate în 1777, în zonă numărul de

meandre s-a redus la 5 în amonte și 9 în aval, lungimea cursului Mureșului în hotar având 36,5 km .

Panta relativ redusă (0,2-0,5 la mie) favorizează un curs liniștit (0,4-0,9 m/s).

Scurgerea solidă atinge o valoare de 135,64 kg/s.

Temperatura medie a apei este de obicei cu 3-4°C mai ridicată decât a aerului. astfel în timpul iernii nu coboară sub 0°C. Fenomenele de îngheț ce apar pe Mureș în zonă pot forma un pod de gheață cu durată maximă de 28 zile.

Datorită varietății formațiunilor geologice pe care le străbat, apele Mureșului au un caracter chimic complex, având un grad de mineralizare relativ ridicat (514 mg/l), tipul hidrochimic fiind carbonatat cu mineralizare mijlocie, imprimându-i o durtate de 9,8 grade .

2.1.5. Flora și Fauna

Vegetația naturală a luncii Mureșului constituie pădurile de foioase (75%), pajiștile naturale și formațiuni vegetale specifice mlaștinilor. În urma impactului antropic puternic, vegetația naturală însă a fost profund modificată, astfel s-au răspândit habitatele ruderales, culturile de cereale și livezile, iar în urma îndiguirii albiei s-au eliminat pădurile de luncă. În urma acestui proces s-a instalat o serie de specii de plante alohtone invazive, fenomen general în cazul râurilor regulate mari și medii din zonele de câmpie. Fauna naturală din lunca Mureșului este reprezentată de fauna pădurilor de stejar, de asemenea și de fauna luncilor și mlaștinilor. Dintre speciile cele mai valoroase din zonă se pot menționa eretele sur (*Circus pygargus*), buhaiul de baltă (*Botaurus stellaris*), barza albă (*Ciconia ciconia*) și barza neagră (*Ciconia nigra*).

Vegetația este în strânsă legătură cu condițiile de climă, relief și natura solului.

În zona comunei Gurasada predomină foioasele. Ca esențe lemnoase principale amintim: fagul, carpenul, frasinul, stejarul, artarul etc. Coniferele sunt foarte puțin răspândite.

Flora erbacee este constituită mai ales din iarbă, paius, trifoi, toporași etc.

Pajiștile sunt formate din graminee și leguminoase.

Plantele cultivate cele mai obișnuite sunt: porumbul, graul, cartoful și secara.

Fauna este în strânsă legătură cu factorii climatici, relieful, solul și vegetația.

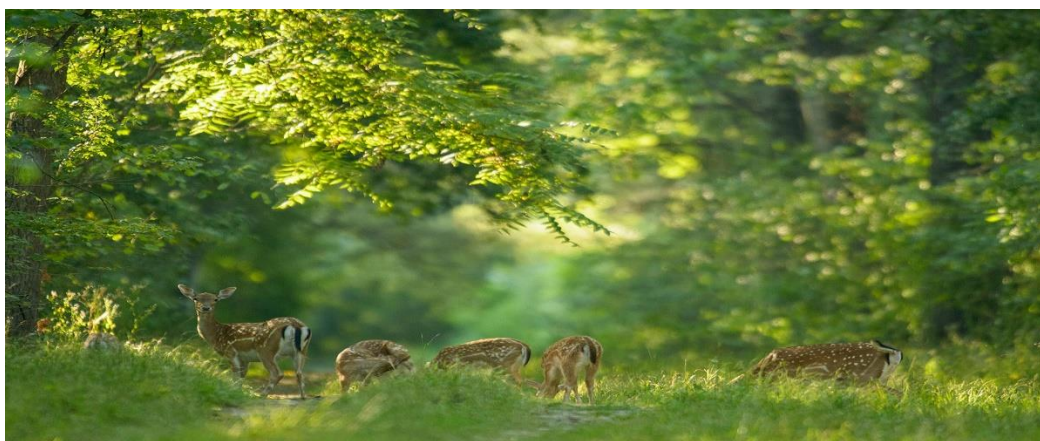
Cele mai răspândite animale salbatice sunt: lupul, iepurele, mistretul, vulpea, veverița, dihorul, rozatoarele mici, soarecele de câmp, ariciul, reptile și diverse pasări ca cioacanitoarea, gaita, pitigoiul, cioara, cotofana, cucul, vrabiile etc.

Dintre animalele domestice cele mai raspandite sunt: bovinele, ovinele, porcinele si pasarile.

Imagine 2 – Vegetația de pe malul Mureșului

. Datorită prezenței constante ale apei, stratul arbuștilor este mai puțin dezvoltat, speciile lemnoase având posibilitatea de a se fixa doar pe insulele uscate formate de rădăcinile aninului negru. Dintre speciile de arbuști amintim *Frangula alnus*, *Viburnum opulus*, *Salix cinerea* etc. Statul inferior este alcătuit din specii hidro- și higrofile, cum ar fi specii de *Carex*, *Iris pseudacorus*, *Alisma plantago*, *Caltha palustris*, *Galium palustre*, *Polygonum hydropiper*, *P. mite*, *Peucedanum palustre*, *Stellaria aquatica*. Habitatul are o valoare conservativă foarte ridicată, mai ales dacă este colorat de specii rare cum ar fi *Hottonia palustris* sau *Thelypteris palustris*

Imagine 3 – Pădure de plop negru

Specii de plante ocrotite sau de interes comunitar în zona studiată fiind albia majoră a râului Mureș, s-ar putea aștepta la prezența speciilor de interes comunitar caracteristice zăvoaielor, pădurilor de luncă, precum specii higrofile. Astfel următoarele specii ar putea exista în zona studiată (a căror prezență sau lipsă certă poate fi evaluat numai în perioada de vegetație - mai-iulie): - *Marsilea quadrifolia* - este o specie de ferigă, figurează pe

Anexa II. a Directivei Habitate, este caracteristică apelor stagnante puțin adânci de câmpie. Are înălțimea de până la 20 cm, rizom subțire, târâtor, frunze cu patru foliole care plutesc pe suprafața apei. În sezonul nefavorabil supraviețuiește în stadiu vegetativ sub formă de spori. În zona amplasamentului nu sunt habitate acvatice potrivite pentru această specie. - *Eleocharis carniolica* - este o plantă perenă caracteristică marginilor de ape, de o înălțime de 10-20 cm, cu frunze liniare și tulpină scapă. Inflorescența este eliptică, de culoare brun-deschis. Figurează pe Anexa II. a Directivei Habitate. În zona proiectului nu s-au găsit habitate acvatice potrivite speciei. - *Aldrovanda vesiculosa* - este o plantă acvatică submersă, insectivoră, caracteristică apelor stagnante mezotrofe și distrofe. Figurează pe Anexa II. a Directivei Habitate. În zona proiectului nu sunt habitate acvatice potrivite speciei. - *Salvinia natans* - este o specie de ferigă, specifică apelor stagnante

Specii de pești prezente În total în sectorul studiat al râului Mureș și în brațele moarte ale Mureșului au fost descrise 33 specii de pești. Dintre acestea 13 specii figurează în Directiva Habitate, fiind specii Natura 2000. Două dintre acestea figurează în Cartea Roșie a Vertebratelor din România (*Gobio kessleri* ca specie vulnerabilă iar *Zingel streber* ca specie periclitată). Două dintre speciile identificate sunt specii invazive (*Pseudorasbora parva* și *Carassius gibelio*). Asociația de pești prezentă pe zona studiată prezintă o diversitate ridicată. Zona este foarte importantă pentru conservarea speciei *Zingel streber*. Specii Natura 2000 prezente: – *Aspius aspius* – *Barbus meridionalis petenyi* – *Rhodeus sericeus amarus* – *Gobio albiguttatus* – *Gobio kessleri* – *Misgurnus fossilis* - 25 - – *Sabanejewia aurata* – *Cobitis taenia (elongatoides)* – *Gymnocephalus baloni* – *Gymnocephalus schraetser* – *Zingel streber* – *Zingel zingel* – *Umbra krameri* . Alte specii prezente: – *Leuciscus (Squalius) cephalus* – *Alburnus alburnus* – *Alburnoides bipunctatus* – *Vimba vimba* – *Abramis (Ballerus) sapa* – *Blicca (Abramis) bjoerkna* – *Gobio gobio* – *Chondrostoma nasus* – *Barbus barbus* – *Pseudorasbora parva* – *Carassius gibelio* – *Perca fluviatilis* – *Silurus glanis* – *Rutilus rutilus* – *Scardinius erythrophthalmus* – *Acipenser ruthenus* – *Esox lucius* – *Cyprinus carpio* – *Lota lota* – *Stizostedion lucioperca*

Imagine 3 – Specii pești din râul Mureș

Specii de păsări prezente *Acrocephalus arundinaceus* (Lăcar mare, Nádirigó, Great Reed Warber) Coloritul penajului este discret, cu nuanțe de brun-măsliniu mai deschis la abdomen cu o nuanță de crem. Ca semn distinctiv trebuie menționat spranceana de culoare crem și linia de culoare închisă din dreptul ochilor. Lungimea corpului este de 16-20 cm, anvergura aripilor de 25-26 cm și o greutate de 30-40 g. Lăcarul mare se hrănește cu insecte și larve pe care le caută pe frunze, de obicei în stuf. *Actitis hypoleucos* (Fluierar de munte, Billegetőcankó, Common Sandpiper) Coloritul penajului de pe cap, gât, spate și aripi este brun. Abdomenul este alb, iar gusa gri. Caracteristica specifică a speciei sunt "umeri" de culoare albă. Ciocul este de culoare neagră iar picioarele, de culoare vanată. Lungimea corpului este de 20 cm, anvergura aripilor de 35 cm și greutatea de 40-60 g. Este o specie care poate fi regăsită lângă râuri și bălți unde este atras de malurile cu pietriș și nivel de apă scăzut. Fluierarul de munte se hrănește cu nevertebrate prinse din nisip și pietriș. *Alauda arvensis* (Ciocârlie de câmp, Mezei macsirta, Skylark) Această specie una dintre cele mai frecvente specii clocitoare din România. Primăvara cântecul său bine-cunoscut se poate auzi oriunde pe câmpuri și terenuri arabile. Deși nu are semne distincte în penaj, o putem recunoaște după comportament. Speriată de pe sol, zboară cu bătăi de aripi lente, ne sigure, când se văd bine rectricele exterioare albe și dunga albicioasă de pe marginea aripilor. Masculul și femela sunt asemănătoare. Are un cântec lung, melodios, încărcat cu imitații - cel mai complex dintre cântecele speciilor europene, pe lângă cel al privighetorii. Este o specie care poate fi regăsită în pajiști umede, terenuri agricole (pajiști, fânețe, terenuri lăsate în paragină). Majoritatea hranei adusă puilor este culeasă din vecinătatea imediată a cuibului (în medie 75 de metri), de pe sol sau de pe vegetație

Alcedo atthis (Pescăraș albastru, Jégmadár, Kingfisher) Are o constituție scund și îndesat, cu coada scurtă și ciocul lung. Coloritul creștelui și spatelui este ornamentat cu a variație de nuanțe în albastru irizant de la albastru deschis până la albastrul cenușiu. Abdomenul este brun roșiatic. Anvergura aripilor este de 24-26 cm iar greutatea de 3540 g. Se observă ușor după sunetele stridente, scurte și ascuțite pe care emite în timpul zborului peste luciul apei. Ardea purpurea (Stârc roșu, Vörös gém, Purple Heron) Culoarea penajului în generală este brună cu pete de un roșu aprins. Constituția este specifică stârcilor, cu gatul, ciocul și picioarele lungi. În zbor, curbura gâtului este puțin rotunjită în forma de "S", prin care se deosebește ușor de la stârcul cenușiu. Lungimea corporală atinge 90cm iar anvergura aripilor 1,45m. Greutatea este în jur de 1,5kg. Dacă se simte periclitat nu zboară ci se camuflează într-un mod asemănător cu buhaiul de baltă..

Imagine 4 – Specii de păsări

Specii de mamifere prezente *Lutra lutra* (vidră, vidra, otter) Vidra are corp lung și suplu, adaptat la viața acvatică, cap mic cu botul scurt și coadă lungă musculoasă. Lungimea corpului este de 70-90 cm, înălțimea de 30 cm, coada este de 35-40 cm și greutatea între 8-15 kg.

Specific zonei, în zona calcarelor de la Boiu, poate fi întâlnită vipera cu corn, o specie foarte periculoasă în zilele toride de vară.

Vipera cu corn

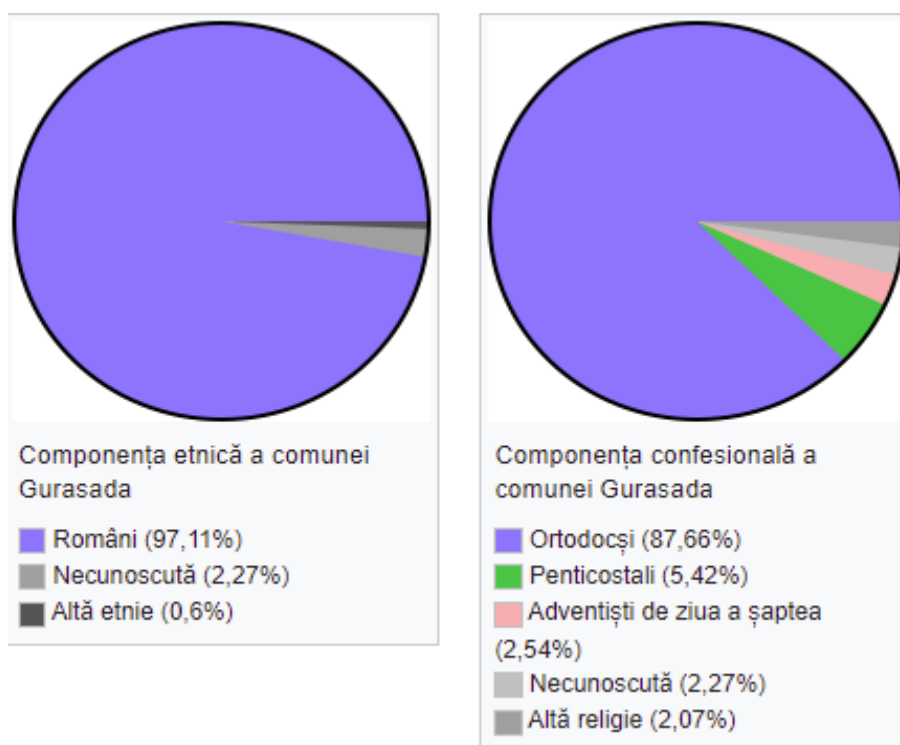
Iepure de câmp

Imagine 7 – Mamifere specifice zonei

3. Populația și forța de muncă

3.1 Populația comunei Gurasada

Conform recensământului efectuat în 2011 populația comunei Gurasada se ridică la **1492 locuitori**, în scădere față de 2002, când se înregistraseră 1783 locuitori. Majoritatea locuitorilor sunt români (97,11%). Pentru 2,27% din populație, apartenența etnică nu este cunoscută. Principalele minorități sunt cele de maghiari (7,01%). Din punct de vedere confesional, majoritatea locuitorilor sunt ortodocși (87,66%), dar există și minorități de penticostali (5,43%) și adventiști de ziua a șaptea (2,55%). Pentru 2,28% din populație, nu este cunoscută apartenența confesională.

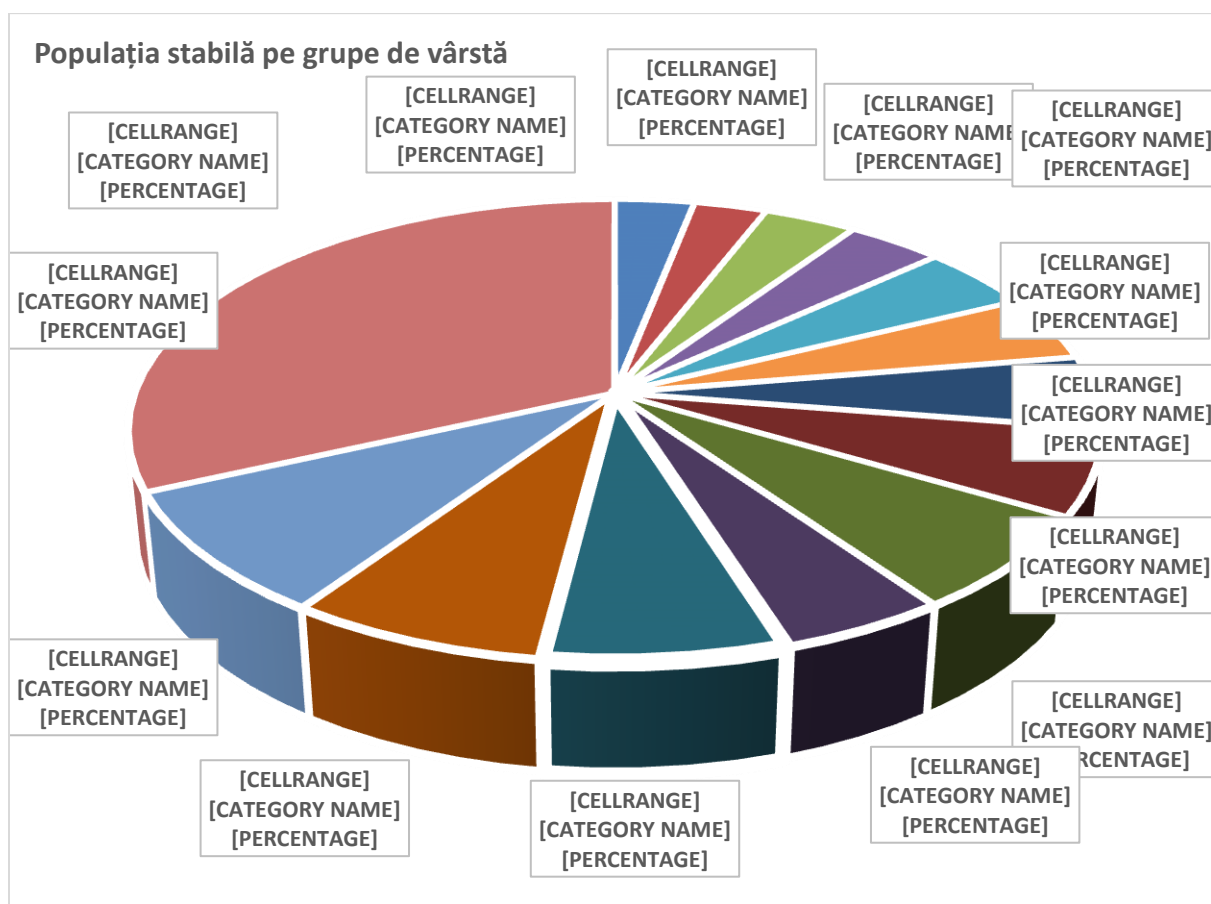

Grafic nr. 3 – Componența etnică și confesională

Conform datelor statistice din 2011, componența etnică a comunei arată în felul următor:

Comună	Locuitori	Români	Maghiari	Necunoscuta	Altă etnie
Gurasada	1492	88 %	7,01%	2,28%	2,71%

Tabel nr. 2 – Componența etnică din 2011

Grafic nr. 4 – Populația stabilă pe grupe de vârstă

Starea de sănătate a populației și situația sanitară

Starea de sănătate a populației este acceptabilă datorită profesionalismului și pregătirii bune a cadrelor medicale din comună. În ceea ce privește infrastructura instituțiilor de sănătate, clădirea dispensarului medical din Gurasada a fost recent re renovată.

Pentru evitarea problemelor de sănătate, ar fi necesară crearea unui birou de consiliere, cu specialiști în psihologie și asistență socială, care ar oferi educație sanitară pentru adulți și copii, promovând un mod de viață mai sănătos.

În cabinetele medicale din comună lucrează 1 medic medicină umană, 1 medic veterinar și 1 asistent.

Nu există încă o organizație civilă cu profil sanitar care ar putea ajuta cel mai mult persoane cu dizabilități din comună.

Întreținerea socială

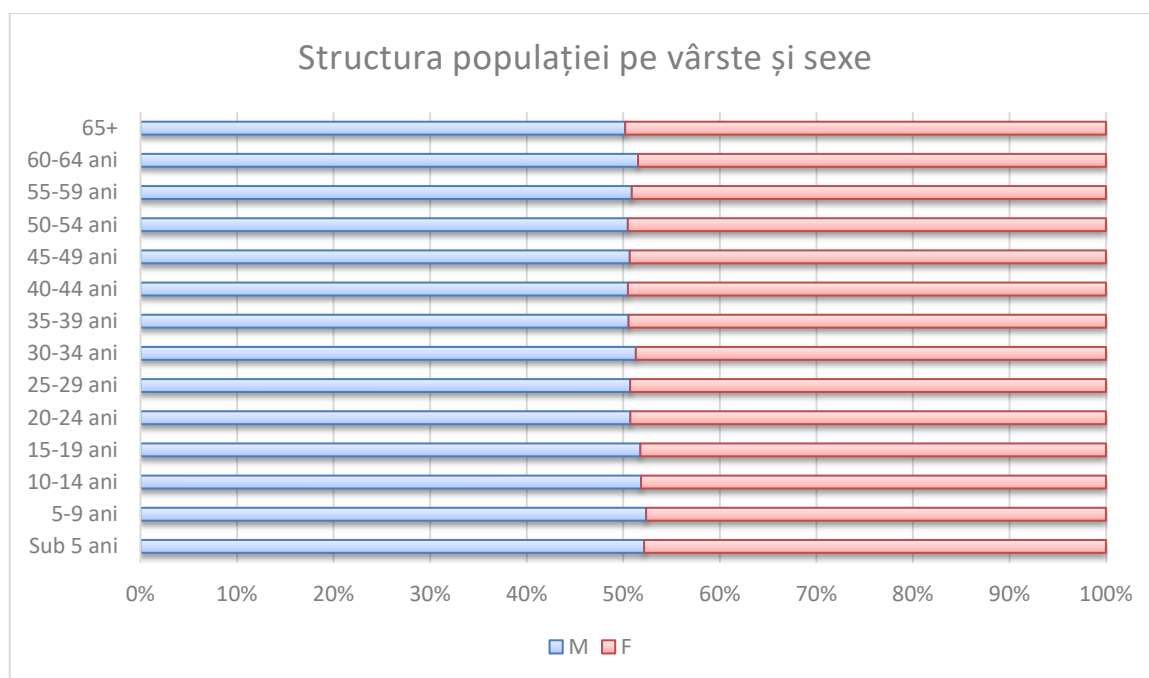
Întreținerea socială se bazează mai ales pe ajutoarele sociale oferite de stat, însă și Consiliul Local sprijină familiile nevoiașe în anumite situații excepționale. Primăria se ocupă cu întreținerea socială și mai ales cu repartizarea ajutoarelor sociale în comună.

¹ Datele privind populația comunei Gurasada la recensământul din 2011, prezentate în cuprinsul Strategiei de dezvoltare durabilă 2021-2027, sunt preluate de pe website statistici.INSSE.ro

Populația stabilă pe vârste și sexe în anul 2011 este de 1492 se prezintă astfel:

Grupa de vârstă	Număr locuitori		Grupa de vârstă	Număr locuitori	
	M	F		M	F
Sub 5 ani	24	22	45-49 ani	37	36
5-9 ani	22	20	50-54 ani	52	51
10-14 ani	28	26	55-59 ani	57	55
15-19 ani	29	27	60-64 ani	67	63
20-24 ani	34	33	65+	238	236
25-29 ani	35	34			
30-34 ani	39	37			
35-39 ani	45	44			
40-44 ani	51	50			

Tabel nr. 3 – Structura populației pe vârste și sexe

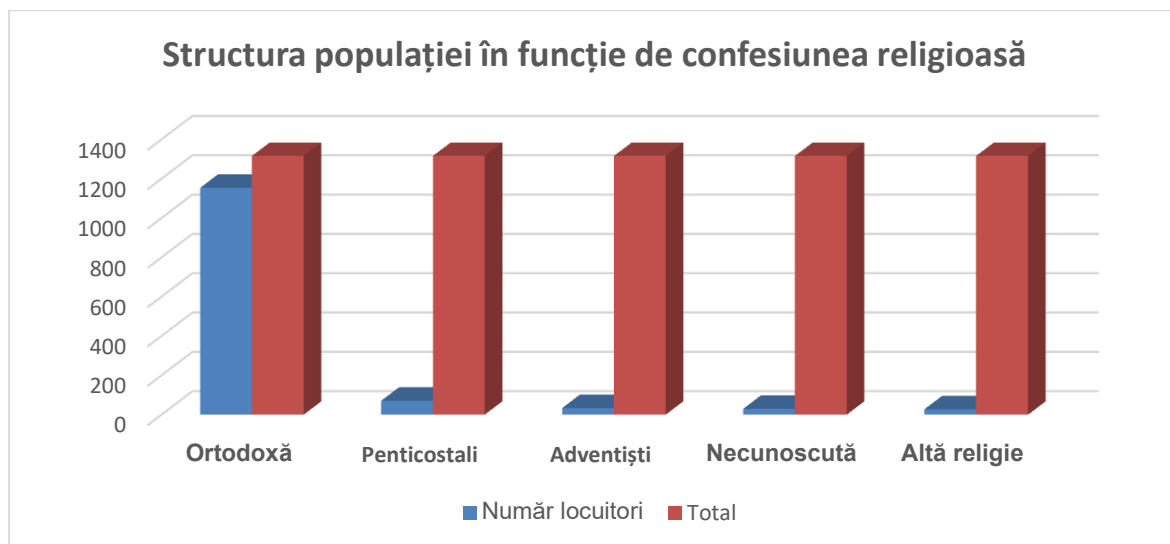

Grafic nr. 5 – Structura populației pe vârste și sexe

Din datele înregistrate la recensământul din 2011, s-a putut evidenția următoarea situație privind confesiunile religioase din comuna Gurasada :

Nr. crt.	Confesiune religioasă	Număr locuitori
1.	Ortodoxă	1220
2.	Penticostali	101
3.	Advențiști de ziua a șaptea	54
4.	Necunoscută	60
5.	Altă religie	57

Tabel nr. 4 – Structura populației în funcție de confesiunea religioasă

Grafic nr. 6 – Structura populației în funcție de confesiunea religioasă

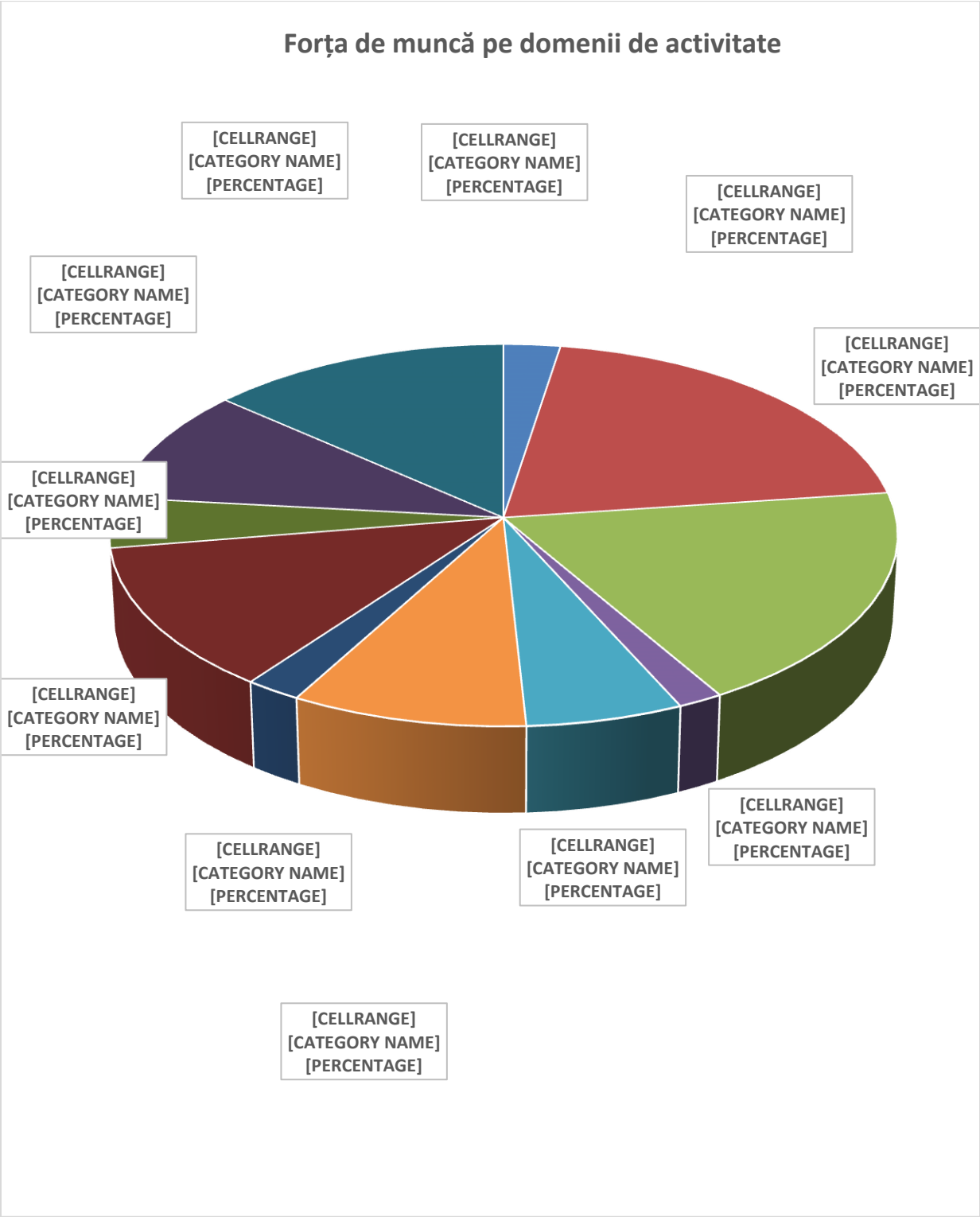
În perspectivă, evoluția populației trebuie proiectată ținând seama de mai mulți factori decisivi în stabilirea nivelului de evoluție.

O serie de factori de „atractivitate” sporită pentru creșterea economică - agricultura, mica industrie, serviciile, turismul etc. - vor juca un rol însemnat în echilibrarea structurilor demo- economice.

Potențialul de dezvoltare economică a comunei poate atrage în perspectivă un număr de locuitori spre o ușoară tendință de creștere, datorită dorinței de migrație din municipiul spre mediul rural , datorită apropierii comunei de drumul național și legătura facilă cu municipiul Deva, reședința județului Hunedoara, datorită posibilității extinderii intravilanelor satelor aparținătoare comunei, facilități pentru construire (realizarea infrastructurii tehnico-edilitare), creșterea numărului de gospodării, oportunități privind dezvoltarea mediului de afaceri cu activități locale.

3.2. Forța de muncă

Populația activă din punct de vedere economic cuprinde toate persoanele care furnizează forța de muncă disponibilă pentru producția de bunuri și servicii în timpul perioadei de referință, incluzând populația ocupată și șomerii. Încadrarea populației pe categorii, după participarea la activitatea economică, se face conform principiului priorității ocupării față de șomaj și a șomajului față de inactivitate.

Grafic nr. 7 – Forța de muncă pe domenii de activitate

4. Infrastructura serviciilor de educație și sociale

4.1. Educație

În comună funcționează două școli, una cu **clasele I-VIII** în Gurasada și una cu **clasele I-IV** în Câmpuri Surduc. În grădinița din Gurasada copiii sunt educați într-o grupă mixtă, în localitatea Câmpuri-Surduc aparținătoare comunei, datorită numărului mic de copii înscriși, există o singură grupă mixtă, cu o singură educatoare.

Numărul copiilor din unitatea școlară este de 100, repartizați în felul următor:

- 33 de copii preșcolari
- 67 în învățământul primar, **din care:**
- **20 de elevi în unitatea subordonată (clasa pregătitoare , clasa I , II , III, care funcționează ca și clasă simultană)**

Procentul elevilor care trec la nivelul liceal sau în școli profesionale de învățământ este de 100 %, dar la studii postliceale sau universitare ajung să frecventeze doar 2,3 %.

Școala din Gurasada dispune de 8 săli de clasă în două corpuri de clădire, una fiind destinată activităților de after school, un laborator de informatică cu 8 calculatoare conectate la internet; un CDI, cu proiector, trei calculatoare; o bibliotecă, un secretariat, o direcțiune și grupuri sanitare, toate renovate recent, prin proiect european.

Dotarea școlii cu resurse educaționale este bună: are 8 de calculatoare în laborator, o varietate de materiale didactice în CDI, de care cadrele didactice pot dispune ori de câte ori au nevoie (jucării, planșe didactice, cărți metodice, videoproiector, aparat de infoliat, xerox, imprimantă, resurse potrivite pentru fiecare disciplină).

În fiecare instituție lucrează cadre didactice cu diplomă, în momentul de față nu sunt profesori suplinitori.

Cadrele didactice din comună participă la cursuri de perfecționare, organizate de ISJ, CCD, precum și la continuarea studiilor la Universitatea din Timișoara, respectiv Universitatea Vasile Goldiș din Arad.

Primăria se implică în asigurarea condițiilor de desfășurare a cursurilor prin asigurarea igienizării la timp a sălilor de clasă și prin asigurarea combustibilului necesar pe timpul iernii.

Infrastructura învățământului comunei poate fi evaluată ca fiind acceptabilă, luând în considerare faptul că educația din grădinițe și școlile primare sunt **accesibile pentru toate localitățile** și se oferă posibilitatea accesului la învățământul de 8 clase.

În anul 2014 a avut loc o reabilitare totală a școlii, finanțată din proiect european și parțial de primăria comunei. Recepția s-a desfășurat la sfârșitul lunii mai 2014, dar activitatea s-a reînceput doar din septembrie.

În școala din Gurasada este amenajat WC interior, școala dispune de o bibliotecă școlară cu 3000 de volume, sală și teren de sport în curs de amenajare. Școala Gurasada este compusă din două corpuri de clădire, dintre care unul este construit cu sprijin PHARE. Clădirea în care funcționează grădinița este aceeași cu școala și are o sală de grupă și WC interior amenajat.

Imagine 6 - Centrul școlar din Gurasada

Se poate observa tendința că elevii din satele mai mici, din localitățile mici, luptă pentru șansa de a-și continua studiile, dintre ei un procent din ce în ce mai mare ajung în învățământul superior. În participarea la procesul educațional din cadrul învățământului public sunt defavorizați în mod deosebit copiii din familii nevoiașe. Nivelul scăzut de trai și veniturile mici în cazul populației au efect și asupra condițiilor de prezență la școală și a

frecventării orelor. Rezultatul este scăderea numărului și slaba participare la educație a acestora, procentul fiind mult mai scăzut decât procentul mediu pe țară.

Unul dintre cele mai importante criterii la nivelul țării este ca programa de învățământ să se alinieze la cerințele pieței forței de muncă și punerea bazei pentru învățarea pe parcursul întregii vieți, competențele asigurate de învățământul general și abilitățile de bază obținute corespund cerințelor.

Tinerii pot urma studiile liceale și universitare în municipiul Deva, în comună pregătirea de specialitate, respectiv sistemul de formare profesională pentru adulți încă nu este dezvoltat. Lipsesc instituțiile de cercetare și dezvoltare, respectiv instituțiile care ajută la elaborarea și preluarea tehnologiilor moderne.

Pe teritoriul comunei Gurasada există 2 școli, o școală gimnazială cu clasele I-VIII, 1 primară cu clasele I-IV și 2 grădinițe.

Din totalul populației de 10 ani și peste, 32.82% din populație a absolvit o formă de învățământ, superior de lungă durată (2.21%), superior de scurtă durată (0.18%), postliceal sau de maistri (1.20%), liceal (16.98%) sau profesional și de ucenici (12.25%). Restul de 67.18% reprezintă persoane cu studii gimnaziale (36.64%), primare (24.21%), fără studii (6.28%) și cu școala nedeclarată (0.06%).

4.2. Sănătate și servicii sociale

În comuna Gurasada există:

- 2 grădinițe
- 1 dispensar
- 1 farmacie
- 1 cabinet medic de familie

Domeniul de intervenție : Reintegrarea grupurilor dezavantajate pe piața muncii

Activarea economică a populației presupune îmbunătățirea posibilităților de angajare a șomerilor, a persoanelor inactive și a grupurilor dezavantajate, ceea ce ar implica atât educarea, cultivarea acestor persoane, cât și dezvoltarea dorinței de muncă și îmbunătățirea posibilităților de integrare socială.

Serviciile de angajare trebuie extinse treptat pentru șomeri și pentru celelalte persoane apte pentru muncă, care beneficiază de servicii sociale datorită veniturilor insuficiente. Aceste nevoi sociale și de angajare pot fi satisfăcute cu ajutorul unui sistem

de servicii sociale integrate. Modernizarea serviciilor sociale presupune asigurarea unor servicii care ajută la îmbunătățirea posibilităților de angajare a persoanelor defavorizate.

Datorită faptului că aceste persoane sunt în contact sau pot fi găsite mai mult prin instituțiile de servicii sociale decât prin instituțiile forței de muncă, programele care ar asigura integrarea și educarea acestor persoane trebuie organizate de către instituțiile sociale.

În cadrul populației, numărul minorilor crește iar numărul persoanelor apte pentru muncă scade (tendință ce în viitor va fi și mai accentuată), astfel că aceste procese de integrare nu mai pot fi amânate. Serviciile de reabilitare vor fi dezvoltate treptat, concentrându-se nu numai pe populația în vârstă, ci și pe populația activă.

Infrastructura de drumuri

Principalele drumuri care traversează teritoriul administrativ al comunei pe direcția est - vest sunt autostrada A1 și drumul național DN 7.

Infrastructura de drumuri este de destul de dezvoltată în comună, străzile principale, drumul județean DJ 707G și cel 8 km de drum european DE 68 sunt în stare bună. Este necesară asfaltarea drumurilor secundare din comună, mai ales în localitățile așezate la o distanță mai mare de drumul județean.

- drumuri europene 8 km – D.E. 68
- drumuri naționale 8 km – D.N. 7
- drumuri județene 14 km - DJ 707G
- drumuri comunale :
- 2,6 km – DC 140 A
- 4,5 km – DC 154
- 1,6 km – DC 154 A
- 12 km - DC 156
- 4,5km – DC 157
- 4,6 km – DC 158
- 8,6 km – DC 159

Pentru siguranța pietonilor este necesară reabilitarea trotuarelor.

7 km cale ferată, 2 gări, în localitățile Gurasada și Cîmpuri Surduc

Transportul – rețeaua de transport este reprezentată mai ales de transportul rutier, există 2 stații CFR în comună, Halta Gurasada și Halta Cîmpuri-Surduc.

Datorită apropierii comunei de oraș, în satele Gurasada, Gothatea si Câmpuri Surduc transportul public de persoane este asigurat de autocare, microbuze private.

Drum pentru bicicliști nu există în comună.

Alimentare cu apă potabilă

În localitățile Gurasada, Ulieș, Gothatea si Câmpuri Surduc există rețea de apă potabilă. Asiguratorul serviciului este Apaprod SA Deva. Proporția conectării în aceste localități este 75-80%.

În celelalte localități nu există rețea de apă potabilă, dar se încearcă găsirea unor surse de finanțare pentru investiție.

Lungimea totală a rețelei simple de distribuție a apei potabile în comuna Gurasada este 22526 m, **încorporând 750 branșamente de apă potabilă.**

Canalizare

În comună nu există rețea de canalizare. În perioada următoare se caută oportunități de accesare a unor fonduri în vederea realizării rețelei de canalizare în toate localitățile aparținătoare comunei Gurasada.

Rețea de gaz

Rețea de gaz nu există în comună, există studiu de fezabilitate și proiect tehnic pentru introducerea gazului metan în localitățile comunei, dar în momentul de față nu există fonduri suficiente pentru execuție.

4.2.1. Alimentarea cu energie electrică

Rețele de distribuție de înaltă tensiune

Teritoriul comunei este traversat și de linia dubla electrificată Simeria-Arad.

Comuna Gurasada este deservită de linia de înaltă tensiune de 110 kV, în totalitate aeriană. Toate stațiile au caracter mixt.

.

Rețele de joasă tensiune

În Comuna Gurasada consumatorii casnici și sociali, micii consumatori dispersați sunt alimentați cu energie electrică din posturile de transformare existente prin rețele de

joasă tensiune. Lungimea totală a rețelelor de joasă tensiune este de 451 km din care LES 297 km, iar 154 km LEA. Rețelele de joasă tensiune sunt buclate, intenția fiind de trecere la o configurație radială.

În anul 2020 au fost montate: 2 posturi de 63 kVA , 2 posturi de 100 kVA, 1 post de 160 kVA, 2 posturi de 250 kVA, 1 post de 1000 kVA.

Consumul total de energie electrică pe anul 2020 a fost de 381.940,75 MWh. Nu se constată o creștere spectaculoasă a consumului de putere în nici o stație de transformare.

Iluminatul public

Alimentarea și distribuția cu energie electrică a rețelelor electrice aeriene și subterane de iluminat public stradal a fost scoasă din posturile de transformare și introdusă în Blocuri de Măsură și Protecție pentru Instalații de Iluminat Public. Alimentarea cu energie electrică a rețelelor de iluminat public se va face din posturile de transformare de rețea, în schemă radială.

Iluminatul public este asigurată în toate localitățile comunei, proporția ariei conectate la rețeaua de curent electric este 100%. Vechimea rețelei este de peste 20 ani, fapt pentru care se dorește reinnoirea acestuia.

Disfuncționalități

Pe fiecare distribuitor se găsesc foarte multe posturi de transformare, iar orice incident pe cablu afectează toate posturile de pe acel distribuitor și preluarea consumatorilor pe perioada remedierii defecțiunilor nu asigură calitatea energiei electrice la standardele de performanță solicitate..

O altă disfuncționalitate este reprezentată și de faptul că o serie de LEA de 220 kV și 110kV traversează zone de locuit. În acest caz, se impune respectarea normelor tehnice privind delimitarea zonelor de protecție și siguranță aferente capacităților energetice.

4.2.2 Telefonie, televiziune, internet

Din punct de vedere al telecomunicațiilor, comuna Gurasada este deservită de marii operatori de telefonie: ORANGE, , DIGI / RCS&RDS (cablu în extravilan și pe stâlpii din localitate) și TELEKOM (rețea prin cablu).

Serviciile furnizate de aceștia sunt: telefonie fixă, telefonie mobilă, televiziune și internet.

4.2.3. Gospodărie locală și salubritate

Comuna Gurasada are delegată serviciul public de salubritate prin operatorul de salubritate SC BRAI CATA SRL, care deține licență ca operator de salubritate pentru colectarea și transportul deșeurilor.

Operatorul ridică deșeurile de la persoanele fizice și juridice.

Cu privire la gospodăria locală, măturatul stradal, întreținerea zonelor verzi (toaletare arbori, tuns iarba, tuns garduri vii, etc), a trotuarelor și arterelor de circulație auto, (reparații, deszăpezire) se fac de către primărie.

În perspectiva înființării Serviciului Patrimonial Local se dorește achiziționarea unor utilaje noi, performante, cu consum redus de combustibil și mai puțin poluante.

5. Activitatea economică

Dezvoltarea comunei Gurasada este influențată în mare măsură de producția ei economică, competitivitatea ei, deschiderea ei față de inovare, de noutăți, capacitatea de a se adapta la mediul schimbător. În scopul atingerii obiectivelor definite în strategie, mai multe procese trebuie să aibă loc simultan și cu succes. Dacă unul dintre aceste procese eșuează, atingerea scopului de bază ajunge sub semnul întrebării.

Competitivitatea actorilor economici locali este bună, avantajele lor comparative apar în cheltuielile scăzute legate de salarii. Cheia dezvoltării comunei Gurasada constă în efectul de activizare a economiei orașului Deva. Actorii economici ai comunei trebuie să devină capabili de a folosi aceste posibilități.

Unul dintre punctele care pot ridica probleme economiei locale este rata mare a șomajului. Nivelul scăzut al ocupării forțelor de muncă și rata populației inactive este destul de mare. Aceste date înseamnă că veniturile domestice sunt încă scăzute, astfel nivelul de consum al populației este, la fel, destul de scăzut. Deci, cererea pentru produsele și serviciile locale este încă redusă, și limitează într-o mare măsură posibilitățile de dezvoltare ale producătorilor și prestatorilor locali. În cazul lipsei de creștere a ratei de ocupare a forțelor de muncă, efectele pozitive ale dezvoltării economiei nu se simt la nivelul populației, și astfel inegalitățile sociale pot deveni și mai accentuate.

Succesul economic al comunei se poate atinge numai în urma întăririi parteneriatului, a cooperării mai strânse între actorii locali. Succesele individuale devin sustenabile pe termen lung numai în condiția în care ele sunt integrate într-o dezvoltare mai generală și cu eficiență mai extinsă.

Succesul schimbării economice depinde de sustenabilitatea sa pe termen lung, de evitarea conflictelor interne, de pregătirea actorilor pentru schimbările ciclice ale pieței. Succesul poate fi atins numai în cazul în care prețul lui poate fi plătit din punct de vedere social și al mediului.

Creșterea nivelului de ocupare a forței de muncă - după experiențele naționale și internaționale – se așteaptă din partea sferei întreprinderilor mici și mijlocii. Fără întărirea sectorului IMM nici dezvoltarea economică a regiunii, nici efectele extinse pe întregul teritoriu al regiunii nu se va realiza. În cadrul IMM-urilor un rol important au întreprinderile care produc valoare adăugată și care se ocupă cu activități tradiționale, deoarece aceste întreprinderi au cele mai mari perspective. Luarea în considerare a criteriilor ecologice în procesul de schimbare (și de stimulare) a structurii economice asigură sustenabilitatea creșterii economice bazată pe schimbare de structură.

Economia comunei s-a dezvoltat în ultima perioadă, astfel că: nivelul prelucrării bunurilor produse în comună a crescut, valoarea adăugată s-a dezvoltat. Dacă acest proces poate fi continuat, valoarea produsă în comună va crește, perspectivele întreprinderilor și situația populației locale se vor îmbunătăți.

Receptivitatea IMM-urilor din comună față de inovație și noutăți este în continuă dezvoltare. Majoritatea inovațiilor care apar pe piețele internaționale și ar putea fi aplicate ajung la întreprinzători, cunoștințele conducătorilor și ale managementului în cele mai multe cazuri sunt promovate pentru introducerea noutăților. Prin crearea condițiilor de bază și prin creșterea nivelului de cunoștințe al întreprinzătorilor se extinde cercul acelor care se adaptează în mod flexibil la condițiile schimbătoare ale pieței, care pătrund pe piețele externe și devin angajatori stabili.

În comună numărul înființărilor de întreprinderi este în creștere dar actualmente nu este asigurat pentru ei cadrul incubator. Astfel, multe idei promițătoare încă nu pot fi realizate, startul mai multor firme cu perspectivă este prioritar. Prin amplificarea cadrelor incubatoare, mai multe firme care acum se înființează pot să se consolideze pe piață, pot să devină elementul stabil al economiei.

Instrumentul sustenabilității și al obținerii unui avantaj durabil în domeniu față de competiție este utilizarea timpurie a tehnologiilor care ocrotesc mediul. Prin introducerea acestora – pe lângă creșterea temporară a nivelului de costuri – se poate atinge o îmbunătățire durabilă a competitivității, și în același timp se poate micșora și presiunea asupra mediului, îmbunătățind calitatea vieții populației.

Prezența informaticii în sfera întreprinzătorilor este bună. Extinderea cadrelor infrastructurale ale tehnologiilor informaționale, răspândirea utilizării lor, reduc dezavantajele, fac posibilă apariția unor noi sectoare (bazate pe TIC) și pot îmbunătăți competitivitatea întreprinzătorilor prin crearea condițiilor de adaptare flexibilă la piață.

5.1. Agricultură

Marea majoritate din populația rurală are tangență cu agricultura, majoritatea oamenilor dețin terenuri pe care le lucrează după programul de muncă. Sunt puține societăți care au ca principal domeniu de activitate agricultura, dar sunt asociații familiale care paralel cu creșterea animalelor practică agricultura, dar nu la un nivel comercial, ci mai ales pentru nevoile personale.

Cele mai importante ramuri industriale sunt: construcții, exploatații agricole, servicii, comerț și turism.

Industria construcțiilor este dezvoltată, dar se preconizează o dezvoltare accentuată în viitor.(calcar ; bentonită)

În ceea ce privește folosirea noilor tehnologii, unitățile care desfășoară activitate în domeniul agrar și industrial, și care au recunoscut importanța noilor tehnologii, le-au achiziționat deja și le folosesc. Industria este în curs de dezvoltare și se așteaptă investitori, mai ales că în planul de amenajare a teritoriului s-a inclus și o zonă industrială.

Serviciile sunt bine puse la punct. Majoritatea localităților au rețele de alimentație publică, deficiențe se înregistrează în existența unor ateliere specializate cum ar fi: coafură, reparații pantofi, etc. Activitățile de meșteșugărie nu sunt caracteristice comunei.

Din cauza apropierii orașului Deva, 60% din populația activă din comună a lucrat în industrie înainte de 1989, restul, adică 40%, a lucrat în domeniul agrar.

Turismul nu este o latură forte a comunei, dar așezarea a 4 localități aparținătoare pe drumul de legătură Arad-Deva arată că în viitor această zonă se va dezvolta accentuat. Din păcate nu există programe care să atragă turiștii. Sunt oameni care sunt interesați de organizarea evenimentelor în comună, dar experiența lor se reduce la organizarea Zilelor Comunale, sau a altor festivaluri deja tradiționale.

Se caută posibilități de camping în comună, deoarece sunt foarte multe **obiective turistice** care merită văzute în comuna Gurasada:

Biserica "Sfântul Arhanghel Mihail" din satul Gurasada, construcție secolul al XIII-lea, monument istoric.

Biserica de lemn "Sfânta Cuvioasă Paraschiva" din satul Boiu de Jos, construcție secolul al XVII-lea, monument istoric.

Biserica de lemn "Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil" din Cărmăzânești, construcție 1741, monument istoric.

Biserica de lemn "Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil" din Dănulești, construcție secolul al XVII-lea, monument istoric.

Biserica de lemn "Intrarea Domnului în Ierusalim" din satul Gothatea, construcție secolul al XVII-lea, monument istoric.

Biserica de lemn "Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil" din Câmpuri de Sus, construcție secolul al XVIII-lea.

Conacul "Klobosischi" din Gurasada, monument istoric.

Monumentul Eroilor (Troiță) din satul Boiu de Jos, monument istoric.

Imagine 7 - Conacul Klobosiski din Gurasada

Creșterea animalelor este o altă activitate desfășurată de locuitorii comunei Gurasada. Din tabelul de mai jos cunoaștem situația animalelor domestice și/sau sălbatice crescute în captivitate, în condițiile legii, la nivelul primului semestru al anului 2020.

Denumire	Unități
Bovine	148
Porcine	610
Ovine	2390
Pasari	14.200
Caprine	195
Cabaline	29
Familii de albine	950

Tabel nr. 5 – Situația animalelor domestice și/sau sălbatice crescute în captivitate-2020

Pe baza favorabilității naturale și a potențialului fondului funciar se apreciază că producția vegetală va constitui și în perspectivă o subramură cu posibilități de dezvoltare, iar zootehnia se va reface calitativ și cantitativ, pe baza ofertei naturale a suprafeței agricole

5.2. Operatorii economici de pe raza comunei

În zonă funcționează 26 de agenți economici în domeniul industriei, agricultură, servicii, comerț și turism.

Principalii agenți economici acoperă, în mare, toate domeniile de activitate, de la activități în ferme mixte de creșterea animalelor, de diverse producții de fabricare până la comerț și servicii.

Toate zonele industriale, de comerț și servicii, sunt amplasate favorabil față de zona de locuit.

Operatori economici pe domenii de activitate	
Industrie	SC BEGA MINERALE SA – bentonită SC HOUWELING SRL – calcar SC ROMCIM SA – statie de betoane
Agricultură	SC GOTH AGRODAN SRL – exploatare agricolă PFA OANCEA CONSTANTIN NICOLAE – exploatare agricolă PFA POPA MIRELA - zootehnie PFA CARMAZAN MARIANA - apicultura PFA VISIRIN NICOLAE - apicultura
Servicii	SC GURASADA PARK SRL – parc de distractie SC POPASUL ROUA SRL – restaurant SC ROZENTUR SRL - restaurant SC STEGASIM SERV SRL – bufet (inchis temporar) SC MOISESC AUTO SRL – intretinere si reparatii auto REMEDIA SA – punct farmaceutic CMI Dr. Cerbiceanu Mihaela – cabinet medicina de familie CMV Dr. Paudreanu Corneliu – cabinet veterinar
Comert	PETROM S.A. – statie combustibili SC EXPOFERM SRL – magazin alimentar SC DARYALEX INDUSTRIES SRL – magazin alimentar

	SC VIONICO HERMAN SRL – magazin alimentar IF MITITEL LACRAMIOARA SONIA – magazin alimentar II FARCAS MIRELA – magazin alimentar SC ALIMCOM PROD CARNALIM SRL – punct alimentar
Turism	SC ALE&ANDI PARTENERS SRL – pensiune PFA ORSA CORNEL ILIE – pensiune PFA IONESCU ION – pensiune

Tabel nr.6 – Operatori economici pe raza comună

Operatori economici pe domenii de activitate	26
Industrie	3
Agricultură	5
Servicii	8
Comerț	7
Turism	3

Tabel nr. 7 – Operatori economici pe domenii de activitate

6. Protecția mediului înconjurător

6.1. Factorii de mediu

Mediul în care trăiește omul este definit în primul rând de calitatea aerului, a apei, a solului, locuințelor, alimentele pe care le consumă, precum și mediul în care muncește. Factorii de mediu influențează în mod direct și indirect starea de sănătate a populației. În acest sens, pentru păstrarea sau îmbunătățirea stării de sănătate, definită ca integritatea sau buna stare fizică, psihică și socială a individului și colectivităților, sunt absolut necesare cunoașterea și determinarea unor factori de risc.

Efectuarea unui studiu întemeiat de influență asupra mediului poate fi posibilă numai după elaborarea programelor operative pe de o parte, iar pe de altă parte după crearea și funcționarea unui sistem corespunzător de informare și monitoring. Bazându-se pe cercetările empirice existente pot fi menționate deja în strategie relațiile cauză-efect dovedite în practică, care fac referire la schimbările cele mai importante ale mediului. Din perspectiva menținerii stabilității sensibile a ecosistemului și a creării unui sistem optim de economie, mediu și societate bazat pe principiul sustenabilității, obiectivul de a moderniza societatea care trăiește în armonie cu mediul este real. Acesta poate fi realizat prin colaborarea administrației publice, a întreprinzătorilor și a organizațiilor civile din comună.

Colaborarea realizată în domeniul protecției mediului și a naturii, precum și dezvoltarea relațiilor economice cu luarea în considerare a influențelor asupra mediului, contribuie la menținerea diversității biologice a regiunii, la îmbunătățirea condițiilor de viață a celor care trăiesc în regiune și creează condițiile dezvoltării sustenabile.

Prin colaborarea cercului întreprinzătorilor și a actorilor civili, precum și a actorilor de dezvoltare teritorială, devine posibilă utilizarea și cunoașterea resurselor naturale ale regiunii. Comuna Gurasada va deveni un loc atrăgător pentru întreprinzători dacă sunt asigurate condiții bune de viață și un mediu plăcut pentru cei care trăiesc și lucrează în comună.

Prin dezvoltarea producției alimentare conform cerințelor UE va deveni posibilă producerea unor produse sănătoase, vor reapărea acele cicluri de producție verzi care anterior constituiau un pericol pentru mediu și pentru sănătatea populației.

Majoritatea produselor secundare agricole constituie un astfel de fundament pe care, pe termen lung, poate fi bazată reducerea sau eliminarea utilizării carburanților fosili. Sursele de energie inovatoare se bucură de avantaje semnificative în documente de planificare pe niveluri diferite, și actorii regionali le pot utiliza pentru a-și mări veniturile.

Prin construirea întregii rețele de apă pluvială și potabilă, precum și prin crearea și funcționarea unei rețele de apă pluvială comunale având în vedere protecția mediului, se rezolvă cea mai mare problemă: diferența între cele două rețele. Prin tratarea corespunzătoare a apei pluviale și folosirea ei în agricultură, în industria alimentară și în satisfacerea nevoilor populației, poate fi prevenită risipa apelor naturale sau artificiale, precum și exercitarea unei presiuni prea mari asupra solului. Prin epurarea apelor pluviale conform standardelor va înceta efectul nociv asupra apelor subterane, iar apa pluvială epurată și nămolul inert pot fi folosite pentru irigație sau alt uz agricol. Toate aceste dezvoltări servesc și protecția valorilor naturale și a teritoriilor protejate și pot crea echilibrul natural al acestor teritorii.

În planificarea pașilor de dezvoltare economică, infrastructurală, și de resurse umane un rol important îl au protecția mediului, economia mediului. Întărirea competitivității întreprinderilor contribuie la activitățile de mediu ale întreprinderilor și motivează introducerea strategiilor proprii de protecție a mediului. Efectele activităților care constituie o sarcină pentru mediu pot fi reduse prin intervenții tehnologice și tehnice.

În transformarea economiei comunei Gurasada extinderea tehnologiilor verzi contribuie la dezvoltarea sustenabilă, precum și la îmbunătățirea calității vieții populației pe termen lung. Dezvoltarea infrastructurii verzi care promovează activitățile economice contribuie la creșterea șansei de adaptare. Renovarea sediilor secundare existente, dar în condiții precare îmbunătățește opinia publică din comună și poate rezolva conflicte esențiale de mediu.

În interesul creării colaborării cu populația comunei se realizează o viziune nouă, o cultură a mediului. Prin acestea se creează condițiile unui mediu sănătos de viață și ale dezvoltării sustenabile. Asigurarea publicității informațiilor autentice face posibil ca societatea locală înzestrată cu o viziune verde să poată lua parte la procesul de luare a deciziilor sau să-l influențeze. Pe parcursul procesului de luare a deciziilor, interesele conflictuale și opiniile care stau la baza a acestora se pot ciocni, astfel că numai prin verificarea publicului poate fi validată percepția asupra mediului.

Formarea percepției și a conștiinței legate de mediul înconjurător într-un mod mai extins și mai deplin se realizează prin două metode: pe de o parte prin începerea

programelor de educație legate de mediu, care sprijină organizațiile civile și locuitorii comunei în protejarea mediului, pe de altă parte prin informarea actuală a locuitorilor.

Protecția mediului și eficiență energetică

La nivelul județului au fost luate o serie de măsuri pentru combaterea poluării factorilor de mediu și pentru a introduce surse alternative de energie. Astfel, printre categoriile de proiecte propuse se află: creșterea eficienței energetice, extinderea rețelelor tehnico-edilitare, extinderea/ modernizarea iluminatului public, energie alternativă și măsuri soft (studii, monitorizare și control). În același timp, în mediul rural au fost identificate 18 proiecte privind eficiența energetică. Totodată, au fost identificate o serie de proiecte fanion în acest domeniu precum: construirea unei centrale termo-electrice de biomasă la Brad, construirea unui parc fotovoltaic în Simeria, dezvoltarea de surse de energie pentru termoficare urbană cu agent termic produs prin cogenereare, implementarea unui sistem pentru producerea biogazului, realizarea unui parc de producție a energiei electrice utilizând panouri fotovoltaice și realizare parc tehnologic pentru energie alternativă în Deva sau construirea unui parc fotovoltaic și/sau eolian și realizarea unui sistem de utilizare a biomasei ca sursă de energie neconvențională în Orăștie.

6.1.1. Calitatea aerului

. Calitatea aerului este una foarte bună se încadrează în limitele legale, emisiile de noxe la nivelul teritoriului comunei Gurasada nu depășesc limitele admise la niciun indicator.

Depășirile nivelelor admisibile de noxe pot apărea punctiform (ca localizare și durată), în urma arderii vegetației ierboase, a tufișurilor, foioaselor, păioaselor, deșeurilor menajere.

În prezent poluarea aerului este produsă de accidente care apar preponderent în procesele de producție.

6.1.2. Calitatea apei

Poluarea apei subterane se datorează folosirii îngrășămintelor chimice în agricultură, existenței unor fose rudimentare folosite de gospodăriile locale, dar și din cauza structurii solului.

Calitatea apei potabile este bună. Factorii poluatori majori care afectează calitatea apei subterane sunt produsele petroliere, produsele rezultate din procesele industriale, produsele chimice (îngrășăminte, pesticide) utilizate în agricultură, produse menajere și produse rezultate din zoothenie, metale grele, necorelarea creșterii capacităților de producție și a dezvoltării urbane cu modernizarea lucrărilor de canalizare și realizarea stațiilor de epurare, exploatarea necorespunzătoare a stațiilor de epurare existente, lipsa unui sistem organizat de colectare, depozitare și gestionare a deșeurilor și nămolurilor de la epurarea apelor industriale uzate. Apele uzate menajere și industriale sunt tratate mecanic și biologic în stațiile de epurare din Deva, Hunedoara, Brad, Simeria, Hațeg, Călan, Ilia – Dobra, Geoagiu, Certej, Băcia, Dănuțoni, Uricani și Sălaș.

Evaluarea stării ecologice pentru corpurile de apă de suprafață se realizează pe 5 stări de calitate, respectiv: foarte bună, bună, moderată, slabă și proastă.

Clasa de calitate	Starea ecologică	Cod de culori
I	Foarte bună	
II	Bună	
III	Moderată	
IV	Slabă	
V	Proastă	

Tabel nr. 8 – Stări de calitate a apei

Mureșul constituie de departe râul cel mai important, intrând cu un debit mediu multianual, ceea ce nu pune probleme cantitative.

Utilizarea lui este însă restricționată de calitatea apelor de capăt de bazin hidrografic, râul conținând poluanți care îl fac utilizabil numai pentru industrie și agricultură.

6.1.3. Calitatea solului

Calitatea solurilor reprezintă un indicator relevant în operația de apreciere a resurselor. Pentru a evalua potențialul natural al terenurilor agricole în vederea folosirii lor raționale, solurile au fost împărțite în clase, tipuri și subtipuri, în funcție de diferite criterii cum sunt: troficitatea, cantitatea de microorganisme, oferta ecologică, capacitatea bioproductivă și capacitatea de protecție, de fertilitate sau productivitate ș.a.

Calitatea terenurilor agricole cuprinde atât fertilitatea solului, cât și modul de manifestare a celorlalți factori de mediu față de plante.

Îngrășămintele de orice tip, aplicate în mod rațional constituie premisa menținerii și sporirii fertilității solurilor, în scopul creșterii producției agricole. Cercetările efectuate au demonstrat că îngrășămintele pot provoca dereglarea echilibrului ecologic, în cazul în care sunt folosite fără a lua în considerare natura solurilor, condițiile meteorologice concrete și necesitățile plantelor. Utilizarea nerațională a îngrășămintelor determină apariția unui exces de azotați și fosfați care au un efect toxic asupra microflorei din sol și conduce la acumularea în vegetație a acestor elemente. Limita dintre deficitul și excesul unui element este greu de sesizat, totul depinzând de natura plantelor și de condițiile de mediu.

Nivelul producțiilor realizate este în deplină concordanță cu tehnologia aplicată.

În afară de analiza probelor de sol zonale, monitorizarea calității solului include determinări pe probe de sol prelevate din zone cu trafic intens.

Zonele cu trafic rutier intens arată o acumulare crescută de metale grele, care deși nu întotdeauna ating pragul de alertă, prin efectul sinergic manifestat pot duce la diminuarea microflorei solului. Datorită aprovizionării slabe cu elemente nutritive, adică conținut redus de carbon organic (sub valoarea 1 ppm propusă de ICPA) și a efectului sinergic a metalelor grele, activitatea microbiologică este scăzută și poate fi caracterizată printr-un indice biologic de activitate redus. Se constată un conținut ridicat de săruri sub formă de sulfati, rezultat susținut și de conținutul crescut de reziduu fix și de conductivitate, ceea ce indică prezența metalelor sub formă de săruri. Analizele biologice arată o activitate redusă atât la respirația solului cât și la activitățile enzimice. Totuși activitatea catalizică în unele cazuri este datorată acțiunii unor agenți reducători de tipul metalelor. Numărul total de microorganisme este scăzut primăvara și prezintă creșteri în perioada de vară. În plus apare fenomenul de adaptare la concentrațiile crescute de metale

6.1.4. Nivelul de zgomot și vibrații

Carta verde a UE privind expunerea la zgomote menționează că aproape 20% din populația UE suferă de pe urma nivelurilor crescute de zgomot, care produc efecte adverse asupra sănătății. Alături de poluarea atmosferică și managementul deșeurilor, poluarea sonoră este una dintre marile probleme cu care se confruntă omenirea la ora actuală. Din acest motiv, monitorizarea și evaluarea zgomotului constituie un obiectiv prioritar, urmate de adoptarea măsurilor care se impun în scopul prevenirii și reducerii efectelor dăunătoare ale zgomotului asupra populației, acolo unde valorile nivelului de zgomot depășesc maximele admise.

Principalele surse de zgomot sunt:

- traficul auto;
- obiectivele comerciale și industriale;
- comportamentul inadecvat;
- zonele de agrement pentru tineret.

6.1.5. Gestionarea deșeurilor

Sistemul integrat de gestionare a deșeurilor implementat la nivelul comunei Gurasada

are ca obiective:

- să fie în conformitate cu directivele Uniunii Europene în ceea ce privește deșeurile biodegradabile;
- să protejeze sănătatea publică și de protecție a mediului prin îmbunătățirea sistemului de colectare a deșeurilor și a depozitării acestora;
- să optimizeze managementul integrat al deșeurilor și să îmbunătățească standardele serviciilor;

Dintre numeroasele probleme de mediu care amenință întreaga planetă, o problemă majoră o constituie deșeurile. Se estimează ca pe glob se produc anual aproape un miliard de tone de deșeuri menajere.

Depozitarea deșeurilor, pe lângă faptul că este un proces tehnologic costisitor, are și un alt efect negativ: poluează mediul. Soluția nu constă în depozitarea acestora pe locuri virane, ci în colectarea selectivă și reciclarea lor.

Problemele se concentrează pe poluarea apei provocată de reziduurile industriale și agricole, poluarea aerului datorită traficului și a unei politici greșite în privința reziduurilor toxice.

Chiar și zonele rurale contribuie la agravarea problemelor de mediu și de sănătate prin concentrarea diverselor tipuri de deșeuri:

- gunoi menajer,
- alte materiale nedegradabile (sticlă, plastic, textilă),
- deșeuri industriale,
- reziduuri toxice (detergenți, lubrifianți), deșeuri periculoase provenite din spitale.

Managementul deșeurilor cuprinde o serie de opțiuni:

- reducerea surselor,

- reutilizarea produselor reziduale,
- reciclarea,
- compostarea deșeurilor organice

Descompunerea și arderea deșeurilor din gropile de deșeuri solide contribuie la poluarea aerului prin eliberarea de metan și alte gaze. Descompunerea gunoaielor prezintă și un risc de incendiu, administrarea incorectă conducând la explozia acestor gaze.

Problemele de mediu și de sănătate sunt create și de deșeurile necolectate.

Implementarea unui sistem complex de management privind gestionarea deșeurilor reprezintă: realizarea unui program privind reducerea cantităților de deșeuri, formarea sistemului modern de colectare și transport, introducerea colectării selective, reciclarea și reutilizarea industrială a deșeurilor colectate selectiv. Este necesară răspândirea acelor tehnologii care protejează mediul și nu produc deșeuri în cantități mari. Colectarea și depozitarea deșeurilor este posibilă printr-un sistem complex comunitar stabil.

- să introducă și să extindă sistemele de colectare selectivă a deșeurilor pentru a promova reciclarea ambalajelor și a deșeurilor biodegradabile, în conformitate cu cerințele naționale și cele ale Uniunii Europene, și pentru a reduce cantitatea de deșeuri depozitate.

Serviciile de salubritate sunt asigurate la nivelul comunei prin ADI “PARTENERIATUL PENTRU MANAGEMENTUL DEȘEURILOR HUNEDOARA”, care a delegat serviciile de salubritate către operatorul SC BRAI CATA SRL

6.2. Arii protejate

Pe teritoriul comunei este semnalată existența unei arii protejate de interes comunitar (European), ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România. Județul Hunedoara prezintă resurse naturale deosebite, fiind acoperit în proporție de peste 70% de ecosisteme naturale și seminaturale (vegetație forestieră, pășuni și fânețe naturale, râuri și lacuri). Pe teritoriul său se află **2 parcuri naționale - Parcul Național Retezat și Parcul Național Defileul Jiului, 2 parcuri naturale – Parcul Natural Grădiștea Muncelului – Cioclovina și Geoparcul Dinozaurilor – Țara Hațegului**, singurul geoparc din țară parte a Rețelei Globale a Geoparcurilor (UNESCO), 41 rezervații și monumente ale naturii și 21 de situri de importanță comunitară (parte a rețelei ecologice NATURA 2000).

6.3.Factorii de risc

Inundațiile reprezintă unul dintre hazardele principale din țara noastră, care prin intensitate și amploare amenință populația, activitatea economică, mediul, valorile culturale și de patrimoniu.

În România inundațiile sunt posibile pe tot parcursul anului, acestea având ca sursă revărsări naturale ale cursurilor de apă, precipitațiile abundente, topirea zăpezilor, blocajele datorate podurilor de gheață sau plutitorilor etc.

De asemenea, inundațiile pot cauza pierderi de vieți omenești și strămutarea populației, în special în cazul viiturilor, putând avea efecte adverse asupra sănătății umane, mediului și patrimoniului natural.

Având în vedere consecințele inundațiilor și multitudinea de factori care le influențează, Strategia națională de gestionare pe termen mediu și lung a riscului la inundații are ca scop definirea cadrului pentru orientarea coordonată, intersectorială a tuturor acțiunilor, în vederea prevenirii și reducerii consecințelor inundațiilor asupra activităților socio-economice, vieții și sănătății oamenilor și asupra mediului. Aceasta vizează o gestionare integrată a apei și a resurselor adiacente: amenajarea teritoriului și dezvoltarea urbană, protecția naturii, dezvoltarea agricolă și silvică, protecția infrastructurii de transport, a construcțiilor și a zonelor turistice, protecția individuală ș.a.

Pentru gestionarea riscului la inundații, strategia stabilește aplicarea unor politici, proceduri și practici având ca obiective identificarea, analiza și evaluarea, tratarea, monitorizarea și reevaluarea riscurilor în vederea reducerii acestora astfel încât comunitățile umane, toți cetățenii, să poată trăi, munci și să-și satisfacă nevoile și aspirațiile într-un mediu fizic și social durabil. Principalele riscuri naturale sub incidența cărora se află Județul Hunedoara sunt inundațiile și alunecările de teren. Ocazional se înregistrează și incendii de pădure sau avalanșe. Cel mai ridicat risc la inundații a fost înregistrat în zona bazinului hidrografic Mureș (30 de comune). În zona bazinelor hidrografice Jiu și Crișul Alb riscul este mediu și prezent în 6, respectiv 10 comune. În ceea ce privește alunecările de teren, este vizibil un culoar N-S care, pe baza înregistrărilor anterioare, prezintă risc foarte ridicat. Numai partea sudică a județului, cu precădere zona parcurilor Retezat și Grădiștea Muncelului – Cioclovina, prezintă risc scăzut (cu excepția localităților Boșorod, Pui, Lupeni și Vulcan).

Se estimează că încălzirea globală va intensifica ciclul hidrologic și va crește frecvența acestor evenimente în multe zone ale Europei.

Măsurile care trebuie întreprinse pentru managementul riscului la inundații:

- alegerea unor lucrări de protecție împotriva inundațiilor la nivel local destinate unor localități și structuri socio-economice în locul lucrărilor de protecție împotriva inundațiilor ample, de mari dimensiuni;
- alegerea unor soluții tehnice care să conducă la încetinirea și diminuarea inundațiilor pe măsură ce se produc, în locul supraînălțării digurilor existente sau construirii de noi diguri;
- folosirea celor mai noi metode și tehnologii pentru reabilitarea/construirea digurilor și efectuarea lucrărilor de protecție în corelare cu planurile teritoriale de amenajare urbanistică;
- elementele planurilor de management al riscului la inundații trebuie revizuite periodic și, dacă este cazul, trebuie actualizate, luând în considerare efectele posibile ale schimbărilor climatice asupra apariției inundațiilor;
- creșterea gradului de conștientizare privind riscul de inundații în rândul populației expuse, măsuri adecvate înainte și după producerea acestora, încheierea de contracte de asigurare și altele asemenea;
- îmbunătățirea capacității de răspuns a autorităților administrației publice locale cu atribuții în managementul situațiilor de urgență generate de inundații, accidente la construcții hidrotehnice și poluări accidentale.

Măsurile care trebuie întreprinse pentru a combate seceta / deficitul de apă se vor lua în funcție de fazele de apariție a acesteia / acestuia:

- servicii de monitorizare și avertizare privind scăderea debitelor/secetă la nivel național;
- diminuarea scurgerilor în rețelele de distribuție a apei;
- măsuri de economisire și folosire eficientă a apei: irigații, industrie;
- cooperarea cu alte țări vizând schimbul de experiență în combaterea secetei;
- planuri de aprovizionare prioritară cu apă a populației și animalelor/ierarhizarea restricțiilor de folosire a apei în perioade deficitare;
- stabilirea de metodologii pentru pragurile de secetă și cartografierea secetei;
- mărirea capacității de depozitare a apei;
- asigurarea calității apei pe timp de secetă.

Utilizarea și gestionarea eficientă a resurselor de apă implică implementarea unor schimbări de comportament atât al producătorilor de bunuri și servicii de gospodărire a apelor, cât și al utilizatorilor, al populației față de resursele de apă și față de mediu.

Inundațiile

Comuna Gurasada aparține în totalitate unității de relief a **văii Mureșului**. Singura apă curgătoare importantă de pe teritoriul comunei este râul Mureș care reprezintă și granița de sud al acesteia. Din fericire acesta nu prezintă un pericol major în caz de inundații, dar pentru prevenirea unor surprize în viitor ar fi necesară o curățare periodică a cursurilor de apă.

Cutremurele

Conform unei analize realizate de către specialiștii Inspectoratului Județean pentru Situații de Urgență, în județ se pot produce cutremure cu o intensitate mai mare sau egală cu VII pe scara Medvedev – Spoheuer – Karnik. Echivalentul a până la 7 grade pe scara Richter.

Ultimul cutremur înregistrat în zona Hunedoara a avut loc la sfârșitul anului trecut, pe data de 4 decembrie 2020 și a avut o magnitudine de 4,7 pe scara Richter. Orașele apropiate de epicentrul seismului sunt Hațeg (5 km), Hunedoara (16 km), Simeria (30 km), Deva (32 km), Uricani (35 km).

ISU Hunedoara a și realizat o serie de exerciții pentru pregătirea intervențiilor în caz de seism.

6.4. Spațiile verzi și zonele de agrement

În prezent nu există elaborat Registrul Local al Spațiilor Verzi, se cunosc doar categoriile existente, respectiv:

Tipuri de spații verzi	
Zone de agrement	Râuri
	Bălți
	Terenuri de sport
Zone verzi	Săli de sport
	Păduri
	Parcuri, grădini publice

Tabel nr. 9 – Tipuri de spații verzi

7. Cultura

7.1. Infrastructura culturală

Eficacitatea de utilizare a instituțiilor de cultură reprezintă o preocupare permanentă a autorităților locale deoarece în aceste instituții se organizează anual doar câteva spectacole, majoritatea evenimentelor fiind nunți și banchete.

Personalități ale localității

1.**Silviu Dragomir** (n. 13 martie 1888, Gurasada, Hunedoara – d. 23 februarie 1962, Cluj) a fost un academician român, istoric, om politic, membru titular (1928) al Academiei Române.

2.**Virgil Haida** (1938 - 2018), inginer constructor, profesor universitar, expert tehnic

3.**Prof.univ.dr.ing. Nan Marin**, (n. 26.07.1954 – d.02.07.2021) profesor universitar, șef de catedră, Directorul Școlii Doctorale Universitatea Petroșani

Instituții de cultură

În comuna Gurasada există **11 cămine culturale și o bibliotecă** unde se organizează diverse evenimente cultural-artistice.

Imagine 7 - Conacul Kloboski din Gurasada

Biblioteca comunei Gurasada dispune de 11027 de volume. Numărul persoanelor care vizitează în mod regulat biblioteca este destul de mic, circa 100 de persoane.

Bibliotecile sunt potrivite pentru asigurarea unui nou serviciu: accesul la Internet. Clădirea conacului din Gurasada nu este în proprietatea Primăriei comunei Gurasada, deși se fac eforturi în această direcție.

În celelalte localități ar fi recomandat să funcționeze câte un Telecentru (patronat de Fundații Internaționale) al căror plan de activități și servicii include următoarele: curs de inițiere în utilizarea calculatoarelor;

- relansarea activităților de tineret prin înființarea unor cercuri: dans popular, dans modern, protejarea mediului, informatică;
- asigurarea sprijinului și suportului pentru comunitate (completarea formularelor oficiale, formularea cererilor oficiale);
- informarea cetățenilor asupra deciziilor consiliului local;
- informații legate de servicii;
- informare despre piața locurilor de muncă, posibilități de recalificare;
- consiliere juridică, bancară;
- vizionarea săptămânală a unor filme.

Cu toate că aceste servicii apar în planul de activitate al telecentrelor, echiparea centrelor, resursele umane și cheltuielile de funcționare nu sunt asigurate. În momentul de față, telecentrele nu au activități specifice. Reînnoirea și echiparea acestor telecentre ar fi esențială.

Imagine 8 - Biserica Sfântului Arhanghel Mihai

7.2. Agenda culturală a comunei Gurasada

În comună se organizează diferite evenimente de divertisment și culturale.

Trebuie să ne axăm atenția și pe activitățile sportive, pentru care este necesară reabilitarea terenului de fotbal din comună, construirea unui centru de petrecere a timpului liber. Sportul reprezintă alternativa sănătoasă la activități cum ar fi uitatul excesiv la televizor, jocurile pe calculator, consumul de alcool și țigări și alte conduite delincvente. Este firesc, așadar, ca Uniunea Europeană să dorească promovarea și protejarea avantajelor pe care sportul le aduce atât societății, cât și economiei.

Principalele evenimente sunt :

- Sărbători și tradiții cu specific local ,
- Zilele Comunei ,
- Serbările copiilor ,
- Serbări câmpenești ,
- Balul strugurilor ,
- Formații de dans popular,

Pe teritoriul comunei exista 11 camine culturale ce totalizează 690 de locuri:

- Gurasada - 150 locuri
- Boiu de Jos - 100 locuri
- Boiu de Sus - 100 locuri
- Gothatea - 140 locuri
- Câmpuri de Sus - 100 locuri
- Câmpuri-Surduc - 100 locuri

În celelalte localități , căminele culturale funcționează în incinta școlilor din zonă , având mai puțin de 100 de locuri disponibile fiecare.

- Danulești - <100 locuri
- Runceșor - <100 locuri
- Ulies - <100 locuri
- Cărmăzănești - <100 locuri
- Vica - <100 locuri

ACTIVITATI CULTURAL-EDUCATIVE

Ruga tradițională, campionatul de vară de fotbal, spectacol folcloric ce se organizează în ultima duminică a lunii iulie a fiecarui an, cu participarea unor soliști consacrați din țară.

Festivalul obiceiurilor de iarnă, ce se organizează cu ocazia sărbătorilor de iarnă, prin colinzi și serbări ce se desfașoară cu concursul copiilor de la școala generală din Gurasada si din celelalte sate.

8. Sport

Activitatea sportivă a populației nu este însemnată, și datorită faptului că acesteia nu îi stau la dispoziție stabilimente care satisfac cerințele sportului de masă și de timp liber. Localitățile nu dispun de terenuri sportive, nu există vestiare pe terenurile sportive improvizate, iar în localitatea Gurasada este în curs de amenajare o sală polivalentă sportivă si un teren sintetic multifuncțional

9.Administrația publică locală

Administrația publică a comunei Gurasada este organizată și funcționează pe baza prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, și în conformitate cu hotărârile Consiliului local.

Imagine 9 – Primăria Gurasada

9.1.Structura administrației publice locale

Administrația publică locală se organizează și funcționează în temeiul principiilor generale ale administrației publice prevăzute la partea I titlul III și al principiilor generale prevăzute în Legea nr. 199/1997 pentru ratificarea Cartei europene a autonomiei locale, adoptată la Strasbourg la 15 octombrie 1985, precum și a următoarelor principii specifice:

- principiul descentralizării
- principiul autonomiei locale
- principiul consultării cetățenilor în soluționarea problemelor de interes local deosebit
- principiul eligibilității autorităților administrației publice locale
- principiul cooperării
- principiul responsabilității
- principiul constrângerii bugetare.

Autonomia locală se exercită de către autoritățile administrației publice locale de la nivelul orașului. Acestea sunt consiliile locale, ca autorități deliberative, și primarii, ca autorități executive.

Primăria este structură funcțională fără personalitate juridică și fără capacitate procesuală, cu activitate permanentă, care duce la îndeplinire hotărârile autorității deliberative și dispozițiile autorității executive, soluționând problemele curente ale colectivității locale, constituită din: primar, viceprimar, persoanele încadrate la cabinetul primarului și aparatul de specialitate al primarului.

Organigrama aparatului de specialitate al Primarului comunei Gurasada cuprinde un număr total de 16 de posturi, din care 13 sunt ocupate după cum urmează:

- demnitari: 2 (primar, viceprimar);
- aparatul de specialitate al primarului: 11, din care:
 - funcții publice 6
 - funcții contractuale 5

9.2. Cooperare intercomunitară

UAT Gurasada face parte din:

**ASOCIAȚIA DE DEZVOLTARE INTERCOMUNITARĂ
“PARTENERIATUL PENTRU MANAGEMENTUL DEȘEURILOR
HUNEDOARA”**

Este constituită din Consiliul Județean Hunedoara și 69 UAT-uri (7 municipii, 7 orașe și 55 comune) , împărțite în 7 zone.

Obiectivul principal al Asociației îl reprezintă implementarea Proiectului “Sistem de Management Integrat al Deșeurilor” în Județul Hunedoara, finanțat prin POS MEDIU 2007-2013, având ca scop introducerea unui sistem modern de gestionare a deșeurilor, dimensionat cerințelor județului Hunedoara, prin intermediul căruia toate exigențele naționale și europene vor fi îndeplinite.

Imagine 16 – Harta Unității Administrativ-Teritoriale

9.3. Investiții locale

În comuna Gurasada s-au accesat fonduri guvernamentale și externe prin programele de Mediu, P.N.D.L. și cele europene, obținându-se finanțare pentru marile proiecte de infrastructură, respectiv reabilitare și modernizare străzi și trotuare, îmbunătățirea și modernizarea sistemului de învățământ și modernizarea iluminatului public.

Proiecte finalizate 2014-2020
1.Contract lucrari de reabilitare și asfaltare DC 154 Ulieș , com. Gurasada, jud. Hunedoara. <u>Obiective</u> : Modernizare drumuri comunale <u>Activități principale</u> : Modernizarea și crearea infrastructurii rurale <u>Rezultate obținute (Cuantificabile):</u> Infrastructură dezvoltată <u>Stadiului proiectului/investiției:</u> Finalizat <u>Beneficiar/Grup țintă</u> : Locuitorii satului Ulieș
2.Contract eliminare efect calamități in com. Gurasada, jud. Hunedoara <u>Obiective</u> : Prevenirea inundațiilor și a existenței zonelor calamitate <u>Activități principale</u> : Construire diguri pentru prevenirea inundațiilor și a zonelor calamitate <u>Rezultate obținute (Cuantificabile):</u> Zone protejate împotriva calamităților în comuna Gurasada <u>Stadiului proiectului/investiției:</u> Finalizat <u>Beneficiar/Grup țintă</u> : Locuitorii comunei
3.Modernizare școală primară și grădiniță în localitatea Câmpuri-Surduc și școală

gimnazială și grădiniță în localitatea Gurasada , în vederea obținerii autorizației DSP
<u>Obiective</u> : Reabilitare clădiri școală grădiniță în localitatea Câmpuri-Surduc și a școlii și grădiniței din Gurasada <u>Activități principale</u> : Modernizarea și amenajarea clădirilor și crearea pentru copii a unor condiții de studiu mai bune <u>Rezultate obținute (Cuantificabile):</u> Desfășurarea activităților școlare în condiții optime <u>Stadiului proiectului/investiției:</u> Finalizat <u>Beneficiar/Grup țintă</u> : Elevii localităților Gurasada și Câmpuri-Surduc
4.Modernizare DC 154 , DC 156 , DC 158 , DC 159 , drumuri vicinale si străzi în comuna Gurasada , județul Hunedoara – Finanțare AFIR <u>Obiective</u> : Modernizare drumuri vicinale și străzi <u>Activități principale</u> : Modernizarea și crearea infrastructurii rurale <u>Rezultate obținute (Cuantificabile):</u> Infrastructură dezvoltată , creare drumuri de acces între localitățile comunei <u>Stadiului proiectului/investiției:</u> Finalizat <u>Beneficiar/Grup țintă</u> : Locuitorii din Gurasada
5.Reabilitare podeț peste pârau Gurasada , sat Cărmăzănești ,județul Hunedoara <u>Obiective</u> : Rețele de canalizare pluvială reabilite Asigurarea stabilității drumurilor și fluidizarea traficului rutier Creșterea siguranței în trafic Facilitarea accesului locuitorilor în curțile proprii pe timpul ploilor Protejarea gospodăriilor/locuințelor de inundații Estetizarea urbanistică a localității <u>Activități principale</u> : Întocmire SF, PT Obținere avize/autorizații Lucrări de realizare șanțuri, rigole și podețe betonate <u>Rezultate obținute (Cuantificabile):</u> Șanțuri, rigole și podețe reabilite

Eliminare depuneri de apă pe carosabil Gospodării protejate de inundații <u>Stadiului proiectului/investiției:</u> Finalizat <u>Beneficiar/Grup țintă :</u> Locuitorii satului Cărmăzănești
6.Extindere alimentare cu apă , stradă pe sub Iovu, sat Câmpuri-Surduc , comuna Gurasada , județul Hunedoara <u>Obiective :</u> Asigurarea cu apă potabilă a populației ; Îmbunătățirea nivelului de trai al populației <u>Activități principale :</u> Alimentare cu apă a localității Câmpuri-Surduc <u>Rezultate obținute (Cuantificabile):</u> Rețea funcțională de apă <u>Stadiului proiectului/investiției:</u> Finalizat <u>Beneficiar/Grup țintă :</u> Locuitorii din localitatea Câmpuri-Surduc
7.Lucrări de reparații acoperiș , reparații interioare ,reparații instalații sanitare , dispensar in loc. Gurasada , jud. Hunedoara <u>Obiective :</u> Reabilitare clădire dispensar medical în localitatea Gurasada <u>Activități principale :</u> Modernizarea și amenajarea clădirii dispensarului pentru accesul locuitorilor la servicii medicale de calitate <u>Rezultate obținute (Cuantificabile):</u> Desfășurarea activităților medicale în condiții optime <u>Stadiului proiectului/investiției:</u> Finalizat <u>Beneficiar/Grup țintă :</u> Locuitorii din comuna Gurasada
8.Construcție casă mortuară în loc. Gurasada- dotări amenajare, împrejmuire și loc de parcare <u>Obiective :</u> Creare locuri de parcare în comună și servicii mortuare <u>Activități principale :</u> Modernizarea și amenajarea străzi principale, identificare spații pentru amenajare parcuri și construcție casă mortuară <u>Rezultate obținute (Cuantificabile):</u> Creare locuri de parcare și existență firmă servicii

mortuare <u>Stadiului proiectului/investiției:</u> Finalizat <u>Beneficiar/Grup țintă :</u> Locuitorii din comuna Gurasada
9.Contract lucrari mutare retea electrica aeriana de joasa tensiune <u>Obiective :</u> Creșterea gradului de accesibilitate al întregii populații la serviciile de bază Dezvoltarea sistemului de alimentare cu energie electrică Racordarea la electricitate a zonelor și caselor izolate <u>Activități principale :</u> Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Lucrări de extindere a rețelei electrice <u>Rezultate obținute (Cuantificabile):</u> Extindere rețea electrică și în zonele și gospodăriile izolate Număr mai mare de gospodării/operatori economici racordate/racordați la rețea Atragerea de potențiali investitori <u>Stadiului proiectului/investiției:</u> Finalizat <u>Beneficiar/Grup țintă :</u> Cetățenii comunei, instituții publice și operatori economici cu sediul în comună, potențiali investitori
10.Reparatii cămin cultural in localitatea Gothatea , comuna Gurasada. <u>Obiective :</u> Reparații cămine culturale Golthatea și Gurasada <u>Activități principale :</u> Modernizarea și amenajarea căminelor culturale <u>Rezultate obținute (Cuantificabile):</u> Desfășurarea unor activități culturale ale locuitorilor <u>Stadiului proiectului/investiției:</u> Finalizat <u>Beneficiar/Grup țintă :</u> Locuitorii din Gurasada și Gothatea
Proiecte in curs de derulare 2021
11.Amenajare teren sport multifuncțional, loc de joaca pentru copii, parcare, alei auto și pietonale, zone verzi amenajate, comuna Gurasada, jud. Hunedoara

<u>Obiective</u> : Construirea sălii de sport conform standardelor în domeniu Atragerea copiilor și tinerilor către activități sportive Obținerea de performanțe în cadrul competițiilor sportive <u>Activități principale</u> : Elaborare documentație tehnică Obținere avize/autorizații Lucrări de construire sală de sport <u>Rezultate obținute (Cuantificabile):</u> Sală de sport construită conform standardelor Practicarea de sporturi Performanțe sportive <u>Stadiului proiectului/investiției:</u> În curs de realizare <u>Beneficiar/Grup țintă</u> : Comunitatea locală, unitățile școlare
12.Modernizare DC 154 , DC 156 , DC 158 , DC 159 , drumuri vicinale si străzi în comuna Gurasada , județul Hunedoara – Finanțare PNDR 2 <u>Obiective</u> : Modernizare drumuri vicinale și străzi <u>Activități principale</u> : Modernizarea și crearea infrastructurii rurale <u>Rezultate obținute (Cuantificabile):</u> Infrastructură dezvoltată, creare drumuri de acces între localitățile comunei <u>Stadiului proiectului/investiției:</u> Finalizat <u>Beneficiar/Grup țintă</u> : Locuitorii din Gurasada

Alte investiții derulate cu fonduri de la bugetul local:

- Modernizare stăzi, alei, amenajare locuri de parcare
- Reabilitare și modernizare trotuare
- Reparații, reabilitare și modernizare instituții de învățământ
- Modernizare iluminat public (parțial)
- Eficientizare energetică și îmbunătățire sistem de încălzire prin înlocuirea centralelor termice.

PARTEA A III-A

ANALIZA SWOT

1. Delimitare conceptuală

Eficiența unui sistem este influențată în mare măsură de capacitatea acestuia de a înțelege și de a se adapta la mediul ambiant, iar eficiența managementului presupune planificare, organizare, control, proceduri de lucru și o legislație adecvată.

Analiza SWOT este cea mai importantă tehnică managerială pentru înțelegerea poziției strategice a unei organizații. Scopul acesteia este de a recomanda strategiile care asigură cea mai bună aliniere între mediul intern și extern: alegerea strategiei corecte, încât să fie adaptate punctele tari la oportunități, să reducă la minimum riscurile și să elimine punctele slabe.

SWOT - prezentare:

S - Strength/ punctele tari ale organizației – definesc valorile pozitive și condiționările interne care pot constitui surse pentru succesul organizației în atingerea obiectivului managerial

W - Weaknesses/ punctele slabe sau zonele de vulnerabilitate – elemente ce pot împiedica atingerea obiectivelor

Opportunities/ oportunitățile sau căile prin care pot fi influențate interesele organizației

T – Threats/ amenințări la adresa creșterii organizației respective – aspecte negative ce apar din supra-exploatarea resurselor organizației, ori limitările care sunt impuse organizației din partea unui mediu extern aflat în schimbare.

2. Analiza SWOT pe domenii

În continuare este prezentată analiza SWOT pe principalele domenii de interes în cadrul analizei noastre: economie și mediu de afaceri, agricultură și dezvoltare rurală, infrastructură și utilități, educație, sănătate și protecție socială, turism și cultură, mediu, capacitate administrativă.

INFRASTRUCTURĂ ȘI UTILITĂȚI	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
• Poziționarea comunei Gurasada la doar 30 km de reședința județului, municipiul Deva; • Acces la autostrada A1, cu nod de descărcare pe teritoriul comunei, în satul Gothatea • Accesul rutier facil dinspre și înspre oraș datorită traversării Drumului Național 7 de la Est la Vest, care face legătura cu reședința județului • Transport public asigurat • Mobilitate internațională asigurată prin infrastructură rutieră dezvoltată, apropierea autostrazii și apropierea nodului feroviar • posibilități de transfer (cunoștințe și tehnologii) datorită zonei transfrontaliere • Accesarea de către autoritatea publică locală a proiectelor destinate investițiilor în dezvoltarea infrastructurii de transport și a celei tehnico-edilitare; • Existența rețelei de alimentare cu apă (22,56 km) în cele 4 localități ale comunei, care deservește un număr de 750 locuințe; • Existența rețelei de energie electrică (63 km), 10 % din total de 650 lămpi modernizat partial; • Existența rețelelor de telefonie și internet.	• Lipsa rețelei de alimentare cu apă, partial, cu precădere în zonele izolate; • Rețeaua de gaze naturale lipsă (100%) în localitățile apartinătoare comunei. • Strazi care necesită reabilitare, inclusiv cu trotuare și rigole; • Lipsa fondurilor necesare inițierii și/sau finalizării proiectelor de investiții destinate dezvoltării infrastructurii de transport și a celei tehnico-edilitare; • Incidența factorului politic în ceea ce privește alocarea de sume la bugetul local și finanțarea investițiilor. • Circulație intensă a camioanelor de mare tonaj • Lipsa drumului ocolitor • Lipsa rețelei de canalizare • Investiții reduse în sectorul infrastructurii • Neexploatarea corespunzătoare a agroturismului și a rezervației de la Boiu de Sus • Zonă predispusă la inundații

Retele telefonie mobila si internet: UPC-, Orange, Telekom; • Organizarea în bune condiții a transportului în comun, curse microbuz, efectuat de operatorul regional • Colectarea și transportul deșeurilor prin firma de salubritate regională S.C. BRAI CATA S.R.L • Pe teritoriul comunei se afla rezervația naturala Calcarele de la Boiu de Sus inclusa in rețeaua naționala de arii protejate	
--	--

OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
• Posibilitatea de acces la Programele operaționale de dezvoltare a infrastructurii rutiere și de gaze naturale prin noi surse de finanțare guvernamentale; • Existența unor planuri naționale de modernizare a rețelei rutiere; • Modernizarea infrastructurii rutiere și edilitate conform strategiei de dezvoltare a județului; • Atragerea de societăți de transport public în comun care să ofere servicii de calitate cetățenilor; • Utilizarea resurselor energetice regenerabile.	• Instabilitatea mediului politic, economic și social la nivel național; • Schimbările succesive intervenite în legislație; • Nefinalizarea lucrărilor inițiate din fonduri europene sau întârzierea acestor lucrări pot duce la pierderea finanțării pentru proiectele respective; • Migrarea forței de muncă către mediul urban poate duce la imposibilitatea realizării unor investiții și proiecte de infrastructură. • Poluarea râului Mureș • Educație ecologica insuficienta si superficiala • Absorbția redusă de fonduri externe pentru dezvoltarea infrastructurii

--	--

ECONOMIE ȘI MEDIU DE AFACERI	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
• Acces la autostrada A1, cu nod de descărcare pe teritoriul comunei, în satul Gothatea • Acces la DN7 Deva - Arad; • Accesul rutier facil dinspre și înspre oraș datorită DE 68 - 8 KM • În comuna funcționează 26 agenți economici (0,54% în domeniul agriculturii, 7,32 % industrie, 5,54 % construcții, 86,6 % alte servicii); • Prezența IMM-urilor în comună • Comuna prezintă o serie de caracteristici de cadru natural, sociale și culturale și de infrastructură, care ar putea favoriza turismul • Infrastructura rutieră favorabilă pentru dezvoltarea activităților economice. • Existența în zonă a zăcămintelor de calcar și bentonită • Functionarea în zonă a 2 unități destul de mari în domeniul industriei prelucrătoare SC Bega Minerale și SC Hauweling SRL • Sectorul de comerț și servicii este destul de bine reprezentat	• Comuna nu beneficiază de accesul la toate utilitățile (gaze naturale, energie electrică, apă și canalizare), fapt care ar putea atrage potențiali investitori • Lipsa utilităților în zonelor de extindere a intravilanului; • Nu există suficient personal calificat corespunzător (pentru învățământ, sănătate, cultură, servicii sociale); • Lipsa resurselor financiare proprii pentru punerea în execuție a proiectelor de investiții; • Competitivitate și eficiență scăzută a agriculturii; • Lipsa asociațiilor de producție • Insuficienta dezvoltare a parteneriatului public privat • Slabă valorificare a resurselor naturale și a materiilor prime din mediul rural

OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
• Adoptarea unor facilități fiscale pentru operatorii economici; • Existența cadrului legislativ, a strategiilor guvernamentale și a programelor de finanțare pentru înființarea de IMM-uri; • Condiții naturale favorabile dezvoltării economice; • Grad ridicat de electrificare al locuințelor; • Cooperarea între mediul de afaceri și administrația publică; • Accesul la piața internă a Uniunii Europene; • Îmbunătățirea nivelului de atractivitate al regiunii; • Regenerarea comunităților rurale; • Facilități pentru asociațiile agricole.	• Legislația națională și comunitară în continuă schimbare, ce poate determina fluctuații asupra strategiilor de dezvoltare ale operatorilor economici sau stoparea investițiilor acestora; • Schimbările climatului politic oferă incertitudini asupra mediului de afaceri pe termen mediu și lung; • Reducerea ponderii populației active și îmbătrânirea acesteia; • Politici economice nefavorabile dezvoltării micilor afaceri și/sau apariția unor situații neprevăzute (pandemii) care pot afecta mediul economic; • Stagnarea pătrunderii capitalului strain; • Lipsa culturii antreprenoriale; • Lipsa capitalului de susținere a investițiilor în economie; • Protecție scăzută a piețelor indigene; • Subestimarea rolului IMM-urilor în economia teritoriului.

EDUCAȚIE	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
- Existența unor proiecte depuse spre finanțare sunt aflate în faza de precontractare în vederea extinderii și modernizării unităților școlare din comună și satele aparținătoare; - Existența microbuzelor școlare pentru transportul elevilor; - Existența unei biblioteci cu 11027 de volume în localitatea de reședință; - În general, profesorii au o bună pregătire metodico-științifică; - Există un procentaj ridicat de profesori titulari și un procentaj foarte mic de suplinitori necalificați; - Infrastructura educațională în dezvoltare - Investiții în reabilitarea, modernizarea, extinderea și dotarea unităților de învățământ; - Distanța mică între comuna Gurasada și reședința județului Deva, ceea ce permite deplasarea facilă la unitățile de învățământ din municipiu; - Existența a câte unui Cămin Cultural în fiecare localitate aparținătoare comunei . - Personal didactic calificat parțial în cadrul unităților de învățământ din comună.	- Lipsa parțială a echipamentelor IT în vederea organizării cursurilor online. - Număr mic de școlari și preșcolari - Necesitatea reabilitării exterioare a grădiniței și școlii de pe raza localității Câmpuri-Surduc; - Apariția pandemiei Covid 19 la începutul anului 2020 a determinat desfășurarea în condiții improprii a actului educațional; - Lipsa cursurilor de instruire a cadrelor didactice pentru desfășurarea actului educațional online; - Subfinanțarea sistemului educațional; - Nu există un muzeu local al comunei.

OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
• Posibilitatea accesării de fonduri guvernamentale și europene structurale pentru reabilitarea unităților școlare, dotarea școlilor cu echipamente IT, mobilier școlar; • Posibilitatea accesării fondurilor guvernamentale în vederea achiziționării suplimentare a unor microbuze școlare; • Posibilitatea stabilirii de parteneriate care să favorizeze dezvoltarea unor servicii social-educative noi și de calitate; • Existența de programe de formare a personalului în colaborare cu specialiști din țară și din străinătate; • Promovarea voluntariatului.	• Vecinătatea cu municipiul Deva amenință creșterea numărului de absolvenți de ciclul gimnazial care aleg continuarea studiilor pe raza orașului ; • Nivelul de trai redus limitează și oportunitățile de dezvoltare socială și educațională; • Schimbări dese ale sistemului de învățământ și ale programei școlare; • Creșterea ratei de părăsire a sistemului de învățământ în mediul rural, în rândul categoriilor vulnerabile ale populației. • Număr mic de copii în clasele I-VIII • Migrarea populației tinere spre alte zone • Îmbătănirea populației

SĂNĂTATE ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
- Existența a 1 cabinet medical și a 2 cadre medicale în comună, din care 1 medic de familie, 1 asistent medical; - Cadre medicale bine pregătite - Existența unei farmacii pe raza comunei; - Existența a 2 grădinițe, câte 1 în 2 dintre localitățile aparținătoare comunei; - Administrația publică locală asigură fonduri și servicii pentru protecție socială; - Buna organizare a serviciilor de consiliere și informare în cadrul aparatului de specialitate al Primarului; - Colaborare cu instituții publice și organizații nonguvernamentale pentru oferirea de servicii și beneficii de asistență socială; - Localizarea geografică a comunei în apropierea municipiului Deva, reședința județului Hunedoara.	- Lipsa cabinetelor medicale în localitățile aparținătoare, a farmaciilor, a medicilor de familie și a asistenților medicali; - Lipsa sistemului de asistență socială și a serviciilor de sănătate - Lipsa asistenței medicale de urgență - Infrastructură de sănătate nedezvoltată - Fonduri bugetare reduse pentru dezvoltarea sistemului de servicii sociale din comună; - Lipsa resurselor financiare necesare pentru formarea profesională continuă a personalului instituției; - Lipsa parteneriatelor public-privat viabile și durabile în domeniul serviciilor sociale; - Pasivitatea membrilor comunității în problemele de interes comunitar, lipsa simțului civic. - Probleme de integrare socială - Costuri mari cu asistența socială - Lipsa unui sistem modern de formare - Numărul mare al persoanelor în vârstă - Procentul mare al persoanelor cu dependență - Migrație accentuată

OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
• Accesarea programelor cu finanțare europeană și/sau națională destinate reabilitării și extinderii clădirilor, respectiv dotării cu echipamente a unităților medicale; • Existența programelor și a fondurilor naționale și europene accesibile pentru grupuri dezavantajate: programe sociale, programe de incluziune, programe educative, programe de mică infrastructură; • Existența la nivelul județului de modele de bună practică în furnizarea de servicii sociale; • Promovarea voluntariatului.	• Concentrarea specialiștilor, ca număr și timp de lucru, în unitățile medicale din mediul rural și dezechilibrarea sistemului public de sănătate; • Epuizarea din ce în ce mai rapidă a bugetelor unităților sanitare și CJAS, în urma multiplicării numărului bolnavilor ce necesită investigații și tratamente costisitoare; • Nivelul de trai redus poate duce la creșterea morbidității în mediul rural; • Deciziile cu privire la dezvoltarea serviciilor sociale aparțin factorilor politici; • Politici neadecvate nevoilor reale; • Instabilitatea contextului politic național • Populație îmbătrânită • Migrația populației active către zonele urbane;

TURISM ȘI CULTURĂ	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
• Așezare avantajoasă din punct de vedere turistic. • Experiență în accesarea fondurilor europene • Acces la autostrada A1, cu nod de descărcare pe teritoriul comunei, în satul Gothatea • Accesul rutier facil dinspre și înspre oraș datorită traversării Drumului Național 7 de la Est la Vest, care face legătura cu reședința județului ; • Existența câtorva biserici pe raza localităților aparținătoare; • Natura bine conservată si nepoluată. • Obiceiuri, traditii si artizanat cu multiple influențe culturale etnice, ce atrag turiști din alte țări. Existența dansuri populare tradiționale; • Existența unor sărbători culturale locale : Zilele Comunei , Serbările copiilor , etc • Prezența in zona a majorității operatorilor de telefonie și internet • Acces facil la internet • Existenta celor 11 cămine culturale, cate unu în fiecare localitate	• Ofertă scăzută a posibilităților de agrement la acest moment; • Lipsa unor itinerarii turistice tematice care să valorifice potențialul natural și cultural; • Lipsa organizațiilor neguvernamentale active pe raza comunei; • Capacitatea redusă de scriere de proiecte culturale; • Nu există o susținere a activităților culturale și din donații private; • Lipsa unei asociații de reprezentare a intereselor în turism.

OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
• Abordarea unor concepte si strategii de dezvoltare turistica regionala, proiecte comune în cadrul Regiunii de dezvoltare Vest; • Posibilitatea derulării de parteneriate cu ONG-uri sau operatori economici care activează în turism pentru dezvoltarea de proiecte de investiții în turism; • Asocierea cu localitățile învecinate pentru dezvoltarea turistică a zonei; • Posibilitatea atragerii resurselor financiare pentru dezvoltarea turismului de către operatorii publici și/sau privați prin programele de finanțare, crescând gradul de accesibilizare și atractivitatea teritoriului; • Politica națională încurajează dezvoltarea de noi forme de turism (religios, urban, ecologic, agroturism, silvoturism etc.).	• Schimbările climatice au efecte negative asupra activităților turistice, reducând numărul de turiști; • Calamități naturale sau situații excepționale (epidemii, pandemii,etc) care blochează activitatea turistică; • Existența unor factori de risc.(Cutremure, Inundații , Fenomene meteorologice extreme, Incendii de vegetație)

MEDIU	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
• Locuințe construite din materiale durabile; • Locuințe cu suprafețe și grad de dotări bune; • Copii sunt interesați și sunt implicați în acțiunile de protecție a mediului; • Vidanjarea apelor uzate este asigurată în regim privat; • Calitatea bună a apei și solului; • Colectarea și transportul deșeurilor prin • Firma de salubritate S.C BRAI CATA SRL • Apropierea râului Mureș.	• Lipsa monitorizării mediului înconjurător; • Deranjarea habitatului faunei și florei protejate prin activități agricole și zootehnice; • Lipsa de educație și de responsabilitate a populației în raport cu mediul. • Poluare fonică accentuată • Circulație intensă a camioanelor de mare tonaj

OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
• Existența cadrului legal privind autonomia financiară și administrativă la nivelul autorității administrației publice locale; • Existența unui program operațional dedicat dezvoltării capacității administrative; • Dezvoltarea socio-economică ascendentă la nivelul unității administrativ-teritoriale; • Existența unei surse alternative generatoare de venituri proprii, prin proiectele finanțate din fonduri nerambursabile; • Existența mecanismelor de cooperare/ colaborare/ parteneriat, cum ar fi: asociații de dezvoltare intercomunitară, grupuri de acțiune locală, parteneriate public-public, public-privat, etc.; • Extinderea serviciilor publice furnizate online.	• Legislație neclară, generată de întârzierea adoptării normelor de aplicare a unor acte normative, contradicții între prevederile legale și suprapuneri de acte normative; • Regulile de finanțare, atât regulile specifice ale finanțatorului, cât și legislația națională aplicabilă, nu sunt corelate și armonizate astfel încât să permită o aplicare facilă, unitară, previzibilă și sustenabilă, de natură să contribuie la dezvoltarea capacității beneficiarilor și la eficientizarea activităților acestora; • Influența și presiunile factorului politic

CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
• Management performant al Primăriei; • Administrație publică locală dezvoltată, resurse umane pregătite • Experiența aparatului administrativ în accesarea de fonduri europene nerambursabile; • Personal angajat cu studii superioare și cu experiență în administrația publică locală; • Asigurarea liberului acces la informațiile de interes public și transparență decizională; • Răspuns prompt către cetățean; • Implementarea de proiecte de investiții care au dus la dezvoltarea comunității sub aspect economic, social, cultural etc.	• Lipsa modernizării clădirii unde funcționează Primăria și Serviciul de Asistență Socială; • Lipsa resurselor financiare proprii pentru realizarea de investiții în vederea dezvoltării capacității administrative; • Absența la nivel național a unui sistem de monitorizare și evaluare a modului de furnizare a serviciilor publice; • Lipsa unui sistem informatic integrat în administrația publică; • Complexitatea formalităților/procedurilor administrative care trebuie îndeplinite în relația administrație – cetățean; • Implicarea redusă a societății civile în stabilirea strategiilor locale pe termen mediu și lung.

OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
• Existența cadrului legal privind autonomia financiară și administrativă la nivelul autorității administrației publice locale; • Existența unui program operațional dedicat dezvoltării capacității administrative; • Dezvoltarea socio-economică ascendentă la nivelul unității administrativ-teritoriale; • Existența unei surse alternative generatoare de venituri proprii, prin proiectele finanțate din fonduri nerambursabile; • Existența mecanismelor de cooperare/colaborare/ parteneriat, cum ar fi: asociații de dezvoltare intercomunitară, grupuri de acțiune locală, parteneriate public-public, public-privat, etc.; • Extinderea serviciilor publice furnizate online.	• Legislație neclară, generată de întârzierea adoptării normelor de aplicare a unor acte normative, contradicții între prevederile legale și suprapuneri de acte normative; • Regulile de finanțare, atât regulile specifice ale finanțatorului, cât și legislația națională aplicabilă, nu sunt corelate și armonizate astfel încât să permită o aplicare facilă, unitară, previzibilă și sustenabilă, de natură să contribuie la dezvoltarea capacității beneficiarilor și la eficientizarea activităților acestora; • Influența și presiunile factorului politic.

PARTEA A IV-A

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ

1. Misiunea

Misiunea administrației publice locale a comunei Gurasada este de a fi permanent în slujba comunității locale, pentru a rezolva nevoile acestora într-o manieră legală, transparentă, echitabilă, competentă și eficientă, asigurând astfel creșterea calității vieții locuitorilor comunei.

2. Viziunea

Gurasada 2027 – o comună dezvoltată economic, accesibilă investitorilor și competitivă, cu o administrație publică modernă, care să asigure îmbunătățirea condițiilor de trai tuturor locuitorilor săi și accesul liber și egal la servicii publice de calitate.

Viziunea de dezvoltare a comunei ne oferă o imagine asupra a ceea ce se dorește a fi Gurasada în anul 2027, bazându-se pe următoarele direcții generale:

- dezvoltarea economică a comunei prin valorificarea superioară a resurselor locale, acordarea de
- facilități investitorilor și crearea unui climat propice dezvoltării mediului de afaceri;
- modernizarea infrastructurii de transport și a celei tehnico-edilitare;
- îmbunătățirea condițiilor de trai ale locuitorilor ca urmare a dezvoltării economice și a modernizării serviciilor publice;
- creșterea calității vieții prin îmbunătățirea calității factorilor de mediu;
- consolidarea capacității administrative.

3. Principii

Principiul dezvoltării sustenabile

La baza strategiei se află ideea unei dezvoltări sustenabile, în cadrul căreia mediul natural, dezvoltarea economică și viața socială se găsesc într-o strânsă interdependență, interacțiunea lor contribuind la creșterea calității vieții oamenilor și a mediului lor natural.

Principiul accesibilității

O autentică integrare în societate se poate obține numai prin accesul liber și neîngrădit al oamenilor la mediul ambiant. Accesibilitatea reprezintă o condiție esențială pentru o calitate ridicată a vieții, fiind deosebit de importantă pentru ca persoanele cu dizabilități să poată participa la activitățile din cadrul societății. Datoria administrației publice locale este aceea de a furniza servicii integrate accesibile, astfel încât toți cetățenii să le poată folosi în mod independent, sigur și demn.

Principiul comunicării

Este necesară înțelegerea nevoilor, ideilor și valorilor cetățenilor comunei, astfel încât acestea să poată fi utilizate în fundamentarea unor decizii mai bune. Administrația publică locală trebuie să ofere cetățenilor posibilitatea de a deveni parte integrantă în procesul de luare a deciziilor cu privire la problemele comunei.

Principiul profesionalismului

Profesionalismul este exprimat atât prin managementul schimbării, cât și prin utilizarea unor tehnici esențiale pentru un management public eficient.

Pentru ca cetățenii să aibă încredere în administrația publică locală, ar trebui dezvoltate în toate compartimentele instituției, la toate nivelurile, competențe de bază cum ar fi: managementul financiar, managementul resurselor umane, managementul informației și al comunicațiilor, dezvoltarea abilităților de conducere, dezvoltarea profesională și furnizarea de servicii.

Principiul transparenței

Transparența constituie o condiție esențială pentru dezvoltarea durabilă și întreținerea unor relații strânse cu comunitatea. Proiectele publice trebuie să fie transparente, respectându-se dreptul cetățenilor de a participa la întâlniri și de a avea acces la înregistrări publice.

4. Valori

Respect pentru lege

În tot ceea ce întreprinde pentru atingerea obiectivelor sale, administrația publică locală se întemeiază pe lege. Respectul față de lege trebuie să stea la baza oricărei societăți, reprezentând garanția unei dezvoltări durabile a acesteia.

Respect pentru diversitatea culturală

Diversitatea culturală reprezintă fundamentul păcii, armoniei și al sustenabilității culturii societății. Promovarea diversității culturale constituie responsabilitatea tuturor societăților.

Respect pentru șanse egale

Administrația publică locală trebuie să ofere posibilitatea tuturor indivizilor de a trăi și de a munci într-un mediu lipsit de discriminări.

Respect pentru diversitatea etnică

Autoritățile publice locale caută să înlăture discriminarea rasială, socio-economică și barierele instituționale, asigurându-se astfel că toți cetățenii, indiferent de etnie, au oportunități și șanse egale de a participa la viața comunității.

Respect pentru justiția socială

Autoritățile publice locale cred în ideea de justiție socială care să ofere perspective mai bune pentru toate categoriile vulnerabile ale comunității. Este imperios necesar să se promoveze perspective egale de educație, sănătate și autonomie pentru toți cetățenii.

Respect pentru demnitatea umană

Autoritățile publice locale garantează dezvoltarea independentă și la potențial maxim a fiecărui individ și respectarea deplină a personalității fiecăruia. Cetățenii comunei vor fi tratați cu demnitate în ceea ce privește stilul lor de viață, cultura, credințele și valorile personale.

Respect pentru confidențialitate

Autoritățile publice locale trebuie să se asigure că dreptul la intimitate și la viața de familie este respectat, că este cunoscut modul în care datele cu caracter personal ar trebui folosite și stocate, și că cetățenii pot fi siguri de confidențialitatea informațiilor lor, dezvoltarea acestora putând fi realizată doar cu aprobarea lor.

Respect pentru mediul înconjurător

Autoritățile publice locale trebuie să asigure protecția și conservarea mediului înconjurător, resursă valoroasă pentru generațiile viitoare.

5. Obiectiv general

Dezvoltarea economică și socială durabilă a comunei Gurasada, care să determine creșterea calității vieții locuitorilor săi.

6. Obiective specifice, priorități și măsuri

Obiectiv specific

- Consolidarea și modernizarea infrastructurii locale de transport și tehnico-edilitare

Justificare

Infrastructura de transport a comunei prezintă anumite vulnerabilități cum ar fi:

- accesibilitate limitată în anumite zone;
- drumuri ce deservește obiective economice, drumuri de exploatație agricolă și forestieră sau de interes turistic, care necesită reabilitare și modernizare;
- podețe ce necesită reabilitare.

Din punct de vedere tehnico-edilitar:

- toți cetățenii comunei trebuie racordați la sistemul de alimentare cu apă;
- toți din cetățenii comunei trebuie racordați la sistemul de canalizare menajeră;
- necesitatea extinderii sistemului de distribuție gaze naturale în comună;
- este necesară extinderea rețelei de curent electric și a iluminatului public modern;

- sunt oportune amenajarea peisagistică a comunei și extinderea și reabilitarea spațiilor verzi;
- se recomandă utilizarea pe scară largă a surselor regenerabile de energie.

Având în vedere că o infrastructură rutieră extinsă, reabilitată și modernizată, precum și dotările tehnico-edilitare la standarde înalte determină progresul economic și social al unei comunități, se stabilește ca obiectiv strategic „Consolidarea și modernizarea infrastructurii locale de transport și tehnico-edilitare”.

La sfârșitul perioadei 2021-2027, comuna Gurasada își propune o rețea de drumuri de acces și străzi modernizate, asfaltarea drumurilor vicinale, de trotuare amenajate pentru pietoni, de spații verzi extinse. Comuna va fi un loc în care toți cetățenii vor beneficia de alimentare cu apă și canalizare, racordare la rețeaua de gaz, iluminat public modern, ca bază a apropierii condițiilor de viață.

Prioritatea 1.1.

Îmbunătățirea mobilității locuitorilor și mărfurilor prin dezvoltarea și modernizarea rețelei de infrastructură rutieră.

Măsuri:

- Reabilitarea și modernizarea rețelei de drumuri în vederea îmbunătățirii conexiunii rutiere în cadrul comunei și între localitățile din județ
- Reabilitarea, modernizarea și extinderea drumurilor ce deservește obiective economice și a drumurilor vicinale.
- Amenajarea de piste de biciclete
- Dezvoltarea transportului public

Prioritatea 1.2.

Îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare

Măsuri:

Aceasta implică inclusiv dezvoltarea infrastructurii rutiere de transport de mărfuri și persoane, precum și dotări tehnico-edilitare la standarde moderne.

Prioritatea 2.1

Creșterea competitivității producătorilor locali

Măsuri:

- 2.1.1. Sprijinirea creării și dezvoltării infrastructurii mediului de afaceri

Prioritatea 2.2.

Dezvoltarea capitalului uman

Măsuri:

- 2.2.1. Susținerea programelor adecvate de formare a resursei umane potrivit dinamicii pieței de muncă
- 2.2.2. Calificarea/recalificarea în domeniile cu potențial competitiv, în vederea configurării condițiilor pentru specializare inteligentă

Prioritatea 2.3.

Dezvoltarea serviciilor de consultanță și expertiză în afaceri competitiv

Măsuri:

- 2.3.1. Informarea și consilierea continuă a agricultorilor cu privire la: oportunitățile de dezvoltare și de investiții; cerințele și standardele UE (referitoare la mediu, apă, sănătatea și bunăstarea animalelor, sănătatea plantelor și sănătatea publică), precum și susținerea proiectelor care au ca scop trecerea la sisteme de producție conforme cu cerințele UE și respectării acestor cerințe de către toți producătorii agricoli
- 2.3.2. Sprijinirea omologării și promovării produselor agroalimentare cu specific local

Obiectiv specific 3. Servicii de educație moderne și performante

Justificare

Nu se poate vorbi de dezvoltarea durabilă a unei comunități fără asigurarea de servicii de educație moderne și performante

Constituie priorități pentru administrația publică locală în perioada următoare:

- dotarea cu mobilier și echipamente IT performante pentru creșterea calității actului educațional;
- reabilitarea și modernizarea clădirilor din unitățile de învățământ
- amenajarea de terenuri/săli de sport;
- amenajarea de locuri de joacă pentru copii și adolescenți.

Administrația publică locală, în colaborare cu conducerea unităților de învățământ de pe raza comunei urmăresc în acest fel creșterea performanțelor școlare, dar și reducerea absenteismului și a abandonului școlar, în special pentru copiii ce provin din medii sociale defavorizate.

Prioritatea 3.1.

Asigurarea accesului tuturor cetățenilor la servicii de educație

Măsuri:

- 3.1.1. Asigurarea educației de bază pentru toți cetățenii, prin sprijinirea învățământului primar și gimnazial și prevenirea abandonului școlar
- 3.1.2 Facilitarea accesului copiilor și cadrelor didactice la grădinițe și școli în zonele greu accesibile sau cu transport public deficitar

Prioritatea 3.2.

Susținerea performanței școlare și a specializării inteligente

Măsuri:

- 3.2.1. Susținerea elevilor cu potențial intelectual crescut, precum și a elevilor ce provin din familii defavorizate
- 3.2.2 Susținerea specializării inteligente, creșterea adaptabilității ofertei educaționale la cerințele pieței muncii și adaptarea competențelor absolvenților la cerințele angajatorilor

➤ 3.2.3. Înființare afterschool

Obiectiv specific 4. Servicii de sănătate și sociale de calitate

Justificare

Creșterea calității vieții cetățenilor comunei este întemeiată și pe servicii de sănătate și de protecție socială furnizate la cele mai înalte standard în domeniu.

Pe teritoriul comunei Gurasada există unități medicale, pentru care administrația publică locală susține reabilitarea, modernizarea, amenajarea și dotarea cu echipament medical performant, dar și cu tehnică modernă de calcul.

Aceasta va determina creșterea calității actului medical și reducerea timpilor de intervenție în caz de urgențe medicale. Cetățenii nu vor mai fi nevoiți să se deplaseze în localitățile învecinate pentru a apela la servicii medicale.

Pentru că o societate sănătoasă se formează încă din copilărie, prin programele derulate în cadrul unităților de învățământ, se va pune accent pe educația sanitară și pe popularizarea normelor de igienă și de sănătate publică,

Prioritatea 4.1

Îmbunătățirea infrastructurii unităților medicale și a celor de protecție socială

Măsuri:

- 4.1.1. Reabilitarea, modernizarea și extinderea/construirea clădirilor și spațiilor unităților medicale și de protecție socială

Prioritatea 4.2

Îmbunătățirea calității serviciilor medicale și facilitarea accesului la servicii medicale de calitate.

Măsuri:

- 4.2.1. Încurajarea acțiunilor ce vizează prevenirea îmbolnăvirii

Prioritatea 4.3.

Dezvoltarea serviciilor sociale locale

Măsuri:

- Consolidarea managementului sistemului de asistență socială la nivelul administrației publice locale
- Susținerea programelor de incluziune socială, combaterea sărăciei și a oricăror forme de discriminare, prin măsuri de integrare pe piața muncii și acces la locuințe, servicii sociale, sănătate, educație și cultură a persoanelor/comunităților vulnerabile
-

Obiectiv specific 5. Dezvoltarea durabilă a turismului și conservarea patrimoniului cultural

Justificare

Existența pe teritoriul administrativ al comunei a monumentelor naturii, ce pot constitui o atracție din punct de vedere turistic.

Administrația publică locală și-a propus dezvoltarea turistică a comunei prin crearea unor spații de petrecere a timpului liber și relaxare, atât pentru locuitorii comunei, cât și pentru vizitatori și turiști.

La sfârșitul perioadei 2021-2027, comunei Gurasada va avea o ofertă turistică diversificată, bazată pe o infrastructură turistică și culturală modernă, care va cuprinde zone de agrement amenajate, venind în întâmpinarea cerințelor și preferințelor localnicilor și vizitatorilor comunei.

Calendarul de evenimente culturale organizate în localitate va fi unul diversificat, care împreună cu oferta de produse turistice vor fi promovate intensiv. Comuna va putea

oferi servicii de calitate turiștilor de toate vârstele - români, dar și străini, interesați de turism cultural, monahal și de agrement, servicii care respectă, conservă și valorifică resursele locale (tradițiile zonei, monumentele, rezervațiile și resursele naturale), servicii dezvoltate prin colaborare între toți agenții interesați, autorități publice, dar și operatori economici.

Dezvoltarea și valorificarea patrimoniului cultural identitar.

Măsuri:

- 5.1.1. Elaborarea unei strategii de marketing pentru promovarea patrimoniului cultural și a unei agende de evenimente culturale, în strânsă corelare cu patrimoniul

Prioritatea 5.2

Promovarea și valorificarea patrimoniului natural

Măsuri:

- 5.2.1. Facilitarea punerii în valoare a potențialului natural al zonei
- 5.2.2. Crearea și dezvoltarea zonelor turistice, sportive și de agrement

Obiectiv specific 6. Protejarea și conservarea mediului natural

Justificare

Un mediu natural sănătos generează:

- calitate a vieții crescută pentru locuitorii comunei;
- posibilități multiple de recreere și petrecere a timpului liber;
- atractivitate turistică a zonei;

- noi investiții;
- evitarea efectelor negative ale dezastrelor naturale.

Preocuparea administrației publice locale pentru protecția și conservarea mediului natural, facilitează furnizarea la nivelul comunei a unui serviciu adecvat de gestiune a deșeurilor, care va îmbunătăți standardul de viață al tuturor cetățenilor, asigurând totodată protejarea mediului înconjurător.

Prioritatea 6.1

Îmbunătățirea calității aerului, reducerea gazelor cu efect de seră, apei și solului

Măsuri:

- Extinderea zonelor verzi ale localității
- Sprijinirea inițiativelor, programelor și acțiunilor ce vizează utilizarea surselor alternative de energie/energie regenerabilă : eoliană, solară, termală, etc
- Reabilitarea termică a clădirilor
- Reducerea poluării din emisiile de CO₂ de la autoturisme

Prioritatea 6.2

Implementarea managementului integrat al deșeurilor

Măsuri:

- 6.2.1. Încurajarea colectării selective a deșeurilor

Prioritatea 6.3

Protecția și conservarea habitatelor naturale și a ariilor naturale protejate

Măsuri:

➤ 6.3.1. Sprijinirea măsurilor de prevenire a dezastrelor naturale

Obiectiv specific 7. Dezvoltarea capacității administrative

Justificare:

O administrație publică modernă trebuie să câștige încrederea cetățenilor și a altor tipuri de beneficiari, oferindu-le servicii prompte și asigurând constanță în calitatea prestării serviciilor. În acest scop, administrația publică locală:

- își va recruta personalul pe criterii profesionale și transparente;
- va pune accent pe dezvoltarea carierei, resursa umană urmând să fie motivată, formată și profesionalizată în mod constant în funcție de nevoile și tendințele societății;
- se va preocupa de crearea de condiții optime de muncă, prin reabilitarea, modernizarea și extinderea sediului administrativ al primăriei, precum și prin dotarea cu tehnologie de ultimă generație și achiziția de softuri performante;
- se va focusa pe implementarea de e-servicii, care să faciliteze contactul cu cetățenii și reducerea timpilor de soluționare a cererilor acestora

În conceperea și furnizarea serviciilor, ca și în luarea altor tipuri de decizii, administrația publică se va sprijini pe participarea cetățenilor, implicarea experților și a actorilor cheie din societate, prin mecanisme stabile de consultare.

Măsuri:

- 7.1.1. Dezvoltarea capacității administrative la nivelul localității prin introducerea de instrumente și proceduri moderne de management
- 7.1.2. Dotarea cu tehnologie IT modernă și performantă, care să permită implementarea unor soluții software integrate de gestionare ușoară, rapidă și modernă a activității curente a administrației publice
- 7.1.3. Simplificarea procedurilor birocratice și administrative pentru cetățeni și mediul de afaceri, prin încurajarea furnizării și utilizării e-guvernării
- 7.1.4. Dezvoltarea competențelor și cunoștințelor personalului din administrația publică locală

- 7.1.5. Dotarea compartimentului de mentenanță
- 7.1.6. Amenajare urbanistică
- 7.1.7. Siguranța cetățenilor

7. Planul local de acțiune

Planul local de acțiune constituie o planificare reală pe termen mediu și lung pentru realizarea obiectivelor stabilite în strategia de dezvoltare locală. Toate măsurile se concretizează în planul local de acțiune prin programe și proiecte.

Termenul de realizare a Planului local de acțiune trebuie să corespundă termenului de 7 ani, fixat pentru realizarea Strategiei de dezvoltare durabilă..

Periodic, Planul local de acțiune trebuie revizuit astfel încât obiectivele fixate să țină cont de evoluția macroeconomică la nivel național, starea economiei la nivel regional și local, precum și de opiniile comunității locale cu privire la implementarea lui.

PLANUL LOCAL DE ACȚIUNE 2021-2027

Obiectiv general

Dezvoltarea economică și socială durabilă a comunei Gurasada , care să determine creșterea calității vieții locuitorilor săi.

Obiective specifice :

- OS 1 – Consolidarea și modernizarea infrastructurii locale de transport și tehnico-edilitare
- OS 2 – Dezvoltarea economiei locale și creșterea competitivității acesteia
- OS 3 – Servicii de educație moderne și performante
- OS 4 – Servicii de sănătate și sociale de calitate
- OS 5 – Dezvoltarea durabilă a turismului și conservarea patrimoniului cultural
- OS 6 – Protejarea și conservarea mediului natural
- OS 7 – Dezvoltarea capacității administrative

Domenii:

- Infrastructură și utilități
- Economie și mediu de afaceri
- Educație
- Sănătate și protecție socială
- Turism și cultură
- Mediu
- Capacitate administrativă

INFRASTRUCTURĂ ȘI UTILITĂȚI						
Prioritate	Măsur	Proiecte de investiții propuse	Indicatori de evaluare	Surse de finanțare posibile	Perioadă implementare	Responsabili
1.1 Îmbunătățirea mobilității locuitorilor și mărfurilor prin dezvoltarea și modernizare a rețelei de infrastructură rutieră	1. Reabilitarea și modernizarea rețelei de drumuri în vederea îmbunătățirii conexiunii rutiere între localitățile din județ.	1. Modernizare drumuri și străzi - străzile din viitoarele cartiere - drumurile comunale - drumurile vicinale - străzi existente	Lungime drumuri Comonale și vicinale reabilite	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar
		2. Întreținere și reabilitare străzi	Lungimea străzilor reabilite	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar
		3. Reabilitare trotuare și alei pietonale	Lungimea trotuarelor reabilite	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar

		4. Reabilitare – sistemizare rigole, șanțuri și podețe -Rețele de canalizare pluvială	Număr și lungime șanțuri și podețe reabilite Număr gospodării deservite	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar
		5. Pietruire drumuri agricole și de exploatare	Lungimea drumurilor pietruite	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar
		6. Construire și amenajare parări auto, inclusiv sisteme de încărcare electrică	Suprafață parcare Capacitate – număr locuri	Buget local Fonduri europene Fonduri guvernamentale	2021-2027	Consiliu local Primar
	2. Reabilitarea, modernizarea și extinderea drumurilor ce	Dezvoltare rețea de drumuri locale în zonele cu potențial economic și turistic	Lungime drumuri modernizate	Buget local Fonduri europene Fonduri guvernamentale	2021-2027	Consiliu local Primar

	deservesc obiective economice					
	3. Amenajarea de piste de biciclete	Amenajare piste biciclete	Număr și lungime piste amenajate	Buget local Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar
				Fonduri guvernamentale		
	4. Dezvoltarea transportului public	Amenajarea stațiilor de transport public	Număr stații amenajate	Buget local Fonduri europene Fonduri guvernamentale	2021-2027	Consiliu local Operatori de transport
1.2 Îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare	1. Introducerea, extinderea, reabilitarea și modernizarea sistemului de alimentare cu apă și canalizare	1. Înființare rețea de canalizare -Înființare rețea canalizare și sistem de epurare în localitățile apartinătoare comunei	Lungimea rețelei Număr gospodării/ obiective economice racordate	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar

		2. Extindere / modernizare sistem alimentare cu apă	Kilometri rețea nou realizați Număr gospodării/ obiective economice racordate	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar
		3. Modernizare sistem de citire apometre-retehnologizare - digitalizare	Sistem radio de citire la distanță a contoarelor	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar
		4. Extindere capacitate de producție apă (Puțuri forate)	Număr puțuri nou forate	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar
	2. Introducerea, extinderea și modernizarea rețelei de gaze naturale	Înființare și extindere rețea distribuție gaze naturale	Lungime rețea Număr racorduri	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar

	3.Sprijinirea extinderii și modernizării rețelei de curent electric	1.Extindere rețea electrică	Lungimea rețelei noi Număr beneficiari	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar Societatea de distribuție electrică
		2.Electrificare grup de case izolate	Lungimea rețelei noi Număr beneficiari	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	2021-2027	Societatea de distribuție electrică
	4. Sprijinirea extinderii și modernizării rețelei de iluminat public	Extindere și modernizare iluminat public -sistem de iluminat cu LED	Lungimea rețelei de iluminat public modernizată Număr puncte de aprindere	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar
	5. Sprijinirea introducerii și utilizării surselor alternative de producere a	Utilizarea complementară a surselor regenerabile de energie în instituțiile publice	Număr panouri solare montate Număr clădiri	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar

	energiei, respectiv de eficientizare a utilizării energiei în clădirile publice	-panouri solare -pompe de căldură	deservite			
1.3. Îmbunătățirea accesului la TIC, a calității și utilizării acestor rețele de către	1.Dezvoltarea infrastructurii și serviciilor de TIC	1. Racordarea la rețeaua de internet în bandă largă a localității -internet gratuit in toate cartierele comunei	Număr locuințe deservite Număr beneficiari	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar Operatorii de furnizare servicii internet
populație, operatori economici și instituții		2. Dotarea unităților de învățământ cu echipamente IT performante	Număr unități dotate Număr echipamente Număr elevi beneficiari	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar Școala
1.4 Sprijin acordat tinerilor pentru locuințe	Locuințe pentru tineri	1.Construire blocuri ANL	Număr locuințe atribuite tinerilor Număr beneficiari	Fonduri guvernamentale	2021-2027	Agenția Națională pentru Locuințe

		2. Acordarea gratuită de teren pentru construirea unei case (Legea nr. 15/2003 privind sprijinul acordat tinerilor pentru construirea unei locuințe proprietate personală.)	Număr terenuri acordate tinerilor Număr locuințe construite Număr beneficiari	Buget local Fonduri guvernamentale pentru asigurare utilități	2021-2027	Consiliu local Primar
--	--	---	---	--	-----------	------------------------------

ECONOMIE ȘI MEDIU DE AFACERI						
Prioritate	Măsuri	Proiecte de investiții propuse	Indicatori de evaluare	Surse de finanțare posibile	Perioadă implementare	Responsabili
2.1. Creșterea competitivității și a mediului de afaceri	1. Sprijinirea creării și dezvoltării infrastructurii mediului de afaceri	1. Dezvoltare durabilă prin transformarea zonelor industriale dezafectate în parcuri industriale ecologice	Suprafață parc Investitori noi Număr locuri de muncă create Număr persoane încadrate în muncă	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar Investitori privați
		2.Reabilitarea siturilor industriale poluate si neutilizate	Suprafață parc Investitori noi Număr locuri de muncă create	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar Investitori privați

		3.Facilități fiscale pentru atragerea investitorilor privați	(ajutor de minimis local) pentru stimularea investițiilor și creări de noi locuri de muncă;	Nu este cazul Se emite HCL	2021-2027	Consiliu local Primar
		4.Dezvoltarea incubatoarelor de afaceri	Sediu amenajat Personal angajat Firme beneficiare	FONDUL SOCIAL EUROPEAN - Programul Operational Capital Uman	2021-2027	Consiliu local Primar parteneri
		5.Accesare fonduri europene pentru dezvoltarea micilor afaceri	Personal angajat în cadrul proiectului	FONDUL SOCIAL EUROPEAN - Programul Operational	2021-2027	Consiliu local Primar parteneri

		-înființare start-up pentru persoanele care se întorc din diaspora -înființare strat-up pentru tinei: Promovarea culturii antreprenoriale prin măsuri profesionale de formare profesională a grupului țintă, în vederea înființării de noi întreprinderi și creării de noi locuri de muncă, în domeniul non- agricol	Firme nou înființate Număr de locuri de muncă nou create	Capital Uman		
2.2Dezvoltarea capitalului uman	1.Suținerea programelor adecvate de formare a resursei umane potrivit dinamicii pieței de muncă	Suținerea programelor de instruire privind dezvoltarea resurselor umane	Număr și diversitate programe de instruire Număr beneficiari	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar ONG-uri

	2.Calificarea/ recalificarea în domeniile cu potențial competitiv, în vederea configurării condițiilor pentru specializare înteligentă	Calificarea populației în diferite domenii de interes local	Număr programe de calificare Număr beneficiari	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar
2.3.Dezvoltare a serviciilor de consultanță și expertiză în afaceri competitive	1. Informarea și consilierea persoanelor fizice, juridice, inclusiv a agricultorilor cu privire la: oportunitățile de dezvoltare și de investiții; cerințele și standardele UE, precum și	1. Informarea cu privire la posibilitățile de accesare fonduri nerambursabile prin programele A.D.R.	Număr specialiști atrași Număr beneficiari	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar GAL

	susținerea proiectelor care au ca scop trecerea la sisteme de producție conforme cu cerințele UE și respectării acestor cerințe					
	2. Sprijinirea omologării și promovării produselor agroalimentare cu specific local.	1.Omologare și promovare pe piața internă și internațională a produselor agroalimentare cu specific local	Număr produse locale omologate Piețe accesate	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar

EDUCAȚIE

Prioritate	Măsur	Proiecte de investiții propuse	Indicatori de evaluare	Surse de finanțare posibile	Perioadă implementare	Responsabili
3.1. Asigurarea accesului tuturor cetățenilor la servicii de educație	1. Asigurarea educației de bază pentru toți cetățenii, prin sprijinirea învățământului primar și gimnazial și prevenirea abandonului școlar	1. Reabilitarea, modernizarea și extinderea/construirea clădirilor și spațiilor unităților de învățământ preșcolar, primar, gimnazial și liceal - Construire Grădiniță cu program prelungit -Modernizare clădiri -Reabilitare clădiri -Extinderi -Eficientizare energetică	Clădiri modernizate Număr beneficiari	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar Școala

		2. Proiect de dotare a școlilor, grădinițelor, liceului cu echipamente didactice și tehnologie performantă	Număr de spații dotate Echipamente achiziționate Număr beneficiari	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar Școala
		3. Construire și amenajare sală de sport/teren de sport	Număr beneficiari	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar Școala
		4. Modernizare bibliotecă	Număr beneficiari	Buget local Fonduri guvernamentale	2021-2027	Consiliu local Primar
		5. Reabilitare case de cultură și cămine culturale -Centrul Multifuncțional Cultural Educațional	Imobile reabilite Număr beneficiari	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar

	2. Facilitarea accesului copiilor și cadrelor didactice la grădinițe și școli în zonele greu accesibile sau cu transport public deficitar	1.Achiziție / dotare cu microbuze școlare noi	Număr microbuze achiziționate Număr beneficiari	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar Școala
3.2. Susținerea performanței școlare și a specializării inteligente	1. Susținerea elevilor cu potențial intelectual crescut, precum și a elevilor ce provin din familii defavorizate	1.Susținerea copiilor și a tinerilor cu performanțe școlare deosebite prin acordarea de burse de merit și alte stimulente	Număr și valoare burse de merit acordate într-o perioadă de timp (un an)	Buget local Sponsorizări	2021-2027	Consiliu local Primar

	2. Susținerea specializării inteligente, creșterea adaptabilității ofertei educaționale la cerințele pieței muncii și adaptarea competențelor absolvenților la cerințele angajatorilor	Proiecte de reconversie pentru calificare în diverse meserii practicate pe plan local	Număr beneficiari	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar ONG-uri
	3.Înființare afterschool in toate localitatile apartinatoare	Continuare și extindere program afterschool	Număr beneficiari	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar ONG-uri

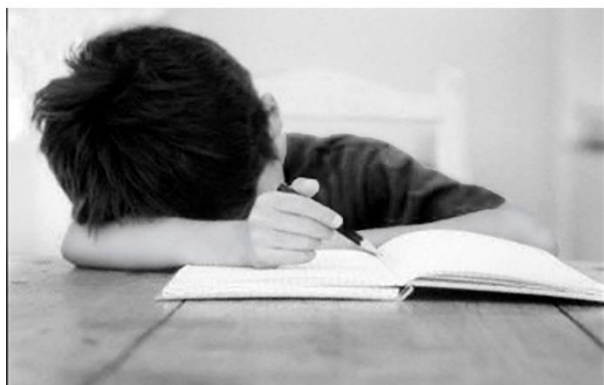

SĂNĂTATE ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ						
Prioritate	Măsur	Proiecte de investiții propuse	Indicatori de evaluare	Surse de finanțare posibile	Perioadă implementare	Responsabili
4.1. Îmbunătățirea infrastructurii unităților medicale și a celor de protecție socială	1. Reabilitarea, modernizarea și extinderea/construirea clădirilor și spațiilor unităților medicale și de protecție socială	1.Reabilitare, modernizare și dotare -dispensar - UAMS	Suprafață reabilitată, modernizată Număr și valoare dotări Număr beneficiari	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar UAMS
		2.Construire – amenajare Centru Social de zi / Centru persoane vârstnice Adăpost temporar de urgență	Spații construite/ amenajate Număr beneficiari	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar
4.2. Îmbunătățirea calității serviciilor	1. Încurajarea acțiunilor ce vizează prevenirea îmbolnăvirii	1.Campanii de informare și sănătate publică	Număr campanii Număr beneficiari	Buget local Fonduri guvernamentale	2021-2027	Consiliu local Primar Școala Personal medical

medicale și facilitarea accesului la servicii medicale de calitate						din comună
		2. Educație sanitară în școli	Număr programe de educație Număr beneficiari	Buget local Fonduri guvernamentale	2021-2027	Consiliu local Primar Personal didactic și medical
		3. Educație sanitară în comunitatea de rromi	Număr programe de educație Număr beneficiari	Buget local Fonduri guvernamentale	2021-2027	Consiliu local Primar Personal didactic și medical
4.3. Dezvoltarea serviciilor sociale locale	1.Consolidarea managementului sistemului de asistență socială la nivelul administrației publice locale	1.Dotarea cu tehnică și mijloace de lucru performante a structurii de asistență socială din cadrul UAT	Număr și valoare dotări	Buget local	2021-2027	Consiliu local Primar

	2. Susținerea programelor de incluziune socială, combaterea sărăciei și a oricăror forme de discriminare, prin măsuri de integrare pe piața muncii și acces la locuințe, servicii sociale, sănătate, educație și cultură a persoanelor/comunităților vulnerabile	1. Asigurarea unei comunități sănătoase și echilibrate prin scăderea numărului de asistați social din comunitate, prin creșterea angajării și scăderea presiunii asupra bugetului local	Număr asistați sociali Procent reducere cheltuieli buget local	Buget local	2021-2027	Consiliu local Primar
		2. Alfabetizarea membrilor comunităților defavorizate	Număr programe alfabetizare Număr beneficiari	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar Personal didactic din comuna
		3. Organizare de campanii de conștientizare a populației privind abandonul de copii, abandon școlar, etc.	Număr campanii Număr beneficiari	Buget local Fonduri guvernamentale Sponsorizări	2021-2027	DGASPC Personal din compartimentul de asistență socială Personal didactic

						și medical
--	--	--	--	--	--	------------

AGREMENT, TURISM ȘI CULTURĂ						
Prioritate	Măsur	Proiecte de investiții propuse	Indicatori de evaluare	Surse de finanțare posibile	Perioadă implementare	Responsabili
5.1.Dezvoltare a și valorificarea patrimoniului cultural identitar	1. Elaborarea unei strategii de marketing pentru promovarea patrimoniului cultural și a unei agende de evenimente culturale, în strânsă corelare cu patrimoniul cultural	1.Program de conștientizare asupra patrimoniului cultural identitar	Număr programe Număr beneficiari	Buget local Sponsorizări	2021-2027	Consiliu local Primar ONG-uri
		2.Organizare de evenimente culturale, etnografice, gastronomice, care să revitalizeze tradițiile locale (inclusiv în parteneriat cu alte localități)	Număr evenimente Număr participanți Plus valoare adusă	Buget local Fonduri europene Sponsorizări	2021-2027	Consiliu local Primar Firme private ONG-uri
		3. Realizare broșură și alte materiale publicitare de promovare turistică a localității	Broșură	Buget local Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar ONG-uri

		4. Realizare website și aplicație mobilă de promovare turistică a localității	Valoare investită în promovare Număr utilizatori Număr vizitatori/ turiști Plus valoare adusă	Buget local Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar
5.2. Promovarea și valorificarea patrimoniului	1.Facilitarea punerii în valoare a potențialului natural al zonei	1. Program de adoptare a monumentelor naturii	Număr monumente	Buget local	2021-2027	Consiliu local Primar ONG-uri
		2.Program de curățare a tuturor zonelor naturale (în special de deșeuri de plastic) și organizarea de programe de educare a populației, precum și înăsprirea penalităților	Număr programe Număr participanți Suprafețe ecologizate	Buget local Sponsorizări	2021-2027	Consiliu local Primar ONG-uri

		3.Participarea la evenimente și târguri de turism pentru promovarea zonei; Promovarea obiceiurilor și tradițiilor locale	Număr târguri de turism la care se participă Creșterea numărului de turiști	Buget local Sponsorizări	2021-2027	Consiliu local Primar ONG-uri
	2. Crearea și dezvoltarea zonelor turistice, sportive și de agrement	1. Dezvoltare zonă turistică infrastructură de agrement (parc aventura, circuit sanie- bob tip rollercoaster)	Suprafață zonă dezvoltată Număr investitori atrași Număr turiști	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar
		2. Amenajare trasee turistice	Număr trasee amenajate	Buget local	2021-2027	Consiliu local Primar ONG-uri
		3. Construire bazin de înot	Suprafață amenajată Număr beneficiari	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar Investitori privați
		4.Amenajare trasee pentru cicloturism	Număr și lungime piste Număr beneficiari	Buget local	2021-2027	Consiliu local Primar

		5. Amenajare Parc și locuri de joacă pentru copii și adolescenți -parcuri amenajate cu locuri de joaca -reabilitare/ modernizare parcuri existente	Număr locuri de joacă Suprafață amenajată Număr beneficiari	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar
		6. Amenajare zone picnic	Suprafață amenajată Număr investitori atrași Număr turiști	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar
		7.Zone fitness de tip exterior	Echipamente montate Număr beneficiari	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar
		8.Reabilitarea și modernizarea bazelor sportive		Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene		

MEDIU						
Prioritate	Măsuri	Proiecte de investiții propuse	Indicatori de evaluare	Surse de finanțare posibile	Perioadă implementare	Responsabili
6.1. Îmbunătățirea calității aerului, reducerea gazelor cu efect de seră, apei și solului	1. Extinderea zonelor verzi ale localității	1. Împădurirea terenurilor degradate, a celor nefolosite, defrișate etc.	Suprafețe împădurite	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local ONG-uri Ocol Silvic
		2.Reabilitare spații verzi din interiorul localității	Suprafețe spații verzi amenajate	Buget local Fonduri guvernamentale	2021-2027	Consiliu local Primar
		3.Perdele de protecție naturală (plantare arbori)	Număr de arbori plantați	Buget local	2021-2027	Consiliu local Ocol Silvic

	2.Sprijinirea inițiativelor, programelor și acțiunilor ce vizează utilizarea surselor alternative de energie/energie regenerabilă: eoliană, solară, termală, etc.	Utilizarea complementară a surselor regenerabile de energie în instituțiile publice și în mediul privat	Număr clădiri care utilizează surse alternative de energie	Fondul de Mediu Fonduri guvernamentale Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar Firme de consultanță
	3.Reabilitarea termică a clădirilor	1. Reabilitarea termică a clădirilor publice	Număr clădiri reabilite	Fondul de Mediu Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar Executivul primăriei
		2.Reabilitarea termică a blocurilor de locuințe	Număr blocuri reabilite	Fondul de Mediu Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar Executivul

						primăriei
	4.Reducerea poluarii din emisiile de CO2 de la autoturisme	1.Conștientizarea utilizatorilor asupra poluării provenite de la autoturisme	Reducerea numărului de autoturisme e poluante	Buget local Fonduri private	2021-2027	Consiliu local Executivul primăriei ONG-uri
		2.Reducerea taxelor / impozitelor pentru autoturismele mai puțin poluante	Număr de autoturisme mai puțin poluante înmatriculate	Nu e cazul	2021-2027	Consiliu local Primar Executivul primăriei
6.2Implementarea managementului integrat al deșeurilor	1.Încurajarea colectării selective a deșeurilor	1. Campanii de educare a cetățenilor privind responsabilitatea lor în ceea ce privește colectarea selectivă a deșeurilor	Număr campanii Număr beneficiari	Buget local Sponsorizări	2021-2027	Consiliu local Școala ONG-uri Operatorul de salubritate

						re
		2. Dotarea cu pubele a gospodăriilor/ zonelor publice, pentru colectarea selectivă	Număr pubele achiziționate Număr beneficiari	Buget local	2021-2027	Consiliu local Primar Operatorul de salubritate
6.3 Protecția și conservarea habitatelor inclusiv și a ariilor protejate	1. Sprijinirea măsurilor de prevenire a dezastrelor naturale	1. Regularizare cursuri de apă	Lungimi	Buget local	2021-2027	SGA, primarie
		2. Infrastructură de prevenire și protecție împotriva inundațiilor	Suprafață/ lungime infrastructură de protecție Suprafață de teren protejată	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar

		3. Infrastructură de prevenire și protecție împotriva alunecărilor de teren	Suprafață/ lungime infrastructură de protecție .	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar
Prioritate	Măsuri	Proiecte de investiții propuse	Indicatori de evaluare	Sursă de finanțare	Perioadă implementare	Responsabili
7.1. Dezvoltarea capacității administrației publice locale	1. Dezvoltarea capacității administrative la nivelul localității prin introducerea de instrumente și proceduri moderne de management	1. Reabilitare / modernizare sediu primărie	Spații modernizate	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar
		2. Implementare și dezvoltare sistem de control intern managerial	Grad de implementare	Buget local Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar
		3. Implementare politici și proceduri privind protecția datelor cu caracter personal	Grad de implementare	Buget local	2021-2027	Consiliu local Primar
		4. Implementare strategie națională anticorupție	Grad de implementare	Buget local Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar

		5.Programul de bugetare participativă	Proiecte realizate	Buget local	2021-2027	Consiliu local Primar
		6.Program anual propriu pentru acordarea de finanțări nerambursabile din bugetul local	Proiecte în domeniul : - cultură - educație - sport - tineret - sănătate	Buget local	2021-2027	Consiliu local Primar
	2. Dotarea cu tehnologie IT modernă și performantă, care să permită	1. Achiziție și punere în funcțiune de echipamente performante de tehnică de calcul (calculatoare, imprimante multifuncționale	Număr și valoare echipamente Număr Beneficiari	Buget local Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar

	implementarea unor soluții software integrate de gestionare ușoară, rapidă și modernă a activității curente a administrației publice	etc.)	Număr și valoare echipamente Număr beneficiari	Buget local Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar
	3. Simplificarea procedurilor birocratice și administrative pentru cetățeni și mediul de afaceri, prin încurajarea furnizării și utilizării e- guvernării	1. Achiziția și utilizarea de softuri performante pentru furnizarea de servicii de calitate către cetățeni și reducerea timpului de soluționare a solicitărilor acestora	Număr și valoare softuri Număr cetățeni deserviți Termen de soluționare cereri	Buget local	2021-2027	Consiliu local Primar
		2. Utilizarea sistemelor online de lucru implementate la nivel național	Număr utilizatori Termen desoluțio	Buget local	2021-2027	Consiliu local Primar

			nare cereri			
	4. Dezvoltarea competențelor și cunoștințelor personalului din administrația publică locală (inclusiv decidenții politici)	1. Programe de instruire și perfecționare profesională anuală	Număr programe Număr beneficiari	Buget local Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar
		2. Organizare de schimburi de experiență cu alte autorități și instituții publice la nivel județean, național și european	Număr activități Număr participanți	Buget local Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar
	5. Dotarea compartimentului de mentenanță	1.Achizițe autovidanță	Autovidanță	Buget local Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar
		2.Achiziție buldoexcavator	Buldoexcavator	Buget local Fonduri nerambursabile	2021-2027	Consiliu local Primar
		3.Achizitie utilaj de măturat stradal	Utilaj de măturat stadal	Buget local Fonduri	2021-2027	Consiliu local

				europene		Primar
		4.Achiziție utilaj de spălare străzi	Utilaj spălare străzi	Buget local Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar
		5.Achiziție utilaje pentru întreținerea spațiilor verzi	Echipamente și utilaje	Buget local Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar
		6.Utilaje deszăpezire	Utilaj deszăpezire	Buget local Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar
		7.Autospeciala de gunoi	Autospecială	Buget local Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar
		8.Autoturism primărie	Autoturism	Buget local	2021-2027	Consiliu local Primar
		9.Achiziție autoturism poliție locală	Autoturism	Buget local	2021-2027	Consiliu local Primar
	6.Amenajare	Fântâni arteziene cu	Fântâni	Buget local	2021-2027	Consiliu

	urbanistică	jocuri de lumini / muzicale	amenajate	Fonduri europene		local Primar
	7.Siguranța cetățenilor comunei	1.Montare, modernizare sau extindere sistem supraveghere video -în toate zonele comunei	Camere video instalate	Buget local Fonduri europene	2021-2027	Consiliu local Primar

8. Portofoliul de proiecte prioritare

Fișele de proiect detaliază proiectele prioritare ce stau la baza măsurilor de dezvoltare a comunei Gurasada pentru perioada 2021-2027, oferind astfel un sprijin suplimentar autorității publice local în planificarea activităților necesare implementării strategiei.

Fișele au un caracter strict orientativ cu privire la obiectivele, activitățile propuse, rezultatele așteptate, bugetele estimative, aspectele concrete și detaliile urmând a fi stabilite de către autoritatea publică în urma unor analize aprofundate, a studiilor de fezabilitate, precum și a consultării părților vizate de inițiativele respective.

PORTOFOLIUL DE PROIECTE PRIORITARE 2021-2027

INFRASTRUCTURĂ ȘI UTILITĂȚI		
1.	Titlul proiectului: Reabilitare și modernizare drumuri comunale din comună: - străzile din viitoarele cartiere - drumurile comunale, drumurile vicinale - străzi existente	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> O infrastructură rutieră modernă favorizează progresul economic și social al comunei <u>Obiective:</u> Asigurarea accesului la infrastructura de bază Îmbunătățirea transportului rutier local Micșorarea timpilor de deplasare în comuna și între localități Prevenirea blocării drumurilor din cauza unor fenomene meteo extreme <u>Activități:</u> Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Lucrări de reabilitare și modernizare a străzilor comunei <u>Rezultate așteptate:</u> Infrastructură rutieră modernizată Îmbunătățirea traficului rutier și a siguranței acestuia <u>Indicatori de rezultat:</u> Lungimea străzilor reabilitate și modernizate <u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, vizitatori/turiști, participanți la trafic, instituții publice și operatori economici cu sediul în comună, potențiali investitori	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliu local Primar Aparatul executiv	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite

2.	Titlul proiectului: Întreținere și reabilitare străzi	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> O infrastructură rutieră modernă favorizează progresul economic și social al comunei <u>Obiective:</u> Asigurarea accesului la infrastructura de bază Îmbunătățirea transportului rutier local Micșorarea timpilor de deplasare în comuna și între localități Prevenirea blocării drumurilor din cauza unor fenomene meteo extreme <u>Activități:</u> Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Lucrări de reabilitare și modernizare a străzilor <u>Rezultate așteptate:</u> Infrastructură rutieră modernizată Îmbunătățirea traficului rutier și a siguranței acestuia <u>Indicatori de rezultat:</u> Lungimea străzilor reabilite <u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, vizitatori/turiști, participanți la trafic, instituții publice și operatori economici cu sediul în comună, potențiali investitori	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliu local Primar Aparatul executiv	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite
Buget estimativ		

3.	Titlul proiectului: Reabilitare trotuare și alei pietonale	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Accidentele rutiere reprezintă o cauză majoră a deceselor, prin urmare se impune luarea măsurilor necesare pentru reducerea sau chiar eliminarea unor astfel de evenimente negative pe raza comunei. <u>Obiective:</u> Creșterea siguranței în trafic a pietonilor Facilitarea accesului pietonal al cetățenilor comunei la unități de învățământ, medicale, sociale, magazine, primărie, poliție etc. Estetizarea spațiului public al comunei <u>Activități:</u> Documentație tehnică Obținere avize/autorizații Lucrări de amenajare și construire trotuare și alei <u>Rezultate așteptate:</u> Infrastructură pietonală modernă Reducerea timpilor de deplasare în localitate Siguranță în trafic <u>Indicatori de rezultat:</u> Lungimea trotuarelor reabilite – kilometri trotuare <u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, turiști/vizitatori	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite	
Buget estimativ		

4.	Titlul proiectului: Reabilitare – sistematizare rigole, șanțuri și podețe - Rețele de canalizare pluvială	
Descrierea proiectului	<u>Justificare</u> Apa în cantități foarte mari poate provoca pagube umane și materiale însemnate, prin urmare se impune luarea măsurilor necesare pentru prevenirea evenimentelor negative cauzate de inundații și viituri. <u>Obiective:</u> Rețele de canalizare pluvială reabilite Asigurarea stabilității drumurilor și fluidizarea traficului rutier Creșterea siguranței în trafic Facilitarea accesului locuitorilor în curțile proprii pe timpul ploilor Protejarea gospodăriilor/locuințelor de inundații Estetizarea urbanistică a localității <u>Activități:</u> Întocmire SF, PT Obținere avize/autorizații Lucrări de realizare șanțuri, rigole și podețe betonate <u>Rezultate așteptate:</u> Șanțuri, rigole și podețe reabilite Eliminare depuneri de apă pe carosabil Gospodării protejate de inundații <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr și lungime șanțuri și podețe reabilite Număr gospodării deservite <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al localității Primarul comunei	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite
Buget estimativ		

5.	Titlul proiectului: Pietruire/amenajare drumuri agricole, forestiere și de exploatare	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> O infrastructură rutieră dezvoltată favorizează progresul economic și social a comunei <u>Obiective:</u> Facilitarea accesului la infrastructura rutieră agricolă a comunei Îmbunătățirea transportului rutier agricol <u>Activități:</u> Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Lucrări de modernizare a infrastructurii rutiere agricole existente <u>Rezultate așteptate:</u> Infrastructură rutieră agricolă modernizată Atragerea de potențiali investitori Atragerea de forță de muncă specializată <u>Indicatori de rezultat:</u> Lungimea drumurilor pietruite/amenajate – kilometri drumuri <u>Beneficiari:</u> cetățenii localității, operatori economici cu sediul în localitate, potențiali investitori	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliu local Primar	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite
Buget estimativ		

6.	Titlul proiectului: Construire și amenajare parcări auto, inclusiv sisteme de încărcare electrică	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> O infrastructură rutieră modernă favorizează progresul economic și social al comunei <u>Obiective:</u> Asigurarea necesarului de parcări în proximitatea obiectivelor de interes public, inclusive amenajarea de sisteme de încărcare electrică. <u>Activități:</u> Realizare studii de trafic. Întocmire SF, PT Obținere avize/autorizații Lucrări de amenajare parcări auto Amenajare sisteme încărcare electrică <u>Rezultate așteptate:</u> Infrastructură rutieră modernă Fluidizarea circulației rutiere Atragerea de potențiali investitori <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr și suprafețe parcări amenajate Număr sisteme încărcare electrică Capacitate parcări – număr locuri <u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, participanții la trafic, operatori economici cu sediul în localitate, potențiali investitori	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite
Buget estimativ		

7.	Titlul proiectului: Dezvoltare rețea de drumuri locale în zonele cu potențial economic și turistic	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> O infrastructură rutieră dezvoltată favorizează progresul economic și social al comunei <u>Obiective:</u> Asigurarea accesului la infrastructura de bază Creșterea numărului de turiști care vizitează zona <u>Activități:</u> Realizare studii de trafic. Întocmire SF, PT Obținere avize/autorizații Lucrări de amenajare și modernizare străzi noi de interes economic și turistic <u>Rezultate așteptate:</u> Atragerea de noi turiști în zonă Creșterea veniturilor la bugetul local Infrastructură rutieră modern specifică turismului Fluidizarea circulației și creșterea siguranței în trafic Atragerea de noi investitori în localitate <u>Indicatori de rezultat:</u> Lungime rețea stradală - kilometri rețea <u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, turiști/vizitatori, participanți la trafic, instituții publice și operatori economici cu sediul în comună, potențiali investitori	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	
Buget estimativ	Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite	

8.	Titlul proiectului: Amenajare piste biciclete	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Accidentele rutiere reprezintă o cauză majoră a deceselor, prin urmare se impune luarea măsurilor necesare pentru reducerea sau chiar eliminarea unor astfel de evenimente negative pe raza localității. Facilitarea transportului la și de la locul de muncă. Dezvoltarea cicloturismului în zonă. <u>Obiective:</u> Creșterea siguranței în trafic în cazul deplasărilor cu bicicleta <u>Activități:</u> Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Realizare piste de bicicletă pe traseele stabilite <u>Rezultate așteptate:</u> Piste de biciclete amenajate Siguranță în trafic Creșterea numărului de turiști <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr și lungime piste amenajate Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, turiști/vizitatori	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite
Buget estimativ		

9.	Titlul proiectului: Amenajarea stațiilor de transport public
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Dezvoltarea infrastructurii de transport public determină progresul economic și social al comunei. <u>Obiective:</u> Facilitarea transportului la locul de muncă în unitățile economice din municipiul Deva și localitățile învecinate Îmbunătățirea condițiilor de transport în comun <u>Activități:</u> Atragere de operatori de transport persoane pentru prestarea serviciilor de transport între comuna Gurasada și localitățile învecinate <u>Rezultate așteptate:</u> Număr mai mare de curse Deva-Gurasada și retur Număr mare de persoane care apelează la transportul public în comun <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr curse de transport public Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliu local Operatori de transport
Posibile surse de finanțare	Buget local
Buget estimativ	

10.	Titlul proiectului: Înființare rețea de canalizare : - Înființare rețea canalizare și sistem de epurare în localitățile aparținătoare - Extindere / modernizare rețele existente
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Extinderea sau înființarea rețelei de canalizare va determina creșterea nivelului de trai al populației și protecția mediului înconjurător. Crearea tuturor condițiilor pentru furnizarea de servicii publice la standarde europene, inclusive execuție sistem de epurare <u>Obiective:</u> Creșterea gradului de accesibilitate al populației la serviciile de bază Creșterea nivelului de trai al locuitorilor Protejarea mediului înconjurător <u>Activități:</u> Proiectare și inginerie, studii de teren Lucrări de extindere și reabilitare a sistemului de canalizare și stație de epurare. <u>Rezultate așteptate:</u> Rețea de canalizare extinsă la nivelul comunei Rețea canalizare înființată la nivelul localităților Număr mai mare de cetățeni racordați la rețea Protecția mediului înconjurător <u>Indicatori de rezultat:</u> Lungimea rețelei Număr gospodării/obiective economice racordate <u>Beneficiari:</u> cetățenii localităților aparținătoare, instituții publice, operatori economici, potențiali investitori
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite
Buget estimativ	

11.	Titlul proiectului: Extindere / modernizare sistem alimentare cu apă	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Extinrerea rețelei de alimentare cu apă va determina dezvoltarea economică a comunei, prin facilitarea producției, precum și creșterea calității vieții populației. Crearea tuturor condițiilor pentru furnizarea de servicii publice la standarde europene. <u>Obiective:</u> Creșterea gradului de accesibilitate al populației la serviciile de bază Conformarea cu obligațiile privind calitatea apei <u>Activități:</u> Proiectare și inginerie, studii de teren Obținere avize/autorizații Lucrări de extindere și reabilitare a sistemului de alimentare cu apă <u>Rezultate așteptate:</u> Creșterea calității apei furnizate Număr mai mare de cetățeni și operatori economici racordați la rețea Atragerea de potențiali investitori <u>Indicatori de rezultat:</u> Kilometri rețea de apă nou realizați Număr gospodării/obiective economice racordate <u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, instituții publice, operatori economici, potențiali investitori	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite	
Buget estimativ		

12.	Titlul proiectului : Modernizare sistem de citire apometre - retehnologizare - digitalizare	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Digitalizarea sistemului de citire a apometrelor de apă reprezintă un pas înainte în ceea ce privește modernizarea serviciilor oferite cetățenilor, în conformitate cu cerințele actuale. Crearea tuturor condițiilor pentru furnizarea de servicii publice la standarde europene. <u>Obiective:</u> Reducerea consumului inutil de apă potabilă Creșterea gradului de accesibilitate al populației la serviciile de bază Reducerea costurilor privind serviciile de alimentare cu apă <u>Activități:</u> Întocmire dosar finanțare - depunere cerere de finanțare și anexe Obținere avize/autorizații Lucrări de modernizare a sistemului de alimentare cu apă <u>Rezultate așteptate:</u> Reducerea cheltuielilor privind administrarea rețelelor de apă Cheltuieli reduse în ceea ce privește deservirea populației cu apă <u>Indicatori de rezultat:</u> Sistem radio de citire la distanță a contoarelor <u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, instituții publice, operatori economici, potențiali investitori	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite
Buget estimativ		

13.	Titlul proiectului : Extindere capacitate de producție apă (PUȚURI FORATE)	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Creșterea capacității de producție a apei potabile reprezintă un element important în ceea ce privește creșterea calității vieții locuitorilor, cu precădere în cazul zonelor izolate unde rețeaua publică de apă întârzie să apară. Crearea tuturor condițiilor pentru furnizarea de servicii publice la standarde europene. <u>Obiective:</u> Creșterea gradului de accesibilitate al populației la serviciile de bază, cu precădere a zonelor izolate Reducerea costurilor privind serviciile de alimentare cu apă <u>Activități:</u> Întocmire dosar finanțare - depunere cerere de finanțare și anexe Obținere avize/autorizații Executarea de foraje verticale de mică, medie și mare adâncime. <u>Rezultate așteptate:</u> Reducerea cheltuielilor privind administrarea rețelelor de apă Cheltuieli reduse în ceea ce privește deservirea populației cu apă Creșterea numărului de locuitori care beneficiază de apă potabilă <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr puțuri forate <u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, instituții publice, operatori economici, potențiali investitori	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite	
Buget estimativ		

14.	Titlul proiectului: Înființare și extindere rețea distribuție gaze natural :	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Existența sistemului de distribuție a gazelor naturale în comună va determina dezvoltarea economică a comunei, prin facilitarea producției, precum și creșterea calității vieții populației. Crearea tuturor condițiilor pentru furnizarea de servicii publice la standarde europene. <u>Obiective:</u> Creșterea gradului de accesibilitate al populației la serviciile de bază Conformarea cu standardele legale privind calitatea serviciilor <u>Activități:</u> Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Lucrări de înființare rețea distribuție gaze naturale <u>Rezultate așteptate:</u> Aducțiune rețea gaz, unde este cazul Gospodării / locuințe deservite <u>Indicatori de rezultat:</u> Lungime rețea Număr racorduri <u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, instituții publice și operatori economici cu sediul în comună, potențiali investitori	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite
Buget estimativ		

15.	Titlul proiectului: Extindere rețea electrică. Electrificare grup de case izolate	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Extinderea rețelei de energie electrică în comună va determina dezvoltarea economică a comunei, prin facilitarea producției, precum și creșterea calității vieții populației. Crearea tuturor condițiilor pentru furnizarea de servicii publice la standarde europene și pentru zonele și gospodăriile izolate. <u>Obiective:</u> Creșterea gradului de accesibilitate al întregii populații la serviciile de bază Dezvoltarea sistemului de alimentare cu energie electrică Racordarea la electricitate a zonelor și caselor izolate <u>Activități:</u> Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Lucrări de extindere a rețelei electrice <u>Rezultate așteptate:</u> Extindere rețea electrică și în zonele și gospodăriile izolate Număr mai mare de gospodării/operatori economici racordate/racordați la rețea Atragerea de potențiali investitori <u>Indicatori de rezultat:</u> Lungimea rețelei noi Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, instituții publice și operatori economici cu sediul în comună, potențiali investitori	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliu local Primar Societatea de distribuție electrică	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite
Buget estimativ		

16.	Titlul proiectului : Extindere și modernizare rețea iluminat public : - Sistem de iluminat cu LED	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Crearea tuturor condițiilor pentru furnizarea de servicii publice la standarde europene. <u>Obiective:</u> Creșterea gradului de acces la infrastructura de iluminat public Reducerea consumurilor specifice <u>Activități:</u> Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Lucrări de extindere și modernizare a rețelei de iluminat public <u>Rezultate așteptate:</u> Extinderea rețelei de iluminat public Număr mai mare de puncte de aprindere Consum economic prin utilizarea becurilor LED Reducerea cheltuielilor <u>Indicatori de rezultat:</u> Lungimea rețelei de iluminat public modernizată Număr puncte de aprindere <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite
Buget estimativ		

17.	Titlul proiectului: Utilizarea complementară a surselor regenerabile de energie în instituțiile publice - panouri solare - pompe de căldură	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Implementarea normelor UE cu privire la protecția mediului, utilizarea tehnologiilor curate care risipesc mai puține resurse. <u>Obiective:</u> Valorificarea surselor regenerabile de energie (fotovoltaică) Reducerea cheltuielilor cu utilitățile <u>Activități:</u> Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Instalarea panourilor solare și a pompelor de căldură <u>Rezultate așteptate:</u> Panouri fotovoltaice instalate Pompe de căldură instalate Reducerea cheltuielilor <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr panouri solare montate Număr clădiri deservite <u>Beneficiari:</u> UAT	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite
Buget estimativ		

18.	Titlul proiectului: Racordarea la rețeaua de internet în bandă largă a localității - Internet gratuit în toate localitățile aparținătoare	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Existența accesului la servicii de internet determină îmbunătățirea nivelului de trai al populației, precum și consolidarea capacității operatorilor economici de a furniza servicii la standarde europene. <u>Obiective:</u> Facilitarea accesului la servicii de internet Wi-Fi în zonele de interes ale localității (primărie, școli, biserici etc.) <u>Activități:</u> Înființare puncte de conectare stradală la Wi-Fi <u>Rezultate așteptate:</u> Facilitarea accesului la internet în zonele de interes ale localităților Creșterea numărului de utilizatori <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr locuințe deservite Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliu local Primar Operatorii de furnizare servicii internet	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite
Buget estimativ		

19.	Titlul proiectului: Dotarea unităților de învățământ cu echipamente IT performante	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Educația stă la baza dezvoltării durabile a oricărei comunități Se impune facilitarea accesului la actul educațional pentru toți copiii, inclusiv pentru cei care provin din categoriile defavorizate ale populației <u>Obiective:</u> Asigurarea conformității cu standardele în vigoare privind spațiile de desfășurare a procesului educațional Creșterea calității actului educațional <u>Activități:</u> Modernizare săli de clasă și laboratoare Dotarea cu echipamente IT performante <u>Rezultate așteptate:</u> Acces facil la informație prin tehnologie performantă Servicii educaționale de calitate Performanțe școlare <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr de unități de învățământ dotate Număr echipamente Număr elevi beneficiari <u>Beneficiari:</u> școlile și grădinițele din localitățile aparținătoare; copiii preșcolari și elevii; personalul didactic	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei Unitățile de învățământ	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	
Buget estimativ	Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite	

20.	Titlul proiectului: Construire blocuri ANL	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Dezvoltarea localității în ceea ce privește construcția de noi clădiri rezidențiale destinate, în special, tinerilor, reprezintă un factor important în ceea ce privește dezvoltarea durabilă a zonei din punct de vedere economic și social. <u>Obiective:</u> Extinderea zonelor de locuit prin construirea de blocuri de locuințe Asigurarea conformității cu standardele în vigoare privind spațiile locuit Creșterea calității vieții locuitorilor <u>Activități:</u> Elaborare documentații tehnice : Certificatul de urbanism; Proiectul tehnic al construcției; Avize și acorduri de amplasament; Studiu geotehnic; Proiectul pentru autorizarea executării lucrărilor de construire; Autorizația de construire; Lucrări de construcții blocuri cu destinația de locuințe <u>Rezultate așteptate:</u> Extinderea zonelor rezidențiale Atragerea de tineri în localitate Creșterea calității vieții locuitorilor <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr locuințe construite <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală; persoanele cu vârsta între 18 și 35 de ani.	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite
Buget estimativ		

21.	Titlul proiectului: Acordarea gratuită de teren pentru construirea unei locuințe (Legea nr. 15/2003 privind sprijinul acordat tinerilor pentru construirea unei locuințe proprietate personală)	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Dezvoltarea localității în ceea ce privește construcția de noi clădiri rezidențiale destinate, în special, tinerilor, reprezintă un factor important în ceea ce privește dezvoltarea durabilă a zonei din punct de vedere economic și social. <u>Obiective:</u> Extinderea zonelor de locuit prin construirea de locuințe destinate tinerilor Asigurarea conformității cu standardele în vigoare privind spațiile locuit Creșterea calității vieții locuitorilor <u>Activități:</u> Elaborare documentații tehnice : Certificatul de urbanism; Proiectul tehnic al construcției; Avize și acorduri de amplasament; Studiu geotehnic; Proiectul pentru autorizarea executării lucrărilor de construire; Autorizația de construire; Lucrări de construcții locuințe destinate tinerilor, conform legislației în vigoare <u>Rezultate așteptate:</u> Extinderea zonelor rezidențiale Atragerea de tineri în localitate Creșterea calității vieții locuitorilor <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr locuințe construite <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală; persoanele cu vârsta între 18 și 35 de ani.	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite	
Buget estimativ		

ECONOMIE ȘI MEDIU DE AFACERI		
22.	Titlul proiectului: Dezvoltare durabila prin transformarea zonelor industriale dezafectate in parcuri industriale ecologice	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Dezvoltarea mediului de afaceri, prin atragerea de investiții și fonduri suplimentare la bugetul local <u>Obiective:</u> Dezvoltarea infrastructurii de afaceri <u>Activități:</u> Documentații tehnice Obținere avize/autorizații Lucrări de amenajare parc industrial, cu toate utilitățile asigurate <u>Rezultate așteptate:</u> Atragerea de potențiali investitori Forță de muncă specializată Scăderea ratei șomajului <u>Indicatori de rezultat:</u> Suprafață parc Investitori noi Număr locuri de muncă create Număr persoane încadrate în muncă <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, potențiali investitori	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliu local Primar Investitori privați	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite
Buget estimativ		

23.	Titlul proiectului: Susținerea programelor de instruire privind dezvoltarea resurselor umane în comună	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Necesitatea specializării forței de muncă în acord cu nevoile actuale ale comunității <u>Obiective:</u> Dezvoltarea și specializarea resurselor umane în comună Promovarea ocupării și incluziunii sociale Prevenirea șomajului <u>Activități:</u> Organizarea de întâlniri cu reprezentanții AJOFM, cu formatorii etc. Susținerea organizării programelor de instruire la nivelul comunei <u>Rezultate așteptate:</u> Forță de muncă specializată Reducerea șomajului <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr și diversitate programe de instruire Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, în special tinerii, categoriile defavorizate	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite	
Buget estimativ		

24.	Titlul proiectului: Reabilitarea anumitor zone poluate si neutilizate	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Necesitatea creării unor zone industriale în conformitate cu legislația în vigoare este imperios necesară ținând cont de nevoia de atragere a investitorilor privați <u>Obiective:</u> Reabilitarea zonelor industriale existente Transformarea zonelor industriale latente în zone atractive din punct de vedere investițional <u>Activități:</u> Investiții privind reabilitarea anumitor zone: depoluare, igienizare, racordare la utilități etc. <u>Rezultate așteptate:</u> Creșterea gradului de atractivitate investițională Crearea de noi zone industrial pentru potențialii investitori <u>Indicatori de rezultat:</u> Zone reabilite și corespunzătoare <u>Beneficiari:</u> UAT	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite
Buget estimativ		

25.	Titlul proiectului: Facilități fiscale pentru atragerea investitorilor privați
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Dezvoltarea economiei locale prin valorificarea inteligentă a potențialului antreprenorial <u>Obiective:</u> Dezvoltarea durabilă a domeniului economic Atragerea de investitori Crearea de noi locuri de muncă <u>Activități:</u> Acordarea de sprijin inițiativelor antreprenoriale în scopul valorificării potențialului economic din zonă <u>Rezultate așteptate:</u> Creșterea numărului de afaceri locale Atragerea de noi investiții Noi locuri de muncă Reducerea șomajului <u>Indicatori de rezultat:</u> Ajutor de minimis pentru stimularea investițiilor și crearea de noi locuri de muncă; <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, potențiali investitori
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliu local Primar Investitori privați
Posibile surse de finanțare	Nu necesită fonduri, doar emiterea unei Hotărâri a Consiliului Local pentru facilități fiscale
Buget estimativ	

26.	Titlul proiectului: Dezvoltarea incubatoarelor de afaceri	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Dezvoltarea economiei locale prin valorificarea inteligență a potențialului antreprenorial <u>Obiective:</u> Dezvoltarea durabilă a domeniului economic Atragerea de investitori Crearea de noi locuri de muncă <u>Activități:</u> Acordarea de sprijin inițiativelor antreprenoriale în scopul valorificării potențialului economic din zonă <u>Rezultate așteptate:</u> Creșterea numărului de afaceri locale Atragerea de noi investiții Noi locuri de muncă Reducerea șomajului <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr entități nou înființate <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, potențiali investitori	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliu local Primar Aparatul executiv	
Posibile surse de finanțare	FONDUL SOCIAL EUROPEAN - Programul Operational Capital Uman	
Buget estimativ		

27.	Titlul proiectului: Accesare fonduri europene pentru dezvoltarea micilor afaceri : - înființare start-up pentru persoanele care se întorc din diaspora; - înființare strat-up pentru tineri : promovarea culturii antreprenoriale prin măsuri profesionale de formare profesională a grupului țintă, în vederea înființării de noi întreprinderi și creării de noi locuri de muncă, în domeniul non-agricol.
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Dezvoltarea economiei locale prin valorificarea inteligentă a potențialului antreprenorial <u>Obiective:</u> Dezvoltarea durabilă a domeniului economic Atragerea de investitori, inclusive din diaspora Crearea de noi locuri de muncă <u>Activități:</u> Acordarea de sprijin inițiativelor antreprenoriale în scopul valorificării potențialului economic din zonă <u>Rezultate așteptate:</u> Creșterea numărului de afaceri locale Atragerea de noi investiții Noi locuri de muncă Reducerea șomajului <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr entități nou înființate <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, potențiali investitori
Instituții/actori implicați/potențialii parteneri	Consiliu local Primar Aparatul executiv
Posibile surse de finanțare	FONDUL SOCIAL EUROPEAN - Programul Operational Capital Uman
Buget estimativ	

28.	Titlul proiectului: Susținerea programelor de instruire privind dezvoltarea resurselor umane	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Necesitatea specializării forței de muncă în acord cu nevoile actuale ale comunității <u>Obiective:</u> Dezvoltarea și specializarea resurselor umane Promovarea ocupării și incluziunii sociale Prevenirea șomajului <u>Activități:</u> Organizarea de întâlniri cu reprezentanții AJOFM, cu formatorii etc. Susținerea organizării programelor de instruire la nivelul comunei <u>Rezultate așteptate:</u> Forță de muncă specializată Reducerea șomajului <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr și diversitate programe de instruire Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> cetățenii localității, în special tinerii	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliu local Primar ONG-uri	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite
Buget estimativ		

29.	Titlul proiectului: Calificarea populației în domenii de interes local	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Necesitatea specializării forței de muncă în acord cu nevoile actuale ale comunității <u>Obiective:</u> Dezvoltarea și specializarea resurselor umane în comună Promovarea ocupării și incluziunii sociale Prevenirea șomajului <u>Activități:</u> Organizarea de întâlniri cu reprezentanții AJOFM, cu formatorii etc. Susținerea organizării programelor de instruire la nivelul comunei <u>Rezultate așteptate:</u> Forță de muncă specializată Reducerea șomajului <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr de programe de calificare Număr de beneficiari <u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, în special tinerii	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	
Buget estimativ	Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite	

30.	Titlul proiectului: Informarea cu privire la posibilitățile de accesare fonduri nerambursabile prin programele A.D.R.	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Necesitatea existenței unei entități care să asigure informarea și consilierea investitorilor pe plan local <u>Obiective:</u> Crearea la nivel local a unui centru de informare, consultanță și expertiză pentru investitorii privați. <u>Activități:</u> Identificarea terenului/spațiului unde se va înființa centrul Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Lucrări de amenajare și dotare ale centrului Organizarea de întâlniri periodice cu investitorii locali Atragerea de specialiști care să asigure consultanță și expertiză în afaceri <u>Rezultate așteptate:</u> Creșterea nivelului de informare Noi investiții profitabile <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr specialiști atrași Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> potențiali investitori, comunitatea locală	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliu local Primar GAL	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite
Buget estimativ		

31.	Titlul proiectului: Omologare și promovare pe piața internă și internațională a produselor agroalimentare cu specific local	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Punerea în acord cu politica UE de promovare a produselor agricole, care urmărește sprijinirea profesioniștilor din sectorul agroalimentar să pătrundă pe piețele naționale și internaționale sau să își consolideze poziția pe aceste piețe <u>Obiective:</u> Creșterea competitivității producătorilor locali Consolidarea poziției pe piață a producătorilor locali Pătrunderea pe noi piețe de desfacere a produselor agroalimentare cu specific local Atragerea de noi investitori <u>Activități:</u> Sprijinirea producătorilor locali prin acordarea de consiliere în vederea omologării și promovării pe piață a produselor agroalimentare cu specific local <u>Rezultate așteptate:</u> Omologarea produselor cu specific local Atragerea de investitori Pătrunderea pe noi piețe de desfacere <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr produse locale omologate Piețe accesate <u>Beneficiari:</u> producătorii locali, comunitatea locală, potențiali investitori	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	
Buget estimativ	Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite	

EDUCAȚIE		
32.	Titlul proiectului: Reabilitarea, modernizarea și extinderea/construirea clădirilor și spațiilor unităților de învățământ preșcolar, primar, gimnazial. Construire grădiniță cu program prelungit - Modernizare / Reabilitare / Extinderi - clădiri - Eficientizare energetică	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Educația stă la baza dezvoltării durabile a oricărei comunități Sunt necesare atât construirea cât și modernizarea și extinderea clădirilor unităților școlare din comună. <u>Obiective:</u> Asigurarea conformității cu standardele în vigoare privind spațiile de desfășurare a actului educational Construirea de noi spații/clădiri destinate unităților școlare cu învățământ preșcolar. Extinderea și reabilitarea unităților școlare de pe raza localității Creșterea calității actului educațional <u>Activități:</u> Modernizare, reabilitare și extinderea instituțiilor de învățământ din comună Construirea unei grădinițe cu program prelungit Dotarea cu echipamente didactice necesare Dotarea cu echipamente IT necesare <u>Rezultate așteptate:</u> Îmbunătățirea calității sistemului de învățământ local prin crearea de condiții optime în procesul de educație, învățământ și instruire a tinerilor; Îmbunătățirea calității sistemului public de învățământ de la nivel local; Creșterea numărului de copii din sistemul public de învățământ de la nivel local. <u>Indicatori de rezultat:</u> Clădiri modernizate Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, unitățile școlare	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei Unitățile școlare	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite
Buget estimativ		

33.	Titlul proiectului : Proiect de dotare al grădinițelor, școlilor gimnaziale cu echipamente didactice și tehnologie performantă	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Educația stă la baza dezvoltării durabile a oricărei comunități Este necesară dotarea în conformitate cu cerințele actuale a clădirilor unităților școlare din comună <u>Obiective:</u> Asigurarea conformității cu standardele în vigoare privind spațiile de desfășurare a actului educațional Creșterea calității actului educațional <u>Activități:</u> Dotarea instituțiilor de învățământ din comună Dotarea cu echipamente didactice necesare Dotarea cu echipamente IT necesare <u>Rezultate așteptate:</u> Îmbunătățirea calității sistemului de învățământ local prin crearea de condiții optime în procesul de educație. Îmbunătățirea calității sistemului public de învățământ de la nivel local; Creșterea numărului de copii din sistemul public de învățământ de la nivel local. <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr de spații dotate Echipamente achiziționate Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, unitățile școlare	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei Unitățile școlare	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite
Buget estimativ		

34.	Titlul proiectului : Construire și amenajare săli de sport/terenuri de sport în localitățile aparținătoare	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Sportul contribuie la dezvoltarea fizică armonioasă, menținerea stării de sănătate la cote optime, precum și la întărirea spiritului de echipă și a celui de competiție. Aceasta face necesară implementarea unor măsuri care să contribuie la atragerea copiilor și tinerilor către activități sportive. <u>Obiective:</u> Construirea sălii de sport conform standardelor în domeniu Atragerea copiilor și tinerilor către activități sportive Obținerea de performanțe în cadrul competițiilor sportive <u>Activități:</u> Elaborare documentație tehnică Obținere avize/autorizații Lucrări de construire sală de sport <u>Rezultate așteptate:</u> Sală de sport construită conform standardelor Practicarea de sporturi Performanțe sportive <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, unitățile școlare	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei Unitățile școlare	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite
Buget estimativ		

35.	Titlul proiectului : Modernizare bibliotecă	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Oferta culturala a unei bibliotecii este complexa, explicita si accesibila, unica prin capacitatea ei de a deschide calea spre o cultura generala solida si spre perfectionare profesională. Aceasta face necesară implementarea unor măsuri care să contribuie la atragerea copiilor și tinerilor către activități culturale. <u>Obiective:</u> Modernizarea bibliotecii este necesară în conformitate cu standardele în domeniu Atragerea copiilor și tinerilor către activități culturale Obținerea de performanțe în cadrul olimpiadelor județene, naționale și internaționale <u>Activități:</u> Obținere avize/autorizații Lucrări de modernizare bibliotecă <u>Rezultate așteptate:</u> Bibliotecă amenajată conform cerințelor actuale Crearea unei biblioteci online Performanțe educaționale însemnate <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, unitățile școlare.	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite	
Buget estimativ		

36.	Titlul proiectului : Reabilitare unități de cultură și cămin cultural: - Centrul Multifuncțional Cultural Educațional; - Cămine culturale	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Promovarea obiceiurilor tradiționale și culturale are nevoie, în primul rând, de locuri cu tradiție culturală, menite să atragă cetățenii ori de câte ori are loc un eveniment local. <u>Obiective:</u> Reabilitare Centrul Multifuncțional Cultural Educațional Reabilitare Cămine Culturale Atragerea copiilor și tinerilor către activități culturale Promovarea culturii tradiționale locale <u>Activități:</u> Obținere avize/autorizații Lucrări de modernizare/reabilitare clădiri culturale <u>Rezultate așteptate:</u> Reabilitare Centrul Multifuncțional Cultural Educațional Reabilitare Cămine Culturale Promovarea culturii tradiționale locale <u>Indicatori de rezultat:</u> Imobile reabilitate Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală.	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite
Buget estimativ		

37.	Titlul proiectului : Achiziție / dotare cu microbuze școlare noi	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Scopul principal al utilizării mijloacelor de transport școlar, este transportul dus-întors al elevilor, între localitatea de domiciliu a acestora și unitatea de învățământ în care își desfășoară cursurile <u>Obiective:</u> Achiziționarea de microbuze școlare dotate conform reglementărilor în vigoare Siguranța elevilor din comună prin achiziționarea unor mijloace de transport moderne <u>Activități:</u> Obținere avize/autorizații <u>Rezultate așteptate:</u> Microbuze școlare achiziționate Transportul sigur al elevilor către unitățile școlare și retur <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr microbuze achiziționate Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, unitățile școlare.	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei Unitățile școlare	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite
Buget estimativ		

38.	Titlul proiectului: Susținerea copiilor și tinerilor cu performanțe școlare deosebite prin acordarea de burse de merit și alte stimulente	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Asigurarea conformității cu prevederile legale în vigoare privind acordarea bursei elevilor din învățământul preuniversitar de stat Susținerea și încurajarea performanței școlare <u>Obiective:</u> Sprijinirea și recompensarea copiilor cu performanțe școlare deosebite prin burse de merit și alte stimulente <u>Activități:</u> Aprobarea prin HCL a acordării bursei și a cuantumului bursei de merit și a altor stimulente pentru elevii cu performanțe școlare deosebite <u>Rezultate așteptate:</u> Creșterea performanței școlare Creșterea calității actului educațional <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr elevi cu performanțe școlare deosebite Număr și valoare burse de merit acordate într-o perioadă determinată de timp (un an) <u>Beneficiari:</u> elevii cu performanțe școlare deosebite	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei	
Posibile surse de finanțare	Buget local Sponsorizări	
Buget estimativ		

39.	Titlul proiectului: Proiecte de reconversie pentru calificare în diverse meserii practicate pe plan local	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Necesitatea calificării și reconversiei profesionale a forței de muncă în acord cu nevoile actuale ale comunității <u>Obiective:</u> Calificarea, reconversia și specializarea resurselor umane în comună Promovarea ocupării și incluziunii sociale Prevenirea șomajului <u>Activități:</u> Organizarea de întâlniri cu reprezentanții AJOFM, cu firmele de specialitate și cu formatorii etc. Susținerea organizării programelor de calificare și reconversie profesională la nivelul comunei <u>Rezultate așteptate:</u> Forță de muncă scalificată Reducerea șomajului <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr de beneficiari <u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, în special tinerii, categoriile defavorizate	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei ONG - uri	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	
Buget estimativ	Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite	

40.	Titlul proiectului : Continuare și extindere program educational afterschool	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Educația stă la baza dezvoltării durabile a oricărei comunități Este necesară dotarea în conformitate cu cerințele actuale a clădirilor unităților școlare din comună în vederea continuării și extinderii programului afterschool existent <u>Obiective:</u> Extinderea programului educational tip afterschool Asigurarea conformității cu standardele în vigoare privind spațiile de desfășurare a actului educațional Creșterea calității actului educațional <u>Activități:</u> Dotarea instituțiilor de învățământ din comună în conformitate cu cerințele funcționării unui program educational de tip afterschool Dotarea cu echipamente didactice necesare Dotarea cu echipamente IT necesare <u>Rezultate așteptate:</u> Îmbunătățirea calității sistemului de învățământ local prin crearea de condiții optime în procesul de educație, cu preponderență în rândul persoanelor vulnerabile Îmbunătățirea calității sistemului public de învățământ de la nivel local; Creșterea numărului de copii din sistemul public de învățământ de la nivel local. <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, unitățile școlare	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei Unitățile școlare ONG - uri	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite
Buget estimativ		

SĂNĂTATE ȘI PROTECȚIE		
41.	Titlul proiectului: Reabilitare, modernizare, înființare și dotare unități medicale : - Dispensar medical - UAMS	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Necesitatea unui sistem medical care să corespundă cerințelor UE Garantarea dreptului cetățenilor de a beneficia de servicii medicale la cele mai înalte standarde <u>Obiective:</u> Asigurarea de servicii medicale la standarde europene Creșterea capacității de tratament Evitarea deplasării cetățenilor comunei pentru servicii medicale și farmacii de pe raza altor localități Crearea de noi locuri de muncă <u>Activități:</u> Elaborare documentație Avize/autorizații Lucrări de reabilitare și modernizare dispensar medical uman și UAMS Dotarea cu aparatură medicală de ultimă generație <u>Rezultate așteptate:</u> Cabinet medical reabilitat și dotat la standarde înalte UAMS reabilitat și dotat la standarde înalte Creșterea calității actului medical Intervenția promptă în cazuri medicale de urgență <u>Indicatori de rezultat:</u> Suprafață reabilitată/modernizată Număr și valoare dotări Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, cabinetele medicale.	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliu local Primar UAMS	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite
Buget estimativ		

42.	Titlul proiectului: Construire / amenajare Centru social de zi / Centru persoane vârstnice. Adăpost temporar de urgență	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Scopul construirii și amenajării unor astfel de obiective îl reprezintă creșterea calității vieții persoanelor vârstnice și celor fără adăpost și asigurarea condițiilor corespunzătoare de găzduire și de hrană, îngrijiri medicale, activități de petrecere a timpului liber, asistență socială și psihologică <u>Obiective:</u> Dezvoltarea serviciilor sociale de la nivelul comunei Asigurarea de servicii medicale la standarde europene Crearea de noi locuri de muncă <u>Activități:</u> Elaborare documentație Avize/autorizații Lucrări de construire/reabilitare și modernizare <u>Rezultate așteptate:</u> Centre sociale dotate la standarde înalte Creșterea calității actului medical și de îngrijire <u>Indicatori de rezultat:</u> Spații construite/ amenajate Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, în special persoanele vârstnice și cele fără adăpost	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite
Buget estimativ		

43.	Titlul proiectului: Campanii de informare și sănătate publică. Educație sanitară în școli
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Promovarea sănătății și a educației pentru sănătate Promovarea prevenției, cea mai importantă atitudine în obținerea unei populații sănătoase pe termen lung <u>Obiective:</u> Învățarea și respectarea regulilor de igienă personală și a mediului Învățarea măsurilor de prevenire a bolilor Reducerea frecvenței bolilor infecțioase transmisibile prin igienă deficitară Punerea bazelor unui stil de viață sănătos Învățarea acordării primului ajutor <u>Activități:</u> Activități școlare de educație sanitară Invitarea de specialiști pentru susținerea programelor de educație sanitară Elaborarea și difuzarea de materiale informative privind educația sanitară Distribuirea de pachete cu materiale de igienă (săpun, pastă de dinți, periută de dinți) <u>Rezultate așteptate:</u> Respectarea regulilor de igienă de către copii Prevenirea răspândirii bolilor <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr campanii Număr beneficiari Număr programe de educație Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> adulții, copiii de vârstă preșcolară și elevii școlii din localitate
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei Personalul medical Personalul didactic
Posibile surse de finanțare	Consiliu local Primar Personal medical din comună
Buget estimativ	

44.	Titlul proiectului: Educație sanitară în comunitatea/comunitățile de romi	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Promovarea sănătății și a educației pentru sănătate Promovarea prevenției, cea mai importantă atitudine în obținerea unei populații sănătoase pe termen lung <u>Obiective:</u> Învățarea și respectarea regulilor de igienă personală și a mediului Învățarea măsurilor de prevenire a bolilor Reducerea frecvenței bolilor infecțioase transmisibile prin igienă deficitară Scăderea incidenței sarcinilor și implicit a întreruperilor de sarcină la minore Punerea bazelor unui stil de viață sănătos Învățarea acordării primului ajutor <u>Activități:</u> Activități de educație sanitară în comunitatea de romi Invitarea de specialiști pentru susținerea programelor de educație sanitară Elaborarea și difuzarea de materiale informative privind educația sanitară Distribuirea de pachete cu materiale de igienă (săpun, pastă de dinți, periuță de dinți) <u>Rezultate așteptate:</u> Respectarea regulilor de igienă Prevenirea răspândirii bolilor Prevenirea sarcinilor nedorite <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr programe de educație sanitară Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> comunitatea de romi	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliu local Primar Personal didactic și medical	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite
Buget estimativ		

45.	Titlul proiectului: Dotarea cu tehnică și mijloace de lucru performante a structurii de asistență socială din cadrul UAT	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Necesitatea unui sistem de asistență socială care să corespundă cerințelor UE Garantarea dreptului cetățenilor de a beneficia de servicii sociale la cele mai înalte standarde <u>Obiective:</u> Servirea promptă a cetățenilor Reducerea timpului de soluționare a cererilor Accesarea și prelucrarea rapidă a informației de către personalul primăriei <u>Activități:</u> Elaborare documentație Achiziție echipamente performante pentru personalul compartimentului de asistență socială Instruire personal <u>Rezultate așteptate:</u> Acces la tehnologie performantă Personal instruit Cetățean mai bine și mai prompt servit <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr și valoare dotări <u>Beneficiari:</u> personalul compartimentului de asistență socială, cetățenii comunei	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite	
Buget estimativ		

46.	Titlul proiectului: Asigurarea unei comunități sănătoase și echilibrate prin scăderea numărului de asistați social din comunitate, prin creșterea angajării și scăderea presiunii asupra bugetului local
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Promovarea beneficiilor inserției pe piața forței de muncă în detrimentul unui statut social bazat pe dependența față de stat. <u>Obiective:</u> Creșterea gradului de incluziune socială a membrilor comunitatilor marginalizate, prin masuri integrate de ocupare Reducerea saraciei si a excluziunii sociale prin facilitarea accesului persoanelor vulnerabile la piața forței de muncă <u>Activități:</u> Înformarea cetățenilor aparținând grupurilor vulnerabile cu privire la beneficiile inserției pe piața forței de muncă Organizarea de evenimente similar bursei locurilor de muncă prin invitarea angajatorilor de la nivelul județului Hunedoara <u>Rezultate așteptate:</u> Reducerea numărului persoanelor asistate social Creșterea calității vieții locuitorilor comunei <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr asistați sociali Procent reducere cheltuieli buget local <u>Beneficiari:</u> grupurile vulnerabile
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local
Buget estimativ	

47.	Titlul proiectului: Alfabetizarea membrilor comunităților defavorizate	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Punerea în acord cu cerințele UE pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii <u>Obiective:</u> Creșterea gradului de incluziune socială Dezvoltarea capacității de adaptare la schimbările de pe piața muncii și din societate a persoanelor din categoriile defavorizate <u>Activități:</u> Identificarea persoanelor cu analfabetism din comunitate Achiziția de programe de instruire în scopul alfabetizării persoanelor identificate în comunitate cu analfabetism Organizarea programelor de alfabetizare Monitorizarea acestora <u>Rezultate așteptate:</u> Reducerea analfabetismului în comunitate Incluziune socială <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr programe de alfabetizare Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> persoanele cu analfabetism din localități	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei Personal didactic din localități	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	
Buget estimativ	Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite	

48.	Titlul proiectului: Organizare de campanii de conștientizare a populației privind abandonul de copii, abandonul școlar, metodele contraceptive etc.	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Punerea în acord cu cerințele UE pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii <u>Obiective:</u> Scăderea numărului de copii abandonați Creșterea gradului de incluziune socială Scăderea numărului de avorturi <u>Activități:</u> Identificarea familiilor care trăiesc la limita subzistenței Implicarea familiilor monoparentale și vulnerabile în programe private sau publice de integrare socială Monitorizarea evoluției acestora <u>Rezultate așteptate:</u> Creșterea calității vieții membrilor comunității Îmbunătățirea actului educațional Incluziune socială <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr campanii Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> persoanele aparținând grupurilor vulnerabile	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	DGASPC Personal din compartimentul de asistență socială Personal didactic și medical	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Sponsorizări	
Buget estimativ		

AGREMENT, TURISM ȘI CULTURĂ	
49.	Titlul proiectului: Program de conștientizare asupra importanței patrimoniului cultural identitar
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Dezvoltarea durabilă a turismului în zonă Conștientizarea importanței și valorii obiectivelor culturale, religioase și a monumentelor istorice de pe raza localităților aparținătoare. <u>Obiective:</u> Dezvoltarea turistică a comunei prin organizarea de circuite turistice Promovarea obiectivelor culturale, religioase și a monumentelor istorice <u>Activități:</u> Modernizarea infrastructurii rutiere ce deservește obiectivele turistice Promovarea obiectivelor culturale, religioase și a monumentelor istorice Sprijinirea organizării de circuite turistice în zonă <u>Rezultate așteptate:</u> Creșterea numărului de turiști/vizitatori <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr de programe Număr de beneficiari <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, operatori de turism, turiști/vizitatori
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei ONG-uri
Posibile surse de finanțare	Buget local
Buget estimativ	

50.	Titlul proiectului: Organizare de evenimente culturale, etnografice, gastronomice, care să revitalizeze tradițiile locale (inclusiv în parteneriat cu alte localități)	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Dezvoltarea durabilă a turismului în zonă <u>Obiective:</u> Dezvoltarea turistică a zonei prin organizarea de evenimente culturale, etnografice, gastronomice, care să revitalizeze tradițiile locale <u>Activități:</u> Organizarea de evenimente Modernizarea infrastructurii rutiere Promovarea evenimentelor care revitalizează tradițiile locale Sprijinirea organizării de circuite turistice în zonă <u>Rezultate așteptate:</u> Creșterea numărului de turiști/vizitatori Creșterea veniturilor din turism la bugetul local <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr de evenimente Număr de participanți Plus valoare adusă <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, organizatori de evenimente, operatori de turism, turiști/vizitatori	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei Firme private ONG-uri	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite
Buget estimativ		

51.	Titlul proiectului: Realizare broșură și alte materiale publicitare de promovare turistică a localităților	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Dezvoltarea durabilă a turismului în zonă <u>Obiective:</u> Promovarea prin mijloace de publicitate specifice Atragerea de vizitatori/turiști în zonă Atragerea de noi investitori în turism <u>Activități:</u> Elaborare materiale publicitare Achiziții servicii de editare și printare a materialelor de promovare Distribuirea materialelor de promovare <u>Rezultate așteptate:</u> Creșterea numărului de turiști/vizitatori <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr materiale promovare Număr vizitatori/turiști Plus valoare adusă <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, operatori de turism, turiști/vizitatori	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei ONG - uri	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite
Buget estimativ		

52.	Titlul proiectului: Realizare website și aplicație mobilă de promovare turistică a localităților	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Dezvoltarea durabilă a turismului în zonă <u>Obiective:</u> Promovarea prin mijloace moderne a destinației turistice Atragerea de vizitatori/turiști în zonă Atragerea de noi investitori în turism <u>Activități:</u> Elaborare documentație Achiziții servicii de realizare website și aplicație mobilă de promovare turistică Realizare website și aplicație mobilă de promovare turistică Instruire personal în vederea actualizării informației pentru promovarea turistică a localităților aparținătoare. Popularizare website și aplicație mobilă Monitorizare trafic website și aplicație mobilă <u>Rezultate așteptate:</u> Creșterea numărului de utilizatori Creșterea numărului de turiști/vizitatori <u>Indicatori de rezultat:</u> Valoare investită în promovare Număr utilizatori website și aplicație mobilă Număr vizitatori/turiști Plus valoare adusă <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, operatori de turism, turiști/vizitatori	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite
Buget estimativ		

53.	Titlul proiectului: Program de adoptare a monumentelor naturii	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Nevoia și importanța conservării ariilor protejate și a monumentelor naturii trebuie să ocupe unul din primele locuri în sistemul instituționalizat al valorilor și al principiilor etice ale comunei. <u>Obiective:</u> Adoptarea monumentelor naturii din comună <u>Activități:</u> Cercetarea științifică; Inițierea procesului de protejare și ocrotire a particularităților culturale și tradiționale; Gradarea intervenției umane cu privire la categoriile de arii protejate <u>Rezultate așteptate:</u> Dezvoltarea turismului din zonă Atragerea de turiști <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr monumente adoptate <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, turiști/vizitatori	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei ONG-uri	
Posibile surse de finanțare	Buget local	
Buget estimativ		

54.	Titlul proiectului: Program de curățare a tuturor zonelor naturale (în special de deșeuri de plastic) și organizarea de programe de educare a populației, precum și înăsprirea amenajărilor și penalităților
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Necesitatea protejării și conservării naturii, a diversității biologice <u>Obiective:</u> Conservarea și reabilitarea sistemelor ecologice existente <u>Activități:</u> Acțiuni ecologice de curățare a zonelor poluate Organizarea de campanii de conștientizare a necesității protejării mediului înconjurător <u>Rezultate așteptate:</u> Mediu natural curat și sănătos <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr de programe de curățare organizate Număr participanți Suprafețe ecologizate <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, turiști/vizitatori
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei ONG-uri
Posibile surse de finanțare	Buget local
Buget estimativ	

55.	Titlul proiectului: Participarea la evenimente și târguri de turism pentru promovarea zonei; Promovarea obiceiurilor și tradițiilor locale	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Dezvoltarea durabilă a turismului în zonă <u>Obiective:</u> Promovarea portului popular local Atragerea de investitori în zonă Diversificarea ofertei turistice Asigurarea condițiilor de recreere pentru locuitori și vizitatori/turiști Creșterea atractivității zonei și a numărului de vizitatori Crearea de noi locuri de muncă <u>Activități:</u> Promovare zonă turistică în cadrul târgurilor de turism Elaborare materiale de promovare <u>Rezultate așteptate:</u> Dezvoltare economică a zonei Creșterea numărului de vizitatori/turiști Crearea de noi locuri de muncă <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr târguri de turism la care se participă Creșterea numărului de turiști <u>Beneficiari:</u> locuitorii comunei, turiști, vizitatori, operatorii economici care activează în turism	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei ONG - uri	
Posibile surse de finanțare	Buget local Sponsorizări	
Buget estimativ		

56.	Titlul proiectului: Dezvoltare zonă turistică infrastructură de agrement (parc aventură, circuit sanie-bob tip rollercoaster)		
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Dezvoltarea durabilă a turismului în zonă <u>Obiective:</u> Atragerea de investitori în zonă Diversificarea ofertei turistice Asigurarea condițiilor de recreere pentru locuitori și vizitatori/turiști Creșterea atractivității zonei și a numărului de vizitatori Crearea de noi locuri de muncă Dezvoltarea infrastructurii care să deservească zona turistică <u>Activități:</u> Elaborare documentație tehnică Obținere avize/autorizații Achiziție lucrări de amenajare Execuție lucrări de construcție, amenajare Promovare zonă turistică Monitorizare activitate desfășurată în zona turistică <u>Rezultate așteptate:</u> Dezvoltare economică a zonei Creșterea numărului de vizitatori/turiști Crearea de noi locuri de muncă <u>Indicatori de rezultat:</u> Suprafață zonă dezvoltată Număr investitori atrași Număr turiști <u>Beneficiari:</u> locuitorii comunei, turiști, vizitatori, operatori economici care activează în turism		
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei		
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite Fonduri private	
Buget estimativ			

57.	Titlul proiectului: Amenajare trasee turistice	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Dezvoltarea durabilă a turismului în zonă <u>Obiective:</u> Diversificarea ofertei turistice Asigurarea condițiilor de recreere pentru locuitori Creșterea atractivității zonei și a numărului de vizitatori <u>Activități:</u> Conceperea unor trasee turistice sau dezvoltarea celor existente, pentru diferite volume de timp și care să conecteze diferite obiective de interes Realizarea și montarea de indicatoare și panouri de informare, puncte de observare etc. <u>Rezultate așteptate:</u> Diversificarea ofertei turistice Creșterea numărului de turiști/vizitatori <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr trasee amenajate <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, operatorii de turism, turiști/vizitatori	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei ONG -uri	
Posibile surse de finanțare	Buget local Buget privat	
Buget estimativ		

58.	Titlul proiectului: Construire bazin de înot	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Sportul contribuie la dezvoltarea fizică armonioasă, menținerea stării de sănătate la cote optime, precum și la întărirea spiritului de echipă și a celui de competiție. Aceasta face necesară implementarea unor măsuri care să contribuie la atragerea copiilor și tinerilor către activități sportive. <u>Obiective:</u> Construirea unui bazin de înot conform standardelor în domeniu Atragerea copiilor și tinerilor către activități sportive Obținerea de performanțe în cadrul competițiilor sportive <u>Activități:</u> Elaborare documentație tehnică Obținere avize/autorizații Lucrări de construire bazin de înot Darea în folosință a bazinului de înot Administrarea bazinului de înot pentru a asigura funcționarea în condiții optime <u>Rezultate așteptate:</u> Bazin de înot construit conform standardelor Practicarea de sporturi Performanțe sportive <u>Indicatori de rezultat:</u> Suprafață amenajată Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei Investitori privați	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite Fonduri private
Buget estimativ		

59.	Titlul proiectului: Amenajare trasee pentru cicloturism	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Dezvoltarea durabilă a turismului în zonă <u>Obiective:</u> Diversificarea ofertei turistice Asigurarea condițiilor de recreere pentru locuitori Creșterea atractivității zonei și a numărului de vizitatori <u>Activități:</u> Dezvoltarea unor trasee cicloturistice și amenajarea acestora, incluzând locuri de popas și indicatoare Realizarea și montarea de indicatoare și panouri de informare, puncte de observare etc. <u>Rezultate așteptate:</u> Diversificarea ofertei turistice Creșterea numărului de turiști/vizitatori <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr și lungime piste cicloturistice Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, operatorii de turism, turiști/vizitatori	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite
Buget estimativ		

60.	Titlul proiectului: Amenajare parc și locuri de joacă pentru copii și adolescenți: - Reabilitare/ modernizare parcuri existente.	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Necesitatea amenajării pe raza comunei de noi locuri de relaxare și petrecere a timpului liber pentru copii și adolescenți <u>Obiective:</u> Dezvoltarea de spații de agrement pentru copii și adolescenți <u>Activități:</u> Identificarea terenurilor pentru amenajarea locurilor de joacă Lucrări de construcție și amenajare Darea în folosință <u>Rezultate așteptate:</u> Locuri de joacă amenajate conform standardelor de calitate <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr locuri de joacă Suprafață amenajată Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> copii și adolescenți, localnici și vizitatori/turiști	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite
Buget estimativ		

61.	Titlul proiectului: Amenajare zone picnic	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Dezvoltarea din punct de vedere al socializării și petrecerii timpului liber <u>Obiective:</u> Dezvoltarea de spații de agrement pentru locuitorii comunei, precum și pentru vizitatori/turiști Asigurarea condițiilor de recreere pentru locuitori și vizitatori/turiști Dezvoltarea infrastructurii care să deservească complexul de agrement <u>Activități:</u> Elaborare documentație tehnică Obținere avize/autorizații Achiziție lucrări de amenajare Execuție lucrări de amenajare Promovare complex de agrement Monitorizare activitate desfășurată în complexul de agrement <u>Rezultate așteptate:</u> Dezvoltare din punct de vedere recreațional Creșterea numărului de vizitatori/turiști <u>Indicatori de rezultat:</u> Suprafață amenajată Număr investitori atrași Număr turiști <u>Beneficiari:</u> locuitorii comunei, turiști, vizitatori, operatori economici	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite	
Buget estimativ		

62.	Titlul proiectului: Zone fitness de tip exterior în localități	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Dezvoltarea din punct de vedere al creșterii calității vieții, al socializării și petrecerii timpului liber <u>Obiective:</u> Dezvoltarea de spații de fitness pentru locuitorii localităților aparținătoare, precum și pentru vizitatori/turiști Asigurarea condițiilor de recreere și sport pentru locuitori și vizitatori/turiști <u>Activități:</u> Elaborare documentație tehnică Obținere avize/autorizații Achiziție lucrări de amenajare Execuție lucrări de amenajare Monitorizare activitate desfășurată în zonă <u>Rezultate așteptate:</u> Dezvoltare din punct de vedere recreațional Creșterea numărului de vizitatori/turiști <u>Indicatori de rezultat:</u> Echipamente montate Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> locuitorii localităților, turiști, vizitatori	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite
Buget estimativ		

63.	Titlul proiectului: Construirea, reabilitarea sau modernizarea stadionului comunei	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Sportul contribuie la dezvoltarea fizică armonioasă, menținerea stării de sănătate la cote optime, precum și la întărirea spiritului de echipă și a celui de competiție. Aceasta face necesară implementarea unor măsuri care să contribuie la atragerea copiilor și tinerilor către activități sportive. <u>Obiective:</u> Reabilitarea și modernizarea stadionului pentru activități sportive conform standardelor în domeniu Atragerea copiilor și tinerilor către activități sportive Obținerea de performanțe în cadrul competițiilor sportive <u>Activități:</u> Elaborare documentație tehnică Obținere avize/autorizații Lucrări de reabilitare stadion <u>Rezultate așteptate:</u> Stadion amenajat conform standardelor în domeniu Practicarea de sporturi Performanțe sportive <u>Indicatori de rezultat:</u> Suprafață stadion reabilitat / modernizat Capacitate Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală.	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local Primarul	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite	
Buget estimativ		

MEDIU		
64.	Titlul proiectului: Împădurirea terenurilor degradate, a celor nefolosite, defrișate	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Necesitatea reconstrucției ecologice a terenurilor degradate, prin valorificarea terenurilor neproductive sau agricole afectate de fenomene de degradare în diferite stadii sau care și-au pierdut total sau parțial capacitatea de producție pentru folosințe agricole <u>Obiective:</u> Valorificarea terenurilor degradate, a celor nefolosite, defrișate Creșterea suprafețelor de pădure pe teritoriul comunei Combaterea poluării și a efectelor acesteia asupra mediului înconjurător și sănătății oamenilor Îmbunătățirea condițiilor de mediu și a diversității biologice <u>Activități:</u> Pregătirea terenului și a solului în vederea împăduririi Executarea de lucrări de îmbunătățiri funciare Executarea plantației <u>Rezultate așteptate:</u> Suprafață de teren împădurit Creșterea producției de energie regenerabilă <u>Indicatori de rezultat:</u> Suprafețe împădurite <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliu local ONG-uri Ocol Silvic	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite
Buget estimativ		

65.	Titlul proiectului: Reabilitare spații verzi în interiorul localităților.	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Necesitatea protejării și conservării zonelor verzi din localități Îmbunătățirea aspectului estetic al localităților <u>Obiective:</u> Creșterea calității mediului natural Consolidarea amenajărilor peisagistice Crearea de noi locuri de recreere pentru cetățenii localităților <u>Activități:</u> Lucrări de reabilitare a spațiilor verzi din localități <u>Rezultate așteptate:</u> Spații verzi, parcuri Îmbunătățirea imaginii localităților <u>Indicatori de rezultat:</u> Suprafețe verzi amenajate <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite
Buget estimativ		

66.	Titlul proiectului: Perdele de protecție naturală (plantare arbori)	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Necesitatea protejării mediului înconjurător împotriva fenomenelor meteo extreme (viscol, inundații). <u>Obiective:</u> Creșterea siguranței locuitorilor comunei Creșterea calității mediului natural Consolidarea amenajărilor peisagistice <u>Activități:</u> Lucrări de amenajare a perdelelor de protecție naturale <u>Rezultate așteptate:</u> Zone protejate împotriva fenomenelor meteo extreme Îmbunătățirea imaginii comunei <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr de arbori plantați <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Ocolul Silvic	
Posibile surse de finanțare	Buget local	
Buget estimativ		

67.	Titlul proiectului: Utilizarea complementară a surselor regenerabile de energie în instituțiile publice și în mediul privat	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Implementarea normelor UE cu privire la protecția mediului, utilizarea tehnologiilor curate și care risipesc mai puține resurse <u>Obiective:</u> Valorificarea surselor regenerabile de energie (fotovoltaică) Reducerea cheltuielilor cu utilitățile <u>Activități:</u> Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Instalarea panourilor solare <u>Rezultate așteptate:</u> Panouri fotovoltaice instalate Reducerea cheltuielilor <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr clădiri care utilizează surse alternative de energie <u>Beneficiari:</u> UAT	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliu local Primar Firme de consultanță	
Posibile surse de finanțare	Fondul de Mediu Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite
Buget estimativ		

68.	Titlul proiectului: Reabilitarea termică a clădirilor publice	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Măsurile de creștere a eficienței energetice în clădirile publice reprezintă o prioritate atât pentru UAT-uri, cât și pentru Uniunea Europeană. Implementarea normelor UE cu privire utilizarea tehnologiilor curate și care risipesc mai puține resurse sunt necesare la nivel local. <u>Obiective:</u> Reabilitarea clădirilor instituțiilor publice Reducerea cheltuielilor cu utilitățile <u>Activități:</u> Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Demarare lucrări reabilitare <u>Rezultate așteptate:</u> Clădiri publice reabilitate termic Reducerea cheltuielilor cu utilitățile <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr clădiri reabilitate <u>Beneficiari:</u> UAT	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliu local Primar Executivul primăriei	
Posibile surse de finanțare	Fondul de Mediu Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite
Buget estimativ		

69.	Titlul proiectului: Reabilitarea termică a blocurilor de locuințe	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Măsurile de creștere a eficienței energetice în clădirile cu destinație de locuințe reprezintă o prioritate atât pentru UAT-uri, cât și pentru Uniunea Europeană. Implementarea normelor UE cu privire utilizarea tehnologiilor curate și care risipesc mai puține resurse sunt necesare la nivel local. <u>Obiective:</u> Reabilitarea clădirilor cu destinația de locuințe Reducerea cheltuielilor cu utilitățile pentru populația comunei <u>Activități:</u> Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Demarare lucrări reabilitare <u>Rezultate așteptate:</u> Clădiri rezidențiale reabilite termic Reducerea cheltuielilor cu utilitățile pentru populație <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr blocuri reabilite <u>Beneficiari:</u> locuitorii blocurilor cu destinația de locuințe	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliu local Primar Executivul primăriei	
Posibile surse de finanțare	Fondul de Mediu Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	
Buget estimativ	Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite	

70.	Titlul proiectului: Conștientizarea utilizatorilor asupra poluării provenite de la autoturisme.	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Implementarea normelor UE cu privire la protecția mediului, utilizarea tehnologiilor curate și care risipesc mai puține resurse <u>Obiective:</u> Valorificarea surselor regenerabile de energie Reducerea nivelului de poluare <u>Activități:</u> Elaborare plan comunicare / conștientizare a populației Implementare campanii conștientizare <u>Rezultate așteptate:</u> Populație informată asupra elementelor nocive în ceea ce privește poluarea Reducerea nivelului de poluare <u>Indicatori de rezultat:</u> Reducerea numărului de autoturisme poluate <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală.	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliu local Primar Executivul primăriei ONG-uri	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite Fonduri private
Buget estimativ		

71.	Titlul proiectului: Reducerea taxelor / impozitelor pentru autoturismele mai puțin poluante	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Implementarea normelor UE cu privire la protecția mediului, utilizarea tehnologiilor curate și care risipesc mai puține resurse <u>Obiective:</u> Încurajarea populației privind utilizarea autoturismelor nepoluante Reducerea nivelului de poluare <u>Activități:</u> Acordarea de facilități fiscale proprietarilor de autoturisme nepoluante <u>Rezultate așteptate:</u> Creșterea autoturismelor nepoluante Reducerea nivelului de poluare <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr autoturisme nepoluante <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală.	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliu local Executivul primăriei	
Posibile surse de finanțare	Nu necesită alocare financiară	
Buget estimativ		

72.	Titlul proiectului: Campanii de educare a cetățenilor privind responsabilitatea lor în ceea ce privește colectarea selectivă a deșeurilor	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Necesitatea protejării și conservării zonelor verzi din comună Îmbunătățirea aspectului estetic al comunei <u>Obiective:</u> Creșterea calității mediului natural Consolidarea amenajărilor peisagistice <u>Activități:</u> Campanii de informare a populației cu privire la importanța protejării mediului înconjurător <u>Rezultate așteptate:</u> Campanii de conștientizare implementate Îmbunătățirea imaginii comunei <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr campanii Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliu local Școala ONG-uri Operatorul de salubritate	
Posibile surse de finanțare	Buget local Sponsorizări	
Buget estimativ		

73.	Titlul proiectului: Dotarea cu pubele a gospodăriilor, pentru colectarea selectivă a deșeurilor	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Colectarea selectivă a deșeurilor aduce beneficii economice comunității locale <u>Obiective:</u> Protejarea mediului înconjurător la nivelul comunei Alinierea la standarde europene cu privire la calitatea și protecția mediului <u>Activități:</u> Achiziționarea de pubele și dotarea gospodăriilor <u>Rezultate așteptate:</u> Creșterea cantității de gunoi colectat selectiv Eficientizarea reciclării <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr și valoare pubele achiziționate Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliu local Primar Operatorul de salubritate	
Posibile surse de finanțare	Buget local	
Buget estimativ		

74.	Titlul proiectului: Regularizare cursuri de apă	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Protecția și conservarea mediului înconjurător Siguranța și protecția cetățenilor contra inundațiilor <u>Obiective:</u> Asigurarea scurgerii optime în albie a apelor curgătoare de pe raza comunei <u>Activități:</u> Îndepărtarea materialului aluvionar Extragere nisipuri și pietrișuri <u>Rezultate așteptate:</u> Scurgerea optimă în albie a râurilor Reducerea efectelor negative generate de inundații și viituri <u>Indicatori de rezultat:</u> Lungime râuri decolmatate <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	SGA Primăria	
Posibile surse de finanțare	Buget local	
Buget estimativ		

75.	Titlul proiectului: Infrastructură de prevenire și protecție împotriva inundațiilor. Infrastructură de prevenire și protecție împotriva alunecărilor de teren	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Protecția și conservarea mediului înconjurător Siguranța și protecția cetățenilor contra inundațiilor și alunecărilor de teren <u>Obiective:</u> Prevenirea și reducerea consecințelor distructive ale inundațiilor și alunecărilor de teren Protecția gospodăriilor și a terenurilor agricole Consolidarea infrastructurii de prevenire și protecție împotriva inundațiilor și a alunecărilor de teren <u>Activități:</u> Lucrări de consolidare infrastructură de prevenire și protecție împotriva inundațiilor și alunecărilor de teren <u>Rezultate așteptate:</u> Reducerea efectelor negative generate de inundații, viituri și alunecări de teren <u>Indicatori de rezultat:</u> Suprafață/lungime infrastructură de protecție Suprafață de teren protejată <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite	
Buget estimativ		

CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ	
76.	Titlul proiectului : Construire, reabilitare/modernizare sediu primărie
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Prin această investiție se urmărește creșterea eficienței energetice a clădirii publice prin scăderea consumului anual de energie finală și scăderea consumului anual specific de energie primară. <u>Obiective:</u> Construire clădire nouă – Sediul primărie Reabilitare/modernizare clădire publică – Primăria Creșterea eficienței energetice aferentă clădirii publice <u>Activități:</u> Demararea procedurii de achiziție Încheierea contractelor de execuție Obținerea avizelor necesare Finalizarea proiectului tehnic și obținerea autorizațiilor Demararea lucrărilor de modernizare/reabilitare <u>Rezultate așteptate:</u> Clădire publică reabilitată Scăderea consumului anual de energie finală și scăderea consumului anual specific de energie primară. <u>Indicatori de rezultat:</u> Imobil sediu primărie modernizat <u>Beneficiari:</u> Primăria
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale
Buget estimativ	

77.	Titlul proiectului: Implementare și dezvoltare Sistem de Control Intern Managerial	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Sistemul de control intern managerial al oricărei entități publice operează cu o diversitate de procedee, mijloace, acțiuni, dispoziții, care privesc toate aspectele legate de activitățile entității. <u>Obiective:</u> Consolidarea capacității administrației publice locale Furnizarea de servicii publice de calitate pentru toți cetățenii comunei <u>Activități:</u> Achiziție procedură SCIM <u>Rezultate așteptate:</u> Servicii publice de calitate Performanțe crescute în administrația publică locală raportată la nivelul de deservire a cetățenilor <u>Indicatori de rezultat:</u> Grad de implementare <u>Beneficiari:</u> administrația publică locală	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei	
Posibile surse de finanțare	Buget local	
Buget estimativ		

78.	Titlul proiectului: Implementare politici și proceduri privind protecția datelor cu caracter personal	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Reforma protecției datelor cu caracter personal și adaptarea prevederilor pentru era digitală este un process esential pentru protecția datelor cu caracter personal. <u>Obiective:</u> Impunerea și adoptarea unui set de măsuri cu caracter obligatoriu. Recomandarea unei serii de principii de conduită și măsuri de protejare a datelor a căror respectare trebuie să fie dovedită în cazul unui control. Stabilirea unor sancțiuni extrem de severe pentru a se asigura luarea în serios a protecției datelor de către operatori. <u>Activități:</u> Achiziție procedură certificare GDPR <u>Rezultate așteptate:</u> Protecția datelor personale ale cetățenilor comunei Servicii publice de calitate <u>Indicatori de rezultat:</u> Grad de implementare <u>Beneficiari:</u> administrația publică locală	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei	
Posibile surse de finanțare	Buget local	
Buget estimativ		

79.	Titlul proiectului: Implementare strategie națională anticorupție	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Promovarea eticii și integrității la nivelul UAT și a unităților subordonate/coordonate; consolidarea capacității administrației publice locale de a asigura calitatea și accesul la serviciile publice pentru realizarea interesului public <u>Obiective:</u> Creșterea transparenței proceselor de administrare a resurselor Îmbunătățirea capacității de gestionare a eșecului de management prin corelarea instrumentelor care au impact asupra identificării timpurii a riscurilor și vulnerabilităților instituționale Creșterea integrității, reducerea vulnerabilităților și a riscurilor de corupție în administrația publică locală <u>Activități:</u> Achiziție procedură Strategie Națională Anticorupție <u>Rezultate așteptate:</u> Creșterea transparenței instituționale și a proceselor decizionale Servicii publice de calitate <u>Indicatori de rezultat:</u> Grad de implementare <u>Beneficiari:</u> administrația publică locală	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite	
Buget estimativ		

80.	Titlul proiectului: Implementare program de bugetare participativă	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Promovarea implicării civice în dezvoltarea socio – economică a comunei reprezintă un factor important în procesul de transparență decizională de la nivel local. <u>Obiective:</u> Creșterea transparenței proceselor de administrare a resurselor Implicarea societății civile în administrarea resurselor comunei <u>Activități:</u> Implementare program de bugetare participativă Promovarea programului la nivel local <u>Rezultate așteptate:</u> Creșterea transparenței instituționale și a proceselor decizionale Creșterea implicării reprezentanților societății civile în dezvoltarea comunei <u>Indicatori de rezultat:</u> Proiecte realizate <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, UAT	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei	
Posibile surse de finanțare	Buget local	
Buget estimativ		

81.	Titlul proiectului: Program anual propriu pentru acordarea de finanțări nerambursabile din bugetul local	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Promovarea implicării civice în dezvoltarea socio – economică a comunei reprezintă un factor important în procesul de transparență decizională de la nivel local. <u>Obiective:</u> Creșterea transparenței proceselor de administrare a resurselor Implicarea societății civile în administrarea resurselor comunei <u>Activități:</u> Implementare program anual propriu pentru acordarea de finanțări nerambursabile din bugetul local Promovarea programului la nivelul ONG-urilor, fundațiilor și federațiilor de la nivel local <u>Rezultate așteptate:</u> Creșterea transparenței instituționale și a proceselor decizionale Creșterea implicării reprezentanților societății civile în dezvoltarea comunei <u>Indicatori de rezultat:</u> Proiecte în domeniul: - cultură - educație - sport - tineret - sănătate <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, UAT	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei	
Posibile surse de finanțare	Buget local	
Buget estimativ		

82.	Titlul proiectului: Achiziție și punere în funcțiune de echipamente performante de tehnică de calcul (calculatoare, imprimante multifuncționale etc.)	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Consolidarea capacității administrației publice locale Furnizarea de servicii publice de calitate pentru toți cetățenii comunei <u>Obiective:</u> Creșterea calității serviciilor publice furnizate Îmbunătățirea accesului la serviciile publice <u>Activități:</u> Achiziție echipamente Dotare cu echipamente performante de tehnică de calcul Instruire personal privind utilizarea noilor echipamente <u>Rezultate așteptate:</u> Acces facil la servicii publice prin tehnologie performantă Servicii publice de calitate <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr și valoare echipamente Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> administrația publică locală, cetățenii comunei, instituții publice și operatori economici de pe raza comunei	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite
Buget estimativ		

83.	Titlul proiectului: Achiziția și utilizarea de softuri performante pentru furnizarea de servicii de calitate către cetățeni și reducerea timpului de soluționare a solicitărilor acestora	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Consolidarea capacității administrației publice locale Furnizarea de servicii publice de calitate pentru toți cetățenii comunei <u>Obiective:</u> Creșterea calității serviciilor publice furnizate Reducerea timpului de soluționare a cererilor Îmbunătățirea accesului la serviciile publice <u>Activități:</u> Achiziția de softuri performante Instruirea personalului în scopul utilizării eficiente a acestora <u>Rezultate așteptate:</u> Acces facil la servicii publice prin tehnologie performantă Servicii publice de calitate <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr și valoare softuri achiziționate Număr cetățeni deserviți Termen de soluționare cereri <u>Beneficiari:</u> administrația publică locală, cetățenii comunei, instituții publice și operatori economici de pe raza comunei	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite	
Buget estimativ		

84.	Titlul proiectului: Utilizarea sistemelor online de lucru implementate la nivel național	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Consolidarea capacității administrației publice locale Furnizarea de servicii publice de calitate pentru toți cetățenii comunei <u>Obiective:</u> Creșterea calității serviciilor publice furnizate Reducerea timpului de soluționare a cererilor Îmbunătățirea accesului la serviciile publice <u>Activități:</u> Achiziția de softuri performante Instruirea personalului în scopul utilizării eficiente a acestora Instruirea cetățenilor cu privire la accesarea softurilor destinate publicului larg <u>Rezultate așteptate:</u> Acces facil la servicii publice prin tehnologie performantă Servicii publice de calitate <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr utilizatori Termen de soluționare cereri <u>Beneficiari:</u> administrația publică locală, cetățenii comunei, instituții publice și operatori economici de pe raza comunei	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite
Buget estimativ		

85.	Titlul proiectului: Programe de instruire și perfecționare profesională anuală	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Consolidarea capacității administrative Formarea profesională periodică constituie o obligație legală Specializarea continuă a resursei umane în acord cu nevoile societății actuale <u>Obiective:</u> Îmbunătățirea nivelului de formare profesională pentru funcționarii publici și personalul contractual din cadrul aparatului de specialitate al primarului <u>Activități:</u> Realizarea analizei nevoilor de formare profesională Elaborarea planului anual de formare profesională Achiziția de servicii de instruire și perfecționare profesională Participarea la forme de pregătire profesională conform nevoilor identificate <u>Rezultate așteptate:</u> Dezvoltarea de noi competențe Creșterea calității serviciilor furnizate <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr programe de formare Număr beneficiari <u>Beneficiari:</u> funcționarii publici și personalul contractual din aparatul de specialitate al primarului comunei	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	
Buget estimativ	Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite	

86.	Titlul proiectului: Organizare de schimburi de experiență cu alte autorități și instituții publice la nivel local, județean, național și european	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Consolidarea capacității administrative Specializarea continuă a resursei umane în acord cu nevoile societății actuale <u>Obiective:</u> Îmbunătățirea nivelului de cunoștințe și expertiză pentru funcționarii publici și personalul contractual din cadrul aparatului de specialitate al primarului <u>Activități:</u> Elaborarea planului anual de seminarii la nivel național și extern Implementarea de proiecte având ca obiectiv principal sesiuni de bune practici <u>Rezultate așteptate:</u> Dezvoltarea de noi competențe Creșterea calității serviciilor furnizate <u>Indicatori de rezultat:</u> Număr activități Număr participanți <u>Beneficiari:</u> funcționarii publici și personalul contractual din aparatul de specialitate al primarului comunei	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei	
Posibile surse de finanțare	Buget local	
Buget estimativ		

88.	Titlul proiectului : Achiziție buldoexcavator	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Prin această achiziție se asigură deservirea comunei în ceea ce privește săpăturile de utilitate publică, nivelarea drumurilor și deszăpezire pe timpul iernii. <u>Obiective:</u> Achiziționare buldoexcavator Întreținerea domeniului public și privat al UAT <u>Activități:</u> Întocmire dosar finanțare Efectuare achiziție publică Obținere avize/autorizații <u>Rezultate așteptate:</u> Buldoexcavator achiziționat Întreținerea în conformitate cu reglementările în vigoare a domeniului public Dotarea UAT cu utilaje edilitare de întreținere <u>Indicatori de rezultat:</u> Buldoexcavator achiziționat <u>Beneficiari:</u> UAT, comunitatea locală.	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local Primarul	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite	
Buget estimativ		

89.	Titlul proiectului : Achiziție utilaj de măturat stradal. Achiziție utilaj de spălare străzi.	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Prin această achiziție se asigură deservirea comunei în ceea ce privește întreținerea carosabilului curat în anotimpurile fără precipitații. <u>Obiective:</u> Achiziționare utilaj de măturat stradal și utilaj de spălare străzi. Întreținerea domeniului public și privat al UAT <u>Activități:</u> Întocmire dosar finanțare Efectuare achiziție publică Obținere avize/autorizații <u>Rezultate așteptate:</u> Utilaj de măturat stradal și utilaj de spălare străzi achiziționate. Întreținerea în conformitate cu reglementările în vigoare a domeniului public Dotarea UAT cu utilaje edilitare de întreținere <u>Indicatori de rezultat:</u> Utilaj de măturat stradal și utilaj de spălare străzi achiziționate. <u>Beneficiari:</u> UAT, comunitatea locală.	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local Primarul	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite
Buget estimativ		

90.	Titlul proiectului : Achiziție utilaje pentru întreținerea spațiilor verzi.	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Prin această achiziție se asigură deservirea comunei în ceea ce privește întreținerea spațiilor verzi de pe raza comunei. <u>Obiective:</u> Achiziționare utilaje pentru întreținerea spațiilor verzi. Întreținerea domeniului public și privat al UAT <u>Activități:</u> Întocmire dosar finanțare Efectuare achiziție publică Obținere avize/autorizații <u>Rezultate așteptate:</u> Utilaje pentru întreținerea spațiilor verzi achiziționate. Întreținerea în conformitate cu reglementările în vigoare a domeniului public Dotarea UAT cu utilaje edilitare de întreținere <u>Indicatori de rezultat:</u> Utilaje pentru întreținerea spațiilor verzi achiziționate. <u>Beneficiari:</u> UAT, comunitatea locală.	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local Primarul	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite	
Buget estimativ		

91.	Titlul proiectului : Achiziție utilaje deszăpezire	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Prin această achiziție se asigură deservirea comunei în ceea ce privește întreținerea domeniului public și privat pe timp de iarnă. <u>Obiective:</u> Achiziționare utilaje pentru deszăpezire. Întreținerea domeniului public și privat al UAT <u>Activități:</u> Întocmire dosar finanțare Efectuare achiziție publică Obținere avize/autorizații <u>Rezultate așteptate:</u> Utilaje pentru deszăpezire achiziționate. Întreținerea în conformitate cu reglementările în vigoare a domeniului public Dotarea UAT cu utilaje edilitare de întreținere <u>Indicatori de rezultat:</u> Utilaje pentru deszăpezire achiziționate. <u>Beneficiari:</u> UAT, comunitatea locală.	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local Primarul	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite
Buget estimativ		

92.	Titlul proiectului : Autospeciala de gunoi	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Prin această achiziție se asigură întreținerea domeniului public și privat al comunei prin colectarea deșeurilor menajere și vegetale de pe raza comunei. <u>Obiective:</u> Achiziționarea autospecială de gunoi Asigurarea colectării deșeurilor menajere și vegetale de pe raza comunei Amenajare stație compost <u>Activități:</u> Întocmire dosar finanțare Efectuare achiziție publică Obținere avize/autorizații <u>Rezultate așteptate:</u> Autospecială de gunoi achiziționată Dotarea UAT cu utilaje edilitare de întreținere <u>Indicatori de rezultat:</u> Autospecială de gunoi achiziționată. <u>Beneficiari:</u> Primăria, comunitatea locală	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite
Buget estimativ		

93.	Titlul proiectului : Achiziție autoturism de serviciu primărie	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Prin această achiziție se asigură deservirea angajaților primăriei în vederea deplasării acestora în interes de serviciu. <u>Obiective:</u> Achiziționare autoturism de serviciu primărie . <u>Activități:</u> Întocmire dosar finanțare Efectuare achiziție publică <u>Rezultate așteptate:</u> Autoturism de serviciu primărie achiziționat. . Dotarea UAT cu autoturism de serviciu. <u>Indicatori de rezultat:</u> Autoturism de serviciu primărie achiziționat. <u>Beneficiari:</u> Primăria.	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local Primarul	
Posibile surse de finanțare	Buget local	
Buget estimativ		

94.	Titlul proiectului : Achiziție autoturism poliție locală	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Prin această achiziție se asigură deservirea angajaților Poliției Locale în vederea deplasării acestora în interes de serviciu. <u>Obiective:</u> Achiziționare autoturism poliție locală. <u>Activități:</u> Întocmire dosar finanțare Efectuare achiziție publică <u>Rezultate așteptate:</u> Autoturism poliție locală achiziționat. Dotarea Poliției Locale cu autoturism de serviciu. <u>Indicatori de rezultat:</u> Autoturism poliție locală achiziționat. <u>Beneficiari:</u> Poliția Locală.	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local Primarul	
Posibile surse de finanțare	Buget local	
Buget estimativ		

95.	Titlul proiectului : Fântâni arteziene cu jocuri de lumini / muzicale.	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Amenajarea peisagistică a zonelor de interes local reprezintă o prioritate în ceea ce privește atragerea de turiști. <u>Obiective:</u> Amenajare fântâni arteziene cu jocuri de lumini / muzicale. <u>Activități:</u> Întocmire dosar finanțare Efectuare achiziție publică Amenajare fântâni arteziene cu jocuri de lumini / muzicale. <u>Rezultate așteptate:</u> Amenajare fântâni arteziene cu jocuri de lumini / muzicale. Modernizarea zonelor de interes local. <u>Indicatori de rezultat:</u> Fântâni amenajate. <u>Beneficiari:</u> comunitatea locală.	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local Primarul	
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	Buget Consiliul Județean Alte surse legal constituite
Buget estimativ		

96.	Titlul proiectului : Montare, modernizare sau extindere sistem supraveghere video - în toate zonele comunei	
Descrierea proiectului	<u>Justificare:</u> Prin această achiziție se asigură detectarea și prevenția situațiilor nedorite și a intervenția la timp atunci când e cazul. <u>Obiective:</u> Achiziționarea rețelei de supraveghere video Creșterea siguranței populației comunei <u>Activități:</u> Întocmire dosar finanțare Efectuare achiziție publică Obținere avize/autorizații <u>Rezultate așteptate:</u> Achiziționarea rețelei de supraveghere video Creșterea siguranței populației comunei <u>Indicatori de rezultat:</u> Camere video instalate <u>Beneficiari:</u> Primăria , comunitatea locală	
Instituții/actori implicați/potențiali parteneri	Consiliul local al comunei Primarul comunei	
Posibile surse de finanțare	Buget local	
Buget estimativ		

PARTEA A V-A

IMPLEMENTAREA, MONITORIZAREA ȘI EVALUARE A STRATEGIEI DE DEZVOLTARE DURABILĂ

Implementarea strategiei de dezvoltare durabilă și implicit a planului de acțiune se face cu participarea tuturor actorilor de pe plan local: administrația publică locală, comunitatea locală, firme private, reprezentanții societății civile.

O bună implementare a strategiei de dezvoltare asigură în primul rând o creștere autentică a comunității la nivelul tuturor domeniilor de intervenție și priorităților strategice. Din acest punct de vedere implementarea unui sistem potrivit de indicatori de monitorizare și elaborarea periodică și cu pragmatism a rapoartelor strategice de monitorizare joacă un rol esențial în procesul de management.

Monitorizarea procesului de implementare a strategiei de dezvoltare durabilă se va realiza prin intermediul unor rapoarte periodice privind progresele înregistrate, atât în ceea ce privește implementarea strategiei de dezvoltare și gradul de realizare a rezultatelor planificate, cât și impactul generat.

Procesul de monitorizare a strategiei va avea ca principal instrument de lucru sistemul de indicatori elaborat în cadrul procesului de planificare la nivel local.

Managementul operativ al comunei va prezenta Consiliului local:

- **rapoarte anuale de progres**, care se vor elabora începând cu al doilea an de implementare și vor avea ca scop monitorizarea eficientă a aplicării strategiei de dezvoltare. Rapoartele vor reflecta stadiul implementării strategiei, pe fiecare domeniu strategic și vor evidenția evoluția principalilor indicatori de output și de rezultat;
- **rapoarte strategice**. Având în vedere faptul că implementarea strategiei de dezvoltare durabilă se va întinde pe o perioadă de 7 ani, este necesară o evaluare intermediară a strategiei, pe baza unor rapoarte strategice. Pentru evaluarea impactului aplicării strategiei de dezvoltare se va urmări evoluția principalilor indicatori socioeconomiци la nivel local.

În linii mari, raportul strategic va cuprinde:

- situația și evoluția socioeconomică a comunei Gurasada;
- realizările obținute, cuantificate pe baza indicatorilor și gradul de atingere a obiectivelor stabilite;
- problemele întâmpinate în procesul de implementare a strategiei de dezvoltare;
- exemplele de bună practică identificate;
- propuneri privind revizuirea și ajustarea periodică a strategiei de dezvoltare în raport cu evoluțiile economico-sociale semnificative înregistrate la nivel local în perioada 2021- 2027.

Rapoartele strategice vor fi realizate din 3 în 3 ani, în anii 2024 și 2027, și se recomandă a fii prezentate în cadrul ședințelor Consiliului local al comunei Gurasada.

În funcție de rezultatele evaluării și monitorizării și în acord cu modificările legislative, strategia de dezvoltare a comunei Gurasada va putea fi revizuită ori de câte ori va deveni necesar